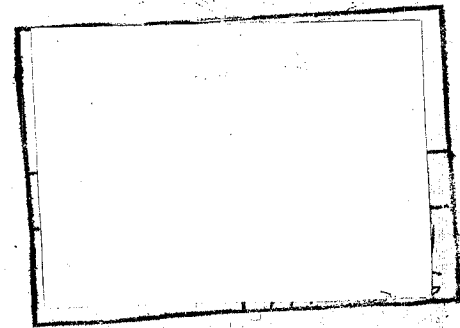

احمد راسم

کتابخانه اسلامی

استانبول — اقدام مطبعه

۱۳۴۰

گولوب اغلاقلو

آغلایمانک، کولمانک منی بر صورت تجلیسی اولدیقی تصدیق
ایدرم. (تارکه) دور مشومنده یوزدن خنده لاکسیک اولمایان
اوله از باب هیت وار ایدی که بونلر آغلایورلردی.

(موندروس) متار که سی تعاب ایدن کونلر بوا یکی نوع تجسی
بر رینه قاریشدیر مش ایدی . بر طرفدن حربك ختامی ، دیگر طرفدن
خوتون ملککتک اسارتی ... بوماشا :

(پیغامِ ایلہِ جک خدمیدو، کریمیدو؟)

منطوقك تمام مدلول تاريخي ایدی . ایسته بو کونلره ایدی که
(استانبول) ک اسکی حالی اولدینی کبی بر شکل مزاحیده یازمقده
دوام ایتشدم . (یکی کون) ، (زمان) ، (وقت) غزله لری
بو یازیلره شونلرینی تخصیص ایتمکه همان کونی کونته واقع وشایع
اولان شون عیله بی مزاحی بر صورتده ضبط وثیقیت ایتمش ماییل لرلر .
مطالسه بو یوزوله جق اولان شو حقیقلر آجی آجی کولو شلرک
مضبوط شکل لردن عبارتدر . و بوتون منار که ایامنه عائددر . تاریخ
بیلیمزک ، صوک بویوک انقلابه تصادفی حسینیه هربری بو کونلره متعلق
تکالیف تاریخیه آره سنده قالب قورومش بر چیچک پافلرینی آکدیرر .
گرچه اصلی کبی قوقاز ، آنک کبی دنک پذیر مادیت دکلدرلر اما
ینه شمه دار حقیقلر لر . آغلامه سنی او کرئش بر قلبه سر یلمش
روشحات لساندر .

طابع و ناشری :

بعضاً (مزاح) ك تائیری ، حقیقی تصویرات احساساتك فوقه
یوكسه لیر . بوسبيله معهود مناركه تاریخی كبی تورك انقلاباتی
آراسنده مهم برزول اوینامش اولان دورلره عائد اشكال مزاحیه ده
اهمیتدن عاری دكلدر. ایشته بوامنییه بناء بنده اودوره عائد اولانلری
نشر ایتمكه قرار ویردم.

احمد راسم

اسکی کونلر

(اسکی کون) [۱] چیقدی چیقهل اسکی کونلری خاطر لاملقه مشغولم.
مکر نه کونلر ایش ... جرؤ کیسه سی بوینده ، سفر طاسی المده
نین تین مکتب ... جوز طور نه سی بلنده ، مشین طوب جییمده
اوجار کی جامع حولیسی ... تابه ده فالش بر آووج چیتنیک اچون
دورت بش متره ارتقاء صعود ... بول یلک ، بول یش ، بول اویقو ،
باشده فس ، پوسکولی طاغیلرجه قالبلا نیر ، صیرتده طوقومه کوملک ،
قیش ایسه اوسته پاموقلو ، ده اوسته طاش دوکمه لی منتان . اوزمانلر
یلک نادر ایدی . مسافر لکه کیدر کن یکی دویاریمی کیردم .. متانک
اوسته هراکی اچ طرفی جیبی خرقة ، یاخود اسکی برصاقو ،
صوغوقلرده ، یاغیشلرده قوقولته لی پالطو ، بوینده شال ، ویا باشنده
قولاقلرمی ، اکسه می کاملاً قاپلایان یوکللی ، اکلی برصارغی ، اللرمده
تک یازمقلی بویالی الدیون ، یاغاندده آسقیلی بر پانطالون ، یاقلرمده
اوکجه لی ترلک ، یازم قوندیره ، مست ، ینی ، پوتین ، قاطیر ، ...
أودن اورمه یوک ویاخود چارشودن آلمه تیره قانییه چوراب ...
هفته ده برحام ... حیاتک آلوده حلاوت ومرارت اولدیغنی آکلاتمه
کافی کله جک درجه ده مؤثر ایکی اوچ دفعه طباتلی ، درت بش دفعه

[۱] استانبولده نشر ایديلن (یکی کون) ك بر آراتی حكومتجه
تعطیل اوزرینه نشر ایديلش ایدی .

آزار، بش آلتی شمار، ... مکتبه قولاعه طیرناق، دکنک،
 باشند اینمه صریق، آیاقره فالاقاء آراسنده لوقه ... زرده بلاو، ...
 آمین باره سی، ... باقلا زمانی تفرج ... یاغوردعاسنه چیقیش ...
 قندیلرده سمید، چوره ک ... قوش لوقومی ... روانی ... قوز
 حلواسی ... جویری صوجوق ... کاغد حلواسی ... قندقلی، فسقیلی
 طاتلی، ... پستیل، ... قیش کیجه لری کتن حلوا، ... بوزا ...
 لیلی، مصر بوغدانی ... مانعاده کباب ویا صوده بیشمش کستانه ...
 نار ... آیوا ... الما ... آرمود ... حب اللذیه ... خرما ... تاندر ...
 انواع لعیاندن : آشچی اسقانیلی، بیچ ... یوزوک ... ویروب
 آلامجه ... فیش فیش قاییقچی ... ماصال ... اوشاق اوکده مشمع
 قنارله قومشویه کیدوب کلیش ... رمضان کیجه لرنده محیا سیری ...
 قارا کوز ... بایرام کونلرنده اجل بشیکی ... دونه دولاب ...
 بارکیر، مرکب ... آراهه عالمی ... بعدالتادیه بکچینک طاروکه
 بنیش ... اون قابانی طاوول زورنا آلائی ... یازلری باغچه ده سالینجاق،
 قولان، ... اوچورمه، ... قوش طوومه ... قوزی کزدریش ...
 بتون محله ارکانک اجتماعیه (بردربر)، (اوزوناشک)، (بیشدی)،
 (اسیر آلامجه) ... (صاقلانباچ)، (چانال مانال قاج چانال) ... (بیله مه دک
 قالدیر اور) ... (فایدیراق) ... قارلی هوالرده فارطوبی ... قیزاق ...
 طورنه قطاری ... کومور کوزلو آت، آرسلان هیکلری ...
 انواع شریاندن : آه بک اوغلی واه بک اوغلی

آه آله اطلرده قالان یاوروم

فیستانا کیمسو بیچیم بیچیم

وصفیه، صوفیه قوندره کی سربست باص

سیواستوپول اوکنده یاتان کیملر

ای غازیلر پول کوروندی پنه فریب سیرمه

بلال اوغلان

یاقدک بنی باری آبکم جامی یاقه

آراهه دن آتلادی، ملاقوفی پاتلادی

کوراوله سی قوجه م اوستمه اولندی

ازمیرک ایچنده اوردیلر بنی الح

مسابق اجتماعیه دن : بویوک قوله را - بک اوغلی یانغی - کوپری
 باشند آدام آصلمش (اوچ کون اودن چیقیش یوق) - آشاهی
 محله ده کی آل پرده لیلره خیرسز کیرمش (بورده کیجه لری آداسیز
 اوطه دن چیقیش یوق) - صوکنده کی خانم قوجاسندن بوشانمش -
 نعلینچی احمد آغانک قیزی اولمش (باشک صاغ اولسونه کیدیش)
 دو کونلر، کلین سیرلری، کیدیش، بنیش، صره، مولود آیلاری،
 قدر کیجه سی، اوچ آیلر ... رمضان ... بایراملر ... عاشورا ...
 ماتم ایرانیان دستلری ... کاغذخانه، ایوب، فولیه باغچه سی، طوقاقلی
 دده، مرکز افندی ... جعفر بابا زیارتلری .. صالی بازارینه، بویوک
 چارشویه، واپورله بوغاز ایچنه کیدیش .. قوچ، خروس دو کوشلری
 تماشاسی .. بارکیر قوشدورمه ... معجون چورمه ..

سیاسیات داخله دن : بزم (دلبر) ک افندیسی منصب آلمش ...

(تیرمیال) خانک قوجه سی بیکباشی اولمش ... مرحوم پاشانک

اوغلی (کوناویه) به کیدیسورمش .. صدراعظم دیکشمش اما یرینه

کیم کچمش ؟ .. سوخته لر آیاغه قالمش ... واعظ (محمد) افندی

تیشلر کوتورمش ... محله امامی ضبطه دن جاغیر مشلر .. بویکجه
جامعد قبیله وار ایش ... قادیلر آجیق صاحیق کزیه جگمش ..
قدیل کجه لری پیاسه یاساق ... (آوور زاوور) ک میخانه سی قاپا یلش ..
رملجی (علی) افندی سویله مش : بوسنه قیش چوق اوله جگمش ...
مصر والیسی کله جگمش ...

سیاسات خارجه دن : ینه موسوقلر باش قادیریسورلر مش ...
قرم طاغه عسکر کیدیور مش .. بیلمم زه نلک قرالی اولمش ...
اقتصادیات : موسمیدر ، بکچی به سویله یکه ده اودون ، کومور
آسون ... اوتنه کنک کی دها خاص ، بو اتمکچی بی براقه لم ... خام
طوز دیدیمی ، افدینک بوره کی دیز دیر مش .. قادین اولان صاحبی
سو پور که ایدر .. (قودلا) آله ق ... او کزده کی جمعه مایس بر ...
سود ایچلم ... طومانس ازه کی ؟ .. بامیه ، پاطلیجان قور وئسه قی ؟
باقه کله ا طور به لده نه لرقالمش ؟ قوری نانه .. اخلامور .. خطمی ..
پاپایه .. قانطرون ... حولیجان .. شفتالی چکردگی ... دیواره ده :
قیرمزی بیر ...

قو طیلر ده ؟ : قاره بیر .. دارچین .. یکی بهار .. سعت ..

قاوانوزلر ده : ویشنه .. قایچی .. چیلک ..

شروب وازی ؟ : ایکی بویوک شیشه ! ..

گیلازده نه لر وار ؟ .. حاجی بکلرک یوللادی بی (ترخانه) .. بزم کچن
کور آلدیمز (ایشته) .. اولکی کون افدینک کتیردیکی مقارنه لق ..
کوچوک بکل (جورلی) دن کوندردیکی (قوص قوص) ، بش
قانقال صوجوق .. برنجه یاصدیرمه .. یارم کله پنییر .. اون درت
قالب صابون .. ایکی سیت جویر .. آرمود قوروسی .. برآزبادم ..

ایستانبلیق :

کومور : کچن سنه بدی یوز اوقه بز ، درت یوز اوقه بر آلدق
ستون قیشی چیقاردق .

صوفان : ۵۰ اوقه بز ، ۶۳ دم بز ، ۱۰۰ پک اعلا یتیشدی ..
اودون : اوچ چکی کلدیکی کچی طورینور ، برکزه چاشیرمه
قوللانقد .

صابون : بش قالب قوری چیقاردق . یرینه آلتی قالب قویدق ..
أت مرهفته اوچ اوقه ... آلیرز . یاریسی قیسمه ، کیکلرینی
سبزواته ، برآزینی کولباصدی به آیریرز ...
برنج : کچن آی براوقه فضله کتیدی ...

یاغ : یمکله قویروق ، ایکی اوقه .. پلاوه سیبیر برچق اوقه ...
زیتون یاغی : بانلا ، انکنار ، تازه پارق زمانی دکل که دوشونه یم ..
آراده لازم اما ...

آداب معاشرت دن : بز چوجوقلر ایچون ، زنکین ، پاشا کچی
اولان ذوات و حرملرینک اتکلرینی ، سنا بویوک اولوبده زو کورد ویا
آورته حاللی اولانلرینک کذا حرملری ده داخل اولدینی حالده اللرینی
اریوب دیوان طور مق ، ارطور دیم نیجه اوطورمه مق ،

اوطوروله جق اولورسه دیز چوکک ،
او کسورورکن ، سومکورورکن باشنی آرقیه چویرمک ،
صو ایچرکن دونمک ،

پاره ویریرلرسه ابتدا مستغنی طاورانق ... بعده ینه اتمک ویا
ال اویمک ...

هرسؤاله : افندم ایله مقابله ایله مک ...

پدردن، والدهدن سورولديني حالده وضعيته كوره : انكار كزندن
اللكزندن اوپر، دعا ايدولر، خاطر كزى صورازلر كي تبيرات
قوللاقمق...

ايشته بن بك چوق سته بويله اسكي كونلرده ياشادم، بويله
سكون وآسايش كونلرندهده بولوندم. آنك ايچون حالا كوزلرم
اوزمانلره متوجهدر...

تاريخه كيرمك...

ايسنيور ميسكز ؟ ... بيورك ... ايشته قابوسنك قانادلري
آردينه قدر آچيق ... فقط بوقاپودن كيرمه سني بيلمه لي ...
اسانم زده نا اهللر حقنده سويله نن :

— دها قابودن كيرمه سني بيلميور ...

تصيري نه قادار بلخ، نه قدر مضيدارد ...

با خصوص ايجاب عالم شموليله كيملره قارشى صرف ايديلز ؟ ..
تاريخه كيرمك ... اوت ؟ كيرسيورزا ... لىكن كيروب چيقمه سني
بيلمه سي لازم كنن بوملت، نه دن شو آنده وقفه كير خلجان اوله رق
ايچريلره طوغرى نظر انداز تردد بولونيور ؟ يوريسه يا ... طاقتي
يوق ؟ ... دشمن يوق اولسون ...

بنم اعتقاد بجه آنك بوترددى ايچريده كي محشر اضدادك ولوله سندن
انبعاث ايدنيور، يوقسه، او قهرماندر، يورور. بورايه قاچ دفعه
كيرمش، چيقمشدر.

ديكر طرفدن (توركلك) دانما قابوكله سنده برقديت آرامشدر.
جود وسخايي تصويده :

— قابوسي آچيق ...

خلوت و محرمي افاده خصوصنده :

— قابول سر اولسون ...

صداقت و شدت ارتباطي تبين ايچون :

— قابوسنده جان ویریم . . .

بارگاه لطف و عنایت اولدیفنی اعتراف ایتمکده :

— بن قولک قابو کدن غیره زرهه وارهیم ؟

امتان دهری لسان ایمنه موافق کورمدیکنه اشارت اولق اوزره :

— قابو، قابو الله قابوسی ! الخ

دیر .

شو حالده تاریخه کیریله جک قابونک انظار عبرته حواله ایتدیکی

اهمیت مغنویه ک نه قدر بویوک اولماسی لازم کله جکی ایضا حجت یوقدر .

صوک درجهده فقر و ضرورته دوشمش برزو اللی ، برینه مراجعت

قرار ویره رک دوشکون بر حالده کیتمکده ایکن قوناق قابوسنک

جسامتدن قورقوب دوندیکی روایات قدیمه دندر . قابودن قوغولق ،

حقارتی اک آغیر بر معامله رده بی حاکی دکلیدر ؟

« رأس الحکمة مخافة الله »

کلام معتبرینی حبسخانه قابورینه یازدیران ده قانونک حائر اولدیفنی

دوشوندیر یحیی بر قوتک تاثیریدر .

تاریخه کیرمک ! . . . حال بوکه نیشو زمانده هر کون کیرمکده یز . . .

کونمز یوق که بوقابودن ایجرییه دالمایلم . طارکن باشمزی اورمایلم .

قولمزی چارمایلم ، اشکنی فرق ایتیموب یو وارد لایم .

اوت ، ایکی یوز یوفادار سنه وار که تاریخ قابوسندن کیرمکی

اونوتمنیز ! . . . هه شیمدیلر بوتون بوتون بلمیورز . . .

دولت و ملتک سیاستی که آتک سه تشریفاتیسی اهلیت و کیاستدره

کیره جکمز قابوده کورونمور . قابوی اغیار طوتمش ! . . . بتون ماجرای

اعصار ایچریده نقصان ویزان ! . . .

بوتماشا گاه بی مثالك لوجه لری ، قولتوقلری ، حسدالیه لری ، حتی الله

کرمی (پارادی) خنجاخنج ! . . . شو آمده بزی بکلیورلر ! . . . فقط

بزه رهبرک ایده جکمز زرهه . . . اونلرده رهبر آرایورلر ! . . .

— نه تاریخی کونلر یاشایورز !

افاده سقیمه سیله بد آواز بر قلمک چیز قیدیردیفنی تلهف و تأسف ،

بوراده یارایمز ! . . . کیرمه لی ! . . . بوقابودن قورقوسز کیرمه لی ! . . .

فقط بونک ایچون ده اسکی تورکا کک یکیتلکی ، فضائل اخلاقیه سی ،

لا یترزل معنویاتی طراز مضحرت ایدینه سی بیلرک کیرمه لی ! . . .

بیلنمه دیمی ایلك جرأت فروشانه سوزلری ، ایلك نخطه لری ،

ایلك شکایتلری ، ایلك طرف کیرلکری ، والحاصل ایلك صومون

پهلوانقلری متعاباً تعقیب ایتمکده اولدیفنی کورولن قاچه ماق ، پارتی ،

فرقه ، برنسپ ، افانیم و اعتقادات ، ایمان ، وجدان ، بوتون بوتونلر ،

بوقابونک اوکنده طوت سیلکه نیورمش کی پاتیر پاتیر دو کولور ! . . .

ایشته اک بویوک قورقو اوزمان باشلار .

چيقيما مشدرا دها بچن کون غزنه لرده او قودق : (طريقت اکليه)
صاحبه ده اون بش سنه صوکره اعلان نبوت ايده جکني بيلديريوردی.
برکت و پرسون که تيارخانه ده اکمال افرادينه مخصوص يرلردن بری
منحل ايمش :

فقط ... ! بودعوانك ده برفقطی واردر . بردی طاش آتار
غرق عتلی چيقاره ماز ديرلر . طوغريميدر ؟ .. طوغريميدر !
دها شيميدن روايتلر سوکون ايتکه باشلادی . ناصلسه قالمش
اسکي قادينلر مزله درويش لك سلکنه اوزده نلردن برقاجی :
— بونده برنگه وار !
ديدکدن صوکره :

— صاقين ! بش ، اون سنه صوکره ، بر صاحب ظهور چيچه جضه
اشارت اولماسونه ؟
احتمالی دريش ايدييورلرمش !
ايشته مسئله نك (فقط) بوراده ... ! چونکه بن بيله بر صاحب
ظهوره لزوم قطعی کوروبورم . فقط — سزه ديدم آ — بش ، اون سنه
صوکره دگل ، مثلا شو کونلرده .
ر حال (اورينه نت نيوز) که ديدی کي (کلاه قايق) داعيه سيله
مسئله لره احداث ايدييورر :

فرقه الله قايته آرمسنده اختلاف ، ليدرلک ، انتخابات ، مجلس مؤسسان
مشکلی ، حاللر کهيالي ، شونک بونک توقیي ايچون مراجعتلر ، ليسته
نظمی ، ديوان حرب مدعی محوميلکي صفحاتی ، حبسخانه دن قرارلر ،
قايته بحرانی شايه لری ، (نه شيل) پروژه سی مباحثاتی ، غره ولر ، بر
ايش کورمک احتماله بناء فرقه لر تأسيسی ، فرقه لر آرمسنده مقارنت

زده ده سک ای صاحب ظهور ؟

اسکيدنه ادماجي ، زورلو ، جسور آداملر وار ايمش !
او ، کونلرده قونوشولوب طورورکن بری ديرکه :
— کيم وار ؟ ..
اوتکی جواب ويرير :

— بن وارم ... نه ايشته يورسک ؟
— کووه نه بيليرميسک ؟ ..
— نه نه ؟
— بر کيجه (قاره جه احمد) مزارلغنده حلوا پيشيرمک ...
— هانکی کيجه ايسترسک ؟
— بوجه کيجه سی ... !
— حاضر ! ..

في الحقيقة او کيجه حلواخانه ني ، مازمه ني آبر ، اوجسي
مزارستانک مناسب يرنده آتشي ياقار ، ميانه سنی گتيرير ، پيشيرير ، تلم
بوئانده ياننده کی لحدک آلتدن طوغرو برالك اوزانديني کوروره
توي بيله قيميلدماز ، درحال کيجه يه صارييلر :
— ديريلر يمه دن ، اولولر يميز !

ديه اينديرير .
بوفقره نقل ايدييلرکن يانمزه کيلرک بعضيلری تدعش بيله
ايمش لردی . اوليله يا : اولياء جادی ، خور تلاق چيقيمق ، هنوز ذهنلر سزدن

محررین، قانون دوری حلو له انتظار، یکانه فلسوف ترك [۱] (پارس) دن
چكونكى عودتى بزم و ضعیف نه... اوغراشدیغیز مسئله لر نه...؟
ایشته بونك ایچوندر که اورته ده « قرغان فتن » قاینا یوب طورور کن
خارج المقصد و هر وجهه مضر اولان شیره کیم ال اوزاده حق اولورسه
— دها حرب میدانلرندن اولور قالمه دن — مملکت داخلنده
بیلدیکنی اویناق ایچون دیریلره وخصت یوقدر !
دیوب الله کی لو بودی بین والاسنه ایندیره جک بر صاحب
ظهور ایستورم !

لر !

غریب برادات !... بزم صرف کتابلری هر نه زمان کندیسندن
بحث ایدم جک اولسه لر، مفرد مقابلی اولان (جمع) . دلالت ایندیکنی
ایلری به سورر لر . حال بو که وجوه استعمالده ، ادات مذکور معانی
کثیره یی جلب و دعوت ایتمکدن خالی دکدر .

مثلا :

اوتوز بنس سنه اول استانبولده ، (آفسرای) جوارنده تأسس
ایدم رک اورته لغه القای دهشت ایتش اولان برنوع هیئت فعاله نك شکل
مخصوصه (اون ایکیلر) عنوانی ویریلشدی که ۱۲ شخص شریر
دیمک ایدی . ایشه (لر) بوراده متعدد شخصیتاری برآرایه جمع ایدیوردی .
روحانیت قدسیه لرندن استعطاف ایدیلن ، (اوچلر) ، (بدیلر) ،
(قرقلر) تراکیب معلومه سنده دخی (لر) عین مؤادی شخصیتی
ناطقدر ، حالا زمانزده (پارس) ده قوتقرا نلس مذاکرات مهورده سفی
اداره ایدن (درنلر) ، (اونلر) مجالس سیاسییه سفی القاسنده ده
بودلالت صراحة کوردولمکده در .

دیگر طرفدن (حریت و ائتلاف) فرقه سفی منازعات و اختلافانی
نتیجه سفی اوله رق اورته یه (ذوات خمسة) دیبه برده (بشر) حقیقی که
سالف البیان اداتک هر هانکی برعده ملحق اولورسه طوغریدن
طوغری به عددم مذکور قادر شخصیتارک ، ذهنتارک مجموعه اشارت

ایتمسکده اولدیغنده شبهه بیراقامقده در . حتی فرقه مذکورده رئیس
 (لیدر صادق) بونلره قاشی غزته لرله نشر ایتمیکی جوابده :
 (کچن اولیغارشلی سایه سنده اقامته هر نصله ماذون بولمقلری
 گوشه لرده باب عالی، اعیانه توجهله بوشلقدن بالاستفاده جسم سمی
 دولته مستولی اولان « ذوات خسه » . . .) دیورکه بز بوراده کی
 (ذوات خسه) منظوقی محله قهوه نده کلامایان شوکا بوکا ترجمه
 ایتمک کمن لازم کلمه مطلقاً « بشر » دیر، چکر
 مناقب مشروطیت مردن ری ده، اتحاد جیلرله صدر اسبق مرحوم
 (کامل) پاشا آراسنده ظهور ایدن اختلافات شدید آتاسنده ،
 مشار الیهک قومیه اعضاسی :

(رحال غب)

دیه تلقیب ایله مسی در . خاطر لرده ازالسه کر کنرکه بوتعبیر اوزمان
 قومیه جیلرک بیله خوشلرینه کتمش ایدی .
 فقط (صادق) بکک محمول قلمی اولان ترکیب مذکور ، زمانک
 جدت و دهشتی قارشیدنده ، وقبله بویوک نالرمزک یارامازلغمزه عطفاً :
 — شویش قردشلی کورسیور میسکمز ؟

دیه کوسترمکلری طوقات اشاعتی کی طور پیور . بحالده (بشر) ک
 خوشه کیمه مش اوله قدر ! . . . هله فرقه داخلده اجرا ایدیه چکی
 شایع اولان تنقیحات واسعه داخل اولمقلری ظن ایده چک
 اولانلرک هیچ خوشه کیمه حکدر . قورقارم که بونلرده دهانشیدیدن
 حک ارتباط ایله (بشر) ی اولرله ، اون دورتلره ، حتی یکر میلرله
 سیلاغ ایتمسولر !
 اوت . (لر) ادانی، جداً غریب برادات ! بعضاً اسامی مشهوریه

تعلقنده انسانک تویرنی اورپرته چک برماهیت تدهیشیه اکتساب
 ایدیور .

(طاعتلر ، انورلر ، جلالر) ده اولدیکی کی .

بعضاده مثلاً ضهار شخصیه دن (بز) ه اتصالنده درین برسکوت
 یاخود مناقشات حاضرده دن طویدیمز فرط محجوبیته برینه ناطقه
 اولیور . مثلاً :

(بزله کلنجه بوکسکمش پیدرپی ظهورک برر تماشاکر متأسفی
 اولمقدن قورتولامورز) جه سنده بحقیقت اوقادار متارز برشکل
 آلمقده درکه حی تورکجه بیلیمین انگلیز ، آمریقالی ، فرانسز ، ایتالیان
 یونانلیر بیله کوروب آکلامقده درلر .

بالطبع بکله دك . ایصار لادینی صوبی :

— طوقونورمی ؟ ..

دیه ایچدکدن ، غارصونه :

— آتش !

قومانداسی ویره دك سیغاره سنی یاقدقدن صوکره دیدی که :

— شاشدم واللهی !...

— صورتکدن بللی !...

— براق آلائی !... (ایله بوینک قیسه لغنی تعریف ایدم دك)

نم یانمده کی خدمتچی قیز یوقی ؟ .

— ... وار ! .

— او ، کوپوغلو سنک بیلمه دیکی یز یوق ! .

— نه کی ؟

— نه کی اوله جق ؟ ... جانلی خریطه !.. استانبولده قاچ یز

سویله دم ایسه بیلیدی . کیتدی ، دیدکلرمی یاپدی ، کلدی ...

— اولور آ

— فاصل اولور ؟ .. خاطرمه کلن نه قادار یروارسه ، سویلیورم ،

بیلیور . اطرافیه آکلادیور بن بویانه کلدن ، تکفورسراینی کورمه دم .

او ، سوقاق سوقاق سویلیور .

بوکون کنديسنه دیدم که :

— قیز !.. سن استانبولی نرهدن اوکرندک ؟ ..

دیدی که :

— بن هرطرفی بیلیرم ! .

— فاصل ؟ ..

استانبول نرهدی ؟ .

نم نخمینه کوره یتش ، یتش بش یاشلرنده بولوندینی ایچونه
برپیر جهان دیده اولماسی لازم کلن موسوی بر دوستم واردر که کندي
اقرارینسه نظراً شهر مزك آنجق (غلطه) ، (بك اوغلی) طرفلریله
(محمودپاشا) (فنجانچیلر) یوقوشلرنده ، خیلی زماندن بریدروخی کوینده
اقامت ایله مسی حسیدیه اورانکده بر قاچ سوقاق ، میدان ، باغچه ،
مسیره ، دکان غازینودن ماعدا محللرینی طانیاز . عمرنده بش اون
دفعه آطه لره ، بوغازاچینه ، (خاصکوی) ملاپسه سیله (کاغذخانه) به
تجارت سوقیه برایی کره (متری کوی) ، (ایاستفانوس) ه کیتمش
واک بیوک سیاحتی (یالوه) ، (روسه) قاپلیجه لرنده ختامه ایرمشدر .
کچن کون ، بر معناد بیاض مندیلی بوینتده ، تیزه دك باجقلرینه
خیلی یاردمی اولدینی کنديسنه ده معترف اولان باستونی آلتده اولدینی
حالده اوفلایه بوفلایه ، کلدی . اسکمله یه اوطورور اوطورماز
کال تمجیله :

— بوکون آکلادم !.. !..

دیدی .

— نه کی ؟

ترینی سیله دك :

— آکلاته یم ده شاشارسک .

— آنەم دىلنجىلىك ايدۇدى ، بىش سەھىرە ، رابىر كىزدىم ، آتۇندى ..

بىلىۋورم ..

— شاشدىم :

— ...

خاھرىمە مشرۇپىتى مەقەب بولسا، ئارابە جىلار كىستانبول
جىغرافىيەلىك امتىھان ايدىلىرى ھەققىدە بىر قارار ئىتتىپاق ايدىلىش اولدىنى
كەلدى .

اوزمان دەدە بو امتىھان مەشكەلەۋەر اوغرا مەشىدى ! اولەيا !.. كىم
امتىھان ايدە جىك ايدى ؟... ھالا شەھرى كىم بىلىۋور ؟...
مەضۇب اولان تارىخىنى كىم اقۇيۇپ كىمە اقۇيۇپ بىرىور ؟...
ھال بو كە اجانبىك ئىدەك اوراق كوشەلىرى كۈستەرىخ يەلەلمەيدۇ...
بىلىم كە شەھرا مەتمۇز دەھرىر سىياھىن اولەجىق بىر قىزى وارمى ؟...

بىر قىزى وارمى ؟... ھالا شەھرى كىم بىلىۋور ؟...
مەضۇب اولان تارىخىنى كىم اقۇيۇپ كىمە اقۇيۇپ بىرىور ؟...

ھالا شەھرى كىم بىلىۋور ؟...
مەضۇب اولان تارىخىنى كىم اقۇيۇپ كىمە اقۇيۇپ بىرىور ؟...

ھالا شەھرى كىم بىلىۋور ؟...
مەضۇب اولان تارىخىنى كىم اقۇيۇپ كىمە اقۇيۇپ بىرىور ؟...

ھالا شەھرى كىم بىلىۋور ؟...
مەضۇب اولان تارىخىنى كىم اقۇيۇپ كىمە اقۇيۇپ بىرىور ؟...

يارالم !..

(ھەسەن) مەرحۇم ، رەكۈن ، سەكەسە كەلدى . يۈزىدە ھەنۇر
زائىل اولش بويۇك بىر قىزىقۇك ھەسەننى ئورۇن بىرىردى . ئۆزى
كە بويۇك قورقۇ (اولۇم) . ياخۇر اولۇمە مەنجر اولەجىق وقايع
ھەدەتەندىن ھەسەت ايدى ياردەملىق ، قاقەسلىك ، مەسكەنلىك ،
اوشۇمە ، تەتەرمە ، بورا ، بورام تەلەمە ، كەسەنلىك ، ھەقىقەت
كەلەب كىچىق ھەسەتەندىن مەدۇد ايدى . بويۇك بىر قىزىقۇك مەنجر
اولدىنى درھال كۈرلى سولانەر ، نەزەرلىرى بىر دەھرىر اولەرق ،
يانا قەلەمەزىزە ئۆزى بىر قىزىقۇك ، بىر دەھرىر شەكىللىك كەلەر ، بىر
الەم ، دودا قەلەمەزىزە ، ئۆزى ئاقۇيۇپ باقمەن بىر زاماندىن بىر دەھرىر
قەلەمەزىزە اولان باھەرلىرى سەھەرلەمەكە بىر كىزىر خەفە بىر قەلەمەزىزە
فەقەت آغزى آچىلىرىدى .

اۈر كەندە ھەسەن ھەسەن ايدى . اۈر كەندە اۈر كەندە :

— قەلەمەزىزە ھەسەن ھەسەن قەلەمەزىزە !..

— كىم ؟

— كىمەك اولەجىق ؟ باشلىك .

— ھەسەن باشلىك ؟

— نەم (جەل) باشلىك !.. ئۆزى ئاقۇيۇپ .. يات آشاغى ، دىيۈپ

چاتىر چاتىر كىيۈر ..

— سەكەدە كەسەن دىيۈم ؟

— همده اويله ملايمانه ، اويله مشفقانه كه انسانك يملكه اوزاتير
 كى بويني كوستره جكى كليور !..
 — ينه زوزكلك ايدييورسك .. پاشا ..
 — اوت .. زوزكلك !
 — نه اولدى باقالم ؟
 — نه اوله جق !. بكا دييوركه :
 « محسن !.. سنده فتق وار .. بوني نه چكوب طوربييورسك ؟..
 باخصوص بويله طورمه سنده تهلكه ده وار .. خسته خانه يه كل .. سكا
 براز قلو فورم قورقلا تيم !.. ايكي اوچ دقيقه ده كسر ، ديكرم ... »
 دقت ايدييورميسك ؟ كسر ، ييچرم دييور ، جى يعليور !.. كسر ،
 ديكرم .. كوزيكي آچارسك كه ياتاغك ايچنده سك ..
 — طوغرى يا !..
 — طوغرى يى ؟. يا كوزمى آچدم كه سروينك ديبنده ايسهم !..
 فى الواقع عمليات ماصه سنه ياتمق ايجه كوچ كله جك .. اقربادن
 برى (فيستول) اولمش ايدى . هانكى (اوپه راتور) ي چاغيردى
 ايسه :

— يارمه دن باشقه چاره يوق !
 ديمش ، زواللى يى (يارمه) تهديديله قورقونمشلردى . حقى آنلر :
 — يارالم !
 ديدكجه ييچاره :
 — اولورم ، يارد درمام !..
 دير ايدى . اك صوكره بر (اوپه راتور) ده چاغيرتير . طيب ،
 حقيله نبض آشنا اولدينى ايچون معاينه دن صوكره ديركه :

— برپارچه چيزيلسه فنا اولماز !..
 بوسوز اوزرينه كنشش نفس آليز ..
 — بكا يارالم دييورلردى !..
 — اونلرك نيشترلى پويوك اوله جق !.. يارمق نه ديمك ؟..
 ايشى بو يوتمشلر !.. مراق ايدييله جك برشى يوق .. ايلترسه كزايكى
 كون صوكره كله يم ..
 ديه تامين كارانه طاورانر .. بالطبع اوده راضى اولور . مع هذا عمليه
 « يارمق » اصوليله اجرا ايديلير اما ذهنده (چيزمك) حاكم اولدينى
 ايچون خسته اودرجه متوحش اولماز .
 بزده صلحك يوزيخى كوره جكمز كلديكى ايچون بك زياده كوزل
 يوله جنمزي ظن ايدييورديق .. كورونور كورونمز نه عبوس اولديغك
 فرقنه واردق . اويله يا !.. الله بر بالظه ،
 — يارالم ،
 دييوب طوربييور ا بيلم كه مدنيتك ايجه لكى ، حذاقته نه اولدى ؟..
 يوقسه جناب مسيح ، ظرافت و نزاكتي ده برابر مى كو كه آلوب
 كوتوردى !..

فقط بعضی‌دین به یکی عارض اولان پیره لر، فیل قادیار بو بیور !
بالخاصه شود وارک احکام افراط پرستانه سی احبابانندی دره، نه در برقراره
اغیزن چیقار یالانک، دها کوپری بی کچمه دن صیرتنده بش اون
هر کوچ پیدا اولیور ا پیرمی دوه ایدمی آ ادیکز ؟ ..

حداقلی تحریف خصوصند شو زمانک حائر اولدینی ا-تعداد،
بشرک احمای سینانه مصروف ارلسه ایدی، ظن ایدرم که، (التون
دوری)، دینلن عهد مسعود کجیکمیوب حلول ایدری .

خافان اسبق زمانده فاضی کویند بر وقعه اولمشیدی : پک ای
خاطر مده در که زورکک بری اوند قیرمزی کاغددن بر بالون پایش،
ایچه صامن توتوسسی طولدیروب صلیور مش. بونی کورن دیکرینه
کوسترمش، دیکن خفیه لردن برینک کوزینه ایلیمش، حریف
پاچالری صینامش، (علی شامل) پاشایه قوشمش، مرحوم قیلنجی،
روولورنی طاقش، آدملرینی طوپلامش، برکن حادنه، (اسکدار)
متصرفانغه، اورادن (بشکاش)، اورادن ده (بیدیز) عکس ایتمش !
بره مدد ! ..

د کیزدن استمبوط طولوسی، قازان آرایه لی، قایطونلو، آتلی، بابا
بر سوزی مأمور قوشوشمغه باشلامش . . . واپوردن چیقار چیمیز
باقدم که (فاضی کوی) آلا ق، بوللاق، خاندلر تورکارک دیدکلری کبی
آلان تاران !.. (فهم)، (رفیق)، (صقاللی) (محمد) پاشا لر؛ (حمدی) بکاره
پولیس مدیری، هیئت تحقیقه رئیسی، قومیسر لر، پوایسر، سیویلر
قول قوله کنزبورلر. بیلدیکم برینه صوردم :

— نه وار ؟

— بنده پک ای بیله میورم اما برشی اوچش دیورلر .

(پیره) ایله (دوه)

بر امتحانده، ممیز ؟

— کچه حیوانلری هانکیلریدر ؟

دینجه کچه لردن بری جانی یاغش اولان شا کرد :

— سیوی سینک، تخته قوروسی . . .

دیه کیریشیر، شیمدی بر ممیز دها ظهور ایدویدم :

— کچه ده، کوندوزده پاشایان حیوانلر هانکیلریدر ؟

دیه، درحال

— پیره !

دیه حکم . . . تخته سیلدرمک، سوپورتمک، طوزلو سودومک،

مکری پیروده ایش !.. عربلر وویع و حادثاتدن هرهایکی برینه نسبتله

«سنه» کله سنی قولانیرلر. مثلا (سه الفیل) دیرلر که رفته فیلک اولدینی

سنه به اشارت ایدر. پیره نک قنله مشابته حقنده کی روایتدن طولای

پک زیاده مناسب دار کورون بوسنه یه ده (پیره ییلی) اخلاق ایدیلسه

لا یقدر .

کچن کون رفقادن بری بنم شو سورلریمی دیکله دکن صوکر

دیدی که :

— پیره چوق دکل، فقط بز پیره لندک ده آندن چوق کلیور !..

بوده بر حقیقت !.. اوت . بر حقیقت !.. ایچمزه پیره لندک

کیم قلدی ؟ .

دیگری نه صوردم :

(بیلدیز) ده کی بومبانك عینی وارمش، آنی آریورلر . . .

بر اوخنی :

— ایکی ارمنی بر بالونه بینمشلر . نریمه کیتدکاری بللی دکل !

دردنجیسی ؛ الیه کوشده کی پروکار دکاتی کوستره رک :

— بونک قادار وار ایمش . قبرمزی ایمش !

بشنجیسی :

— دکیزه دوشمش ده ینه سونمه مش . . . کیم بیلیر نه قادار

آشلی ایمش . . .

الهایت باشلره منسوب بری :

— بن ده کوردم ، مفرت شی ایدی . . . فقط نریمه ایندی ،

بولونه میور . بلکه یکر می او باصیلدی ، بولونامادی . . .

دیدیلر . تام بواننده ایدی که معدنی ، آجی بر طرافه ایشیدیلدی .

بن بیلر قاچدم . هیجان اودرجه ده صالغین بر حاله کلشیدی . مکر

دکانشیک بری بو کروه انبوهک جولانندن پیره لغش . دکانی وقتیه

قایوب سیویشیم فکرله دمیر کینکی آل آشانی ایمش ایمش . . .

فقط زاواللی آدجکیز براز اول فاره دلیکی بیک پاریه ، قاچه جق

پرایان خفیه لردن ، آنلرجه اصطلاحاتدن اولدینی اوزره ، بر قاچ

آرابه طیاق یندی ایدی . . .

آه ! اولسه یدم ! . .

قارشی رفیقار مزدن (اوریه نت نیوز) ک کچلرده (مشهودات
ومطالعات) سرلوحه لی بر مقاله سی وار ایدی که آنک بر یرنده بزم
شیمدیکی حالمزی (بیزانس) ک سقوطی انساننده کی حاله فوق العاده
بکزه دیور ، ایمپراطور (قسطنطین پاله بولوغ) کده شهرک مدافعه سینه
مانع اولان عوامل وعناصر مختلفه یی تألیف ایچون بهوده یره چالیشدیغی
تکرار ایدره رک بو کشمکش ایچنده تورک پولتیقه جیلرینک ، سوکی
مقام ومأموریت قائمه منجر اولان فرقه مجادلاییه اوغراشدق قریبن
درمیان ایلور ایدی .

هر نه طرفدن باقیله جق اولورسه بزم ایچون موجب عبرت بر
صفحه ارئه ایدن بو حقیقتلری اوقودقچه آلمدن ترلر آقغه باشلادی .
اوت . (بیزانس) ک اک صوک زمانندن تاریخه میراث قالان
برحالت روحیه تابوسی وارسه اوده «نفاق» ی مصور اولان بو کیفیت
ایدی . فقط بو کون فاصل اولیورده ایمپراطور (قسطنطین) ایله
یارانی مظلوم کوسترن و آنی مادتا اعزیه مرتبه سینه چیقاران عین حال ،
باخصوص عوامل وعناصر مختلفه مسئله سی بزی هیچ اولمازسه معذور
کوستره میور . . . ظن ایدرم که صاحب مقاله نک تورک پولتیقه جیلری
ایچون درمیان ایتدیکی کلاه قائمق ویا کلاه کیدیرمک دالوده لری
آرابه کیره رک ملتک حقوق مقدسه سی بو سببله ضیاعه اوغرامق
تهلکه سینه معروض بولونیور . ظن ایدرم ، نه دیمک ؟ محقق اولارق

بیلورم که آنجق بر طاقه منافع خیسسه دولابلیک چقاردینی
ولوله آر سنده صدای ملت بوغولوب کیدیور .

(بزانس) ک تاریخ تسخیرنده حکم یدر حالت روحیه نك
بزم بوکونیکی حالت روحیه مزه مشامتق اولما یغی ادعا ایتکده ده
بر معنا یوقدر . بن کدم بیلورز که (اورینه نیوز) ک پولتیقه
چیلر مزه پک کوزل باقیشدر دخی رول ، بوله بر استیلا زمانده
دکل ، استیلا زمانده بیلر نیه مقارمقی کیریچی ، انجالی سائقه رک
باشلیجه سیدر .

شوخالده عین موضع اوزرند و حدت ملیتی اونوتنه نك ، نفاق
و شقه ونك ایکنجی بر مثال تاریخیسی دها ترسم امك اوزره بولونیور .
بونو احلاف بر عبرت اوللق اوزره بر افه جغمزه ، حاضر زمانی ایکن
بز عبرت بین اوله رق اورتدن فالدر مغه چالیشه لم ، اونك ایچورد
اك اول (پولتیقه جیلق) ی کوکندن کسمکه باهلم .

اوتوز بش ، قرق سنه دن بری احوال ممالکت حقنده ایشیتدیکم
تأسفاتک همان جمله سی یکدیگریک قوییه سیدر ، منلا : خیر سز چوغالیر
قووشان ایکی ویا اوچ کشیدن بری مطلقا :
— آه ! بن عدلیه ناظری اولسه یدم !..

دیردی !
فقط شوکونلرده طالبلر ، مدعیلر ، پک زیاده لشیدی . (پارس)
قونفراسی ماجرای معلومی اوزرینه :
— آه ! بن صدراعظم اولسه یدم ،
دینلرکده بیکی بر پاره یه !..
هله آغزیکز واودیدم :

— نه یاپاردیکز !
دیک ! آله جفکز جواب (عبدعاجز) کی ترکیلرله باشلاماز
در حال :

— نه می یاپاردم !.. اوراسی بن بیلیم !..
تفاخری قولاغکزه چاربار . حال بوکه نه یاپاجق حالی ، نه
بیلرک تجر به سی ، ادراکی ، احاطه سی وار !.. یارب نه اولوردی !
هاری بونلرک ، بوادالرک ، بوکوستریشلرک بزم کوچک بکار آر سنده
شد اول تعمیر آدن اولان :

« لاف لافی آچار ، ویر توتونکی !
قدر دگری اولسه یدی !.. »

— ایصیریر اوغلم ، ایصیریر ، حتی دوشورده باشی بیله یاریلیر !
بزم غزته جیلکمزده بویله . بزی دوشوره جگ ، باشمزی یاردیرمغه
سبب اولاجق نه قدر اوضاع غریبه و وضعیات عجیبه و ارسه جمله سنی
آینه جهان اوکنده پرووا ایتک ایستیورز . دردنجی قوت دکل یزیا . .
بزمده سیاسی ، اجتماعی ، بیلیم نهئی حق قضا من و اردر صانیورز .
آنک ایچوندرکه بول بول حکملر ویریورز . بر حالده که عییک نه
درکه سنه واردینغی ادراک ایده میورز .

یازیلان مقالاتدن بر قسمی تفریق ایدلدکن صوکره باقی قالانلری
فرانسزجه ویا انگلیزجهیه ترجمه ایدیلسهده بزده بوا یکی لسانه واقف
اولسهق ، اوقوسهق ، نه اولسه شمه حیا واردر ، قیزارمق ، ترله مک
اوغرایه جغمز درد حجابک یاننده ویز قالیر ! بوکاده حاجت یوق . .
برایکی آی صوکره قولکسیونلری آچوب باقهلم . بز بزه
بکنزیورمی یز ؛ کورهلم ! . . ا کسه مزی دیشله سهر قاضی زمان :
— سن دیشله مشسک ! . . هم دیشلرمیسک ، دیشلرسک !
حکمنی ویره جگنی آرتق دوشونمزشهک حق حیاتی نه بهوده
لکه دار ایتش اولدیغمزی عقلاً ، وجداناً بر آز محاکمه ایدهلم !

ایصیریر اوغلم ، ایصیریر !

ایشیتدیکم کبی یازیورم :
قاضینک بزی اولدجه صاف ، فقط امور قضایهده تحقیق و تدقیقه
صوک درجهده رعایتکار ایتش . کونک برنده حضورینه ایکی کشتی
کلیر . بزی دیرکه :

— قاضی افندی ! . . بوآدام بنم قولاغمی ایصیردی . باقک ،
دیش یرلرینه ، حالا قانایور . .
مدعی علیه آیلیر :

— قاضی افندی ! افتادار . کندی ایصیردی ! . . یمین ایده رم . .
قاضی شاشالار . وجداناً دیرکه :

— ال ، قول ، دوداق اولسه بر درجهیه قدر مدعی علمک
افاده سنه ، یمینه ایناتقی جائز اوله حق . . انسان کندی قولاغی ناصل
ایصیریر ؟ مع هذا یمین ایده رم دیور . بونی تحقیق و تدقیق ایتک کرک .
بوقرار درونی اورزینه آنلره خطاب ایدر :

— سز بر آز طورک ! بن شیمدی کلیرم . محکمه دن چیقار ،
طلوغرو خانه سنه کیدر . آینهک قارشینه کچر . برالیه قولاغی
چکر ، چکه سنی چارپتیر ، دیشلرینی حاضرلار ؛ بو وضعیت مضحکه
آراسنده الک صوک حمله بی کوزه آلدیریر . فقط وجود موازنه سنی
عائب ایده رک صیرت اوستی دوشر ، باشی یاریلیر . خراب بر حالده
قاووغی باصدیروب مقامنه کلیر . مدعییه دیرکه :

مساعده سی یوقدر . خجیع اولمقله برابرینه اکثر جهتی ارباب دقت
نظرنده مضحك اولان حال حاضر اشکال وصفحاتی بزی بویوجک بر
اعترافه سوق ایتمکده در . طوغری نی سویله مک مغلوبیت نتیجه سی
دکل ، قوت و متانت اثریدر . دول ائتلافیه آراسنده هانکیسی بزم
اوغرا دیغمز شونکت سیاستیه پی مکرراً کورمه مشدر ؟ .. ایچلرنده بر آاز
(انکلتزه) دیری ، آزاده کورونمکده در . فرانسه ، ایتالیا قاج
کره بویله بادره لره دوشوب قالقینه مشدر ؟ .. هله یونان ایله صریه ! ..
مکرراً صحیفه عالمدن سیلنمشدر . معرفت سیاسیه ، قالقینه ییلمکده در .
بوکا دمیر پنجه دیدیکمز طوندیغنی یرینه اوطورتور ال ایستر .

اعتقادجه ، بو دمیر پنجه قوای ملیه نک بر آرایه کله سیله ، بر
مقصد اطرافنده طویلامه سیله مترادفدر . بویوک تهلیکله ، دائماً ال
اله طوتوشمقله زائل اوله کله شدر . بالعکس کوچوک تهلیکله لره افتراق
ومنازعه ایله بویومشدر .

حساب ، آتی یه بر اقیله بیلیر . طبقی برخسته نک طبییه ، اجزاجی یه ،
سودجی یه ، خدمتجی یه بورجی کیسدر . بونلرک کافه سی مریطک افاقتنی
تعقیب ایدن ایامه هاند شیردر . اصل مسئله ایسه خسته نی قورتارمقدر .
بش اون کشینک آواز مغدوریتی ، هیچ بر زمان قوجه بر ملنک .
فریاد استمدادی باصدیره ماز .

دوبرا ، دوبرا حرکت ایتهللی . بو بویله اولدی ، بو بویله در
دیمکله برابر ، هایدی شویله اولماسنه چالیشه لم تلقیناتیه بتون قوای ملیه نی
بر آرایه طویلامالی . زمان تجزی دکل ، تجمع زمانیسدر . صوکره
قوزمزی پای ایده رز . ازباب اهانت ، نه وقت جزاسز قالمشدر ؟
بوفعل مششومده بولونانار حقنده « مرور زمان » جاری اوله ماز .

دوبرا ، دوبرا سویلیه لم ..

(طفلی) مرحوم کی طوغری سویله بن خالص الجنان کیمسه لری
نرده بولمالی ! ..

آدام وار که گوشه باشنده طیاق یر ، محله قهوسنده :

— برینک غیرتلاغندن ، دیکرینک ده اکنه سندن طوتدم ،
شویله چکنجه برطوس یاپدیردقدن صوکره سیلکوب آتدم ، ایکسی ده
سریلدیلر ، بن باصدم ، کلدیم ، نه اولدیلر بیلیم ،

دیدیکی حالده ایرتسی کون پولیس قومیسرینک قارشیشنده ؛

— قومیسر بک ، حالمه باقیکنز ، هرطرفم چوروک ایچنده ! ..

یولی بکله مشلر ، بری باستونیه ، دیکری یومروقله هجوم ایتدیلر ،
دعواچی یم ... افاده سنده بولونور .

(طفلی) ایسه بونلردن دکل ایدی . حق بر کیجه اسبق سریاور

(خلیل) پاشا مرحومه بر غازیونده اوطورور کن پاشانک طاوله ایله
اشتغالی آراسنده بردن بره غائب اولور . بش اون دقیقه صوکره
کورونور .. پاشا صورار :

نرده ایدک ؟

— بلا تردد :

— شویله بر کزیندم ؛ کوزلجه بر طیاق ییدم ، کلدیم ! ..
دیر .

کورولیور که زمانک وقایعی تأویله و حادثاتی تغییر و تحویله اصلا

ماشه ايله قیور دینی صاحپلرینی قاو رایه مامش ده کا کل کا کل ایندیرمش،
غایت اسمر بر بکز، بودره می، اونمی، نه اولدینی بلیرسز بر توز،
آچیق موره دونمش چهره سنک آلن، یاناق محلاتنه یاپیشمش، قاشلر
بو تأثرله مستر، کیرپیکلر - برکت ویرسون - قیت، فقط کوزلره
نه دییه جکسکز؟ .. آه! او کوزلر! آه او کوزلر! .. شیلدر،
شیلدرده، فیلدر فیلدر! ...

صیرتنده قویو بوز رنکده عسکر قابوتندن بوزما بر مانطو،
آیاقلرنده بو هواده بیاض بز ایستقارپین! ... آکلادم. بزم طرفده
کرینن فرانسز عسکر لرله قورته یه چیقمش. فقط هم آلاجه قارا کلک،
همده دومانلی قفا ایستر! اوکله اوستی ذاتا اخذواعطایه مساعد دکلدر.
هله صباح وقتی اصلا یاراماز. ایکندی اساساً موسمسز. آلاجه قارا کلک،
کیجه. حتی مهتاب بيله اخلال مناسبتنه وسیله اولور.

یالککز باقیشی دکل، روشیده رعنا: چفته اوسقورلی کی.
(سیرسفائن) بوکادنیانک سیکیرینه دوقونان بر جانوار دودوکی طاقش
اولسه بر پوسته دها وجوده کلیر! .. اونه قیریمه، اونه صاللایش،
اونه رفتار بهین!

همده قورنازمی قورناز، ... بنی اختیار کوردی یا، جوان سور
دییه باقدی. فقط اسکی قورد قاپانه کلیرمی هیچ؟ ... ایشته بویه
دکانه کیرر! ..

اونه باقیش ایدی؟ ..

« بنیم غمزه توانی که قتل عام کنی »
« نعوذ بالله اگر غمزه را تمام کنی »

حاصبه، دون بکا بر باقیش باقدی که ناوک مژکانی آز قالدی
قلبمی دهله جک ایدی. بن اوته دن بری بویه سوزوشلره کله مم،
طیانه مام، عادتاً غید یقلانیر، بایلیر کی اولور، کندمدن کچرم! ..
توتونجی یه کنیدی فصل آندیغمی بيله میورم. برکت ویرسون بیلدک.
برودوم صو، بر سیخاره، هله کنیدی طوپلادم.
یا توتونجی یه قاپاغی آتمیه یدمده آردی صیره کیده یدم، مطلقاً یولده
بکا بر حال اولوردی.

او، دونوب دونوب باقدیمی یورکدن آشاغی بر نوع صیجاق
صولر آقه جق، دیزلر مک باغی چوزوله جک، سوراق اورته لرینه
دوشه جک، بلدییه مأمورلری، اطباسی، محله اجزاجیسی، جراحی،
امامی، مختاری، کلن کچی:

— ختمه!

دییه جکلردی. کاشکی دیسه لردی! .. او باقیشه نلر، نه
جانلر دکمز؟

« بیک جان اولایدی کاش من دلشکسته »

« تا هر بویه هرگز فدا اولایدم اوکا »

حالا کوزمک اوکنده: پیرپیری قهوه رنکی بر باش اورتوسی،

و حیثیتله معروف بر ذات ده مأمور اولمش ... طالعین طالعین یورور کن
بری اسمی آ که رق آشنالق ایتدی . دوندم ، باقدم ... بوزات ..

— افندیمز ، بویله نره یه ؟

آ کلاتدی ...

— فقط ایچه اوزاق یردر ... یایان ناصل کیده جکسکز ؟

— نه یاهیم ؟ قایغه بینم ...

— آراهه کنز ...

— اوت . آراهه ! . . . بنم آراهه مله بویله آج بر خلقل ایچنه

ناصل کیرمه لی ؟ ... مع هذا اوشاق اسکی بر کیرا آراهه سی بوله جق ...
بیلیم که ، نه دن کیکدی ؟

دیدی ، آراهه نک ورودی اوزرینه آریلیدی ایدی !

دیمک که صامانک اوقه سی بش ، آره نک کی اوتوز پاره یه اولدینی

زمانلرده فقر و احتیاجه حرمت کوسترنلر وار ایمش !

آراهه ! ...

رفیقم ، هنوز رنگ حجابی یوزنده طور دینی حالد ، کال صفوتله
دیدی که :

— کاشکی بینمز اولایدم ! ..

آ کلادم ظن ایتدم :

— اوت ، آرتق تراموایلر چکیلمز حاله کلدی ...

— سوزمی کسدی ..

— تراموای دکل ... آراهه ! ..

— پیسمی ایدی .. ؟

— خایر .. بالعکس ... لاستیکلی ، منتظم قوشوملو بر آراهه ...

— او حالد ؟ ...

— ایشته اصل شایان دقت اولان جهت بوراده .. یولده کیدر کن

خاطر مه : شیمیدی بنی کورنلرده تجار معهوده دن ظن ایده جکلر
ویا خود بنمده آغیرجه بر اورغون اوردوغمه ذاهب اوله جکلر ،
اندیشه سی کلدی . بواندیشه آله قیوراندیم طوردم ..

زمانی کوردیکزمی ؟ ... بش ، اون سنه اول حیات کبارانه یه
دلالت ایدن بو واسطه نی ، نه لک مدلولی قیلدی . بنمده خاطر مه نه لر
کتیردی .

دور استبداده غالباً (بالاط) جوارنده کی فقرای اهلایه صدقه

سنیه توزیعی حقنده اراده چیقمش ... مابین رجالی میاننده ناموس

ایشته بتون بوسی و غیرتار ، بتون بودرلو همتار ملتار آراسنده
توحید مرامه خدمت ایدر .

کچن کون شاهی اولدیغ بر مکالمه غریبه ده بوقیلدن معدوددر .
(روم - ارمنی) مخادنت جدیده سنی - نصل ترجمه ایدیم ، Consacrer
ایتمک مقصدیله اوله جق که طرز مکالمه لرندن برینک (آغوب) ،
دیگرینک (قسطا کی) اسملرنده اولدقلری آکلاشیلان ایکی وطنداش
آراسنده برتبادل السنه واقع اولدی . ارمنی اولانی روجه ، روم اولانی
ارمنیجه سویله مک ایستیورلردی .

سوزه (قسطا کی) باشلادی :

— زو ! .. بارون آغوب ! .. وور کرتاس غور ؟

— وای ! .. قسطا کی اخبار ! سن ، پوناپاته ؟

— بزم ماداما .. جام بی دی کرتاس .. ده .. (بر آاز

دوشوند کدن صوکره) .. ایشه اونی ساس پهری مونو ! ..

(ال اله طوتوشدقن صوکره ، کولوشه رک)

— دولیا نه کی ؟

(نشئه ملاقات بوزولور کبی صورتی اکشیته رک) :

— چیقا .

— چیقا .. ها ! ..

— وه ، وه .. چیقا ! ..

— et la politique

— ایف .. لاص !

— پا .. پا .. پا ..

نه قدر کوزل دکلی ؟ .. معهود (لسان مشترک) ایجاد

یکی محادنتلر

معلوم آ ، انسان قونوشه قونوشه ، حیوان قوقلاشه قوقلاشه
استیناس ایدر . بو سائقه ایله در که (نه قدر لسان ، او قدر انسان)
دنیلمشدر . بالخاصه ترکیه مزده :

— بن آنک دیلندن آکلادم ،

— دیلی آکلاشلیمیور ،

کبی تراکیب واردر که بونلرده درجه درجه موانست فکریه
دلالت ایدر تعبیراتنددر .

حرب عمومی ده بو بابده اک بویوک فعالیتنی کوستردی ، حتی
کوسترمک اوزره بولنمقده در . آلمان اردولرینک غالبیتلی صیره سنده
شهرمن کتابجیلری عادتاً رقابت ایدرجه سنه :

— کندی کندینه آلمانجه اوکرمک ،

— (برلین) ده تورک ،

— استانبولده آلمان

کبی سرنامه لی کتابلر نشر ایتدیلر ؛ شیمدی ده :

— (لوندره) ده تورک ..

— استانبولده انگلیز ..

ومثلاً (برلیچ اصولی) اوزره انگلیزجه معلمی عنوانلی اثرلر

چیقارمغه تشنه لب اولدقلری شبهه سزدر .

داعیه سی بر آدیم ده ایلری به کوتورلمش ، افراد بشریه آره سسندہ
یکدیگرینی آکلامق قضیه معنابھاسی بر طاقم قیاسیاته حاجت قالمقسنزین
تحلیل ایدلمش اولیور . بزم (پارس) ه ، (لوندره) به ، (برلین) ه کیتمش
اولانلر مزده بویله دکلی ایدیلر ؟ .. اسلاف کتاب هانکی یازیلرنده عربجه
ویا فارسی برجهله ، بریت ، بر مثل ایرادنن کف لسان و قلم ایله مشلردر .
بو حاللر ، مقتونیتدن زیاده قوه انسیتی تزییده تمایلی اشراب
ایله دیکی ایچون خوش کورونیور . فقط بوتمایللارده غلبه حسنک
تأثیری پک مهم بر درجهیه وارییور . مثلاً ، دول مؤتلفه نك بورایه
ورودندن اول آلمانجه یی صوکی سویله ینلر ؛ بردن بره لال اولدیلر .
بزم کویک (مودا) ، (یلی دکرمنی) ، (رضا پاشا) عرصه سی
(عبرستان آلمانی) کسيلمش ایدی . شیمدیلرده (هندستان فرانسوی
ویا انکلیزی) شکله کیریور . مع هذا یرلی لسانلرک اختلاطندن
حاصل اولان یکی لهجه هپسندن قیاق ؟ .. تورکجه ، روجه ، ارمنیجه ،
فرانسزجه ، انکلیزجه ، حتی موقعنه کوره ایتالیانجه ، اسپانیولجه دن
ترکبا سویله نیلن بودیل ، بو (حرب دورلوسی) ایشیدیلدیکی زمان
ذهنده حصوله کلوب طبقی تلسز تلغرافک عارضه هوا ئیه دن ویا سائر
برسبدن طولانی آکلاشیلماز یولرینی آکدیران تقاطع مفهومات یعنی
بوشلقلر باشقه چشید بر آهنگ تکلمه ایله قولاقده چینلایور . تورانی ، سامی ،
آریائی ، یونانی ، غول ، لاتین و ساقسونی عصارات روحیه دن قورتاریلمش
اولان بو ظیرویه یی انسان دالغین ایکن ایشیده جک اولسه ، بردن بره :
— ترده تر ؟ یاربو !

دیه جک ! ..

بن دیدم بیله ! ..

صالیور مه دی ! !

زوج ایشکیللی ، زوج لاقید :

— خانم ترده سک ؟

تعجبيله :

آ . . . سویله مدم می ایدی ؟ بزم (حوریه) خانمده !

تکدیره بکنزر بر طورله :

— برکیجه ؟ . . . ایکنجی کیجه ؟

بیان معذرت شیوه سیله :

— نه یاپایم : صالیور مه دی .

* *

— خانم ینه سن ترده سک :

عین طورله :

— آ . . . سویله مدم می ایدی : سود خاله مده !

اوده عین طورله :

— بوزمانده ! . . . اوچ کیجه ده اوراده میدک !

— نه یاپایم ، صالیور مه دی .

* *

— خانم ، بوقاچ اولیور ، ترده سک :

آ . . . «سویله مدم می ایدی : باشک صاغ اوله یه یو کسک قالدیریمیلره

کیتدم .

— ایکی کیجه ده اوراده می ایدک :

— اوراده ایدم : نه یاپایم صالیویرمه دی !

— یوزینه دقتی دقتی باقدقندن صوکره :

— بن آنلر کبی صیرناشیق دکلم . ایشته سنی صالیویریورم .

قالق شیمدی کیت !

برشی اوله جق !

Une seule chose est nécessaire

„ Renan „

اون بش ، یکریمی سنه اول بر بوچوق انکلیز ایکی دوستم وار ایدی .
بوچوقدن مقصد کندیمی روم اولدینی حالده انکلیزلرک آراسنده
یاشامش ، افلر قدر انکلیزجه سویلر ، رومانلی اونوتمش انکلیز اولمش
اولدینی افهام ایتکدر .

بن اوزمان ینه منکوب ! . پک شبهه لی بردلیل ایله نصلسه واجبدن
زیاده فرضه معروض ! . اسبق جنت مکان مطبعه لرده بولمقلغمی ،
منع ایتش ، (غلطه) دیارنده سورونیورم . فقط مهم بر مسئله
قارشیدنده ییم : آراقداشلر یانمه اوغرایه میور ، اجنیلرله کوروشمکده
جنایت ! .

واحد تام انکلیز حاله واقف . . یولده قارشلی قارشلیه کلبه ک
بیله کوز قیرپه سیله سلاملاشیرز ! . . برکت ویرسون که بوچوق بیرا
خانه جی ! . اوراده هراوکه اوستی بولوشور ، خفیه لردن خالی قالدیجه
کوروشورز ... برکون بکا دیدی که :

— بویله بویله سزک حالکنز نه اولاجق ؟

دیدم که :

— برشی اوله جق ! . .

هرنه دن ایسه بوسوز خوشنه کیتدی ! . . هرنه زمان بولوشه ق
کوله کوله :

— برشی اوله جق !

دیر ایدی . شیمدی آکلا یورم که ناقص سویله مشم . چونکه شی
دکل ، شیر اولدی !.. اولیور ، دهاده اوله جق !..

کوکل ، میل انزوا ایتدیکی ایچون برقاق آیدن بری مطبعه یه دهه
انیمورم . چاغیر لرلر ، آلدیر میورم ، سویلر لر ، دیکله میورم ، رجایدر لر ،
قابالق ایدوب قبول ایتمه یورم . باخصوص نه کندی غزته می ، نه دهه
باشقه لرینی اصلا او قوم میورم . کتابلر می دهه باشمدن دفع ایتدم .

اوله یا !.. انسان بر آزده کندی بیلدیکی ایله یاشامالی ، یاشامالی که
برشی اولسون !.. تام اوله جق چاغلرده حریت فکریه قدر عزیز
نه اوله بیلیر !.. بنی کیم دیکله دی که بن بر باشقه سنی دیکله مکه محکوما
یاشاییم !.. کندی کندیمه کلسون موسیقی ! سودیکم برقاق ذات
ایله کلسون موسیقی !.. اوخ دنیا وارمش به !

برسونانک نغمه یوز بیک لیرا !.. حرب محترک لرینک دوری کچی ،
متار که محترکی دیه بن سیور یلدم !..

کچن کون ینه بر شرقی او قونیوردی . او قویان محم میان باصاجق
ایکن طوردی ، صوردی :

— بوراسی نه اوله جق ؟ ...

خاطر مه تام انکایر کلدی .. جواباً :

— برشی اوله جق ... اما خاطر مه کلیور ! ..

طبعتك برايكي سسی

غالبا بزم قومشو خروس مراقیسی .

حیوانک انسانلردن زیاده پاره ایتدیکی شوزمانده بردانه دهالمش
کیجه نك هر ساعتنده اوتیور ... بد آواز ، فقط عربجه یه واقف کی .
چونکه غایت فصیح اوله رق :

أفقا

چاغیریور .

بن عربجه بیلیمه دیکم ایچون بر ذاتدن صوردم . یوزمه باقوب کوله رک :

— عقلکزی باشکزه آلیکز .

معناسنه در . حتی شاعر مشهور (ابوالعلا) نك :

أفقا ، أفقا یا ایها الناس

.....

طرزنده بر خطابه سی واردر . دیدی .

بزم تور کچه ده تحفدر . عقلنی باشنه آلمق ، نه دیمک ؟ عقل سپت
تپسی ، طابله ، بوغچه ، طولمه تجربه سی کی برشیمیدر که باشه آلینسون ؟

حال بو که شیمدیلر ایکی اوچ آرشون یوقاریده بولونیور .

مع هذا مسئله چاتاللاشدی . چونکه خروسک بری :

— دوتدور ویلا !

دیهه باغیروب چیلدیرک دیور ، دیکری :

— أفیقو .

نداسیله عقلکیزی باشکزه آلك، نصیحتنی ویریور . شاشیردم،
قالم . هانکیسیله عامل اولهیم ؟ ...

امان الله هپ بویله چتین ، مشکل الحل شیر بکامی تصادف ایدر؟
چیلدیرهیم ، دیسهم اوتنه کی مانع اولیور ، عقلمی باشمه آلسه
دیه جهد ایلسهم بریکی زیوانه دن چیقاریور .
رهم کیمسهیه ویرمسون .

بومعارضه فکریه آراسنده انسان فنا حالده ازیلیور !

هایدی دیهلم :

ایکیسنک آراسنی بول ، چاقیر کیفسه کنز ... اک کوتوسنک
قدحی بش غروشه ! ...

مسئله چاتاللاشدی ، دیدم آ . بهارک تقریبی حسبیله قویروق
صالایانلرده ظهور ایتدی . اونلرده صباحه قارشی :

چوش دده ، چوش دده !

دیه اوتیورلر . بیورک طورورمیسک ، یورورمیسک !
یوریهسک :

— چوش ؟ دیور ،

طورسهک قابلیت انسانیه دن آیرلش اوله جقسک .

حسبنااه ! . . . نردهسک بلبل ؟ نردهسک ؟ سنی کله عاشق ظن
ایدن شرق ، سکا شاعر طبیعی صفتی لایق کورن انسانلق هیچ
اولمازسه برخوش صدا دویسون .

تاریخ طبعیدن ..

حرب مشغوم سائقه سیله مرکبلرکده موقع اجتماعیی ده کیشدی .
بونلر کندیمی بیلدم بیله لی کوفه ایله کیدیورلردی . شیمدی آراه
ایله ! ... حال بو که بنینه یایا ! ... دیمک ایستیورم که قابلیت تحملیه لری ، عادتاً
بالتراخی قویه جریهیه تحویل ایدیلش . صامان ، آره بول . . .
سمیرمشلرده ! ... بزایسه عدم تغدیدن لاغر وزبون ! ... چکدیرنلر
بزده ، آنلرده چکدیرییورلرکن ، باقیکنز ، حیوانلق ایله انسانلق
آراسنده نه دورلو بر فرق عظیم ده حاصل اولدی ! ..

فقط هر نه دن ایسه بو حیوانلره قارشی بر میل مرحمت حس
ایدهرم . حقیر و وضع ایشلرینی کورورلر . آرالرنده شارلاتانلق ،
افترا ، بهتان یوقدر . قدره تابع ، مطیع درلر . هله خودپسندلکدن
اصلا خبرداردکلردر . سز ، هیچ بر کون بر مرکبک ، برکیلان
باقوبده علمهنده بولوندیغنی کوردیکزیمی ویاخود ایشیتدیکزیمی ؟ ..
محقق که خیر ! ..

چیفته لری ، آکیرمه لری وار ایسه ده بری حق مدافعه لری ،
دیگری ده حق کلاملریدر . طبیعت بویله یاراتمش ، بویله بویورمش ! ..
وار ؟ .. دیگر طرفدن ده بوتون کیمک نه دیه جکی عمرلری انسانلره
خدمت ایله کچور ! ...

اوت ! .. تصدیق ایدهرم ، بر آثر عناد کوسته ریرلر . مثلاً
صودن کچمز لر دیرلر . ناصل کچمز لر ؟ .. بن آناطولی سیاحتلرمد

کوزمله کوردم .. اویله کچورلرکه ! .. بالق کبی ! .. معرفت
اونلری کچیرمکده !

آمان الله ! .. اونه دقتدر؟ .. اونه قولاق قالدیریشدر؟ .. (سیواس) ه
کیدرکن بردانه سنی کورمشیدم .. او طومویلاک کورولدیسندن سربا
قولاق کیسلمش ایدی ! .. انسان (بوفون) کبی تدقیق طبیعت خاصه
ممتاز سنه مالک اولمالی ده بو حاللری آیری آیری شرح ایتمه لی ! ..
بیلیرسکیز ... خواجه (نصرالدین) مرحومک اون فقره سنک سکزی
بونلر اوزرینه در. کاشکی رحمتی تدقیقاتی مفصلاً یازمش اولسه ایدی ! ..
نه قدر استفاده ایدر ایدک ! ..

معلومدرکه مدنیتک قدمای عاملیندن بری آت ، بری دوه ،
دیگری ده (رهن) در . آسیای وسطی آت ایله ، اقلیم عرب دوه
ایله ، حوالی شمالیه ده (رهن) ایله ازمئه قدیمه دن بری وسائط نقلیه
مالکدر . حتی آمریکا اهالی اصلیه سی (بهرنک) بوغازندن وقوع
بولان مهاجرت ائناسنده اسب سوار اولانلری کورنجه آلتی اوستلی
آلتی آیاقلی ایکی قافلی حیوان ظنیه قورقوب قاچیشمشلردی ! ..

کوجه کیده نی بوکه : قاطیرک وارده ، زواللی مرکبک تاریخده
نامی بیله یوق ! .. اویله یا ، (دلدل) ، نه در ؟ مع هذا قیمتنی یکی یکی
آکلا یورز . (تاریخ حرب) البته بونلردن ده بحث ایده جکدر .
ان شاء الله بر فصل مخصوص ده طرف چا کریدن یازیلیر !

رکوب و نزول

عمرنده برنجی دفعه اوله رق مرکه بینمش : اولجه بیکیره آلدشیدی
ایچون یره سورت ، بر شیئه طاقیلیر ، بر قضا چیقار دیه آیاقلرینی
قیصارمش .. کل زمان کیت زمان ، حیوانک طالغله لی طالغله لی یورویشی
حسیله کوفه موازنه سنی یاپارجه سنه اوزاتمغه چالیشیرمش .

آکلاشیلیورکه اوچنده بینمکده مهارتی یوق ایتش .. فقط آدام
وارکه مرکه آنلادی طیقیرینه او یار اولماز ، قاره قاچان شمندوفر کیسلیر ،
آدن اینر ، بیکیره یلکن آچدیرر ، دوه خندق آتلاتیر !

حال بوکه اصل مهارت ، حیوانی سورمکدن زیاده آنک خوینی
بیلیمکده در. آت بازارلرنده آلیم صایم اولورکن جانبازک یوریمزی بر
بر حده قدر عادتا اوچورور ، آنک طوروب دنیا قامچی کیسلسه
یوریه میه جکی یرده جاقه لی بر طور ایله اینه رک آلیجی یه چاقار .
هرنه قدر بوضعت عائد بر حیله کارلق ایسه ده ایشکذارلق اولدیغنده ده
شبهه یوقدر . سیاسیانه عین اویون ، دنیا قورولله ایینه کلش ،
قیامت قویغیه قدر اوینه جقدر .

رجال سابقه دن بری ایلاک اوفاق بر موفقیتی اوزرینه :

— آدام ، سنده ! .. بنده دیپلوماتلغی زور برشی ظن ایدردم ...
ایشته آلتی آی ایچنده اولدم کیتدی . دیهرک نظر عاقبت بین اوکنده
هنوز راجل اولدیغنی خبری اولمقسزین آکلاتمش ایدی .

حرب حاضرک آلمانیا و متفقلرینه مساعد کوروندیکی زمانلرده
آزاده صبره ده قولاغمه :

— آه ! بن شو زمانده برصدراعظم اولمالی ایدم ،... بن موقع
اقتدارده بولونمالی ایدم که :

— تیمنلر چارپارده شاشاردم . بنم کبی قتلبات سیاسیه نک ، ملتلر
مقدراتنده نه قادار مؤثر بر رول اوینادیغنی ایجه بیلیمینلر دائما
شخصیت ایله اوینارلر . مثلاً :

— شیمدی بیوک رشید پاشا کبی برسیاسی ایستر ،

— بسماق صاغ اولمالی ایدی !

کبی محالاته صاپارلر . حال بوکه بوداهیلر کلوب کچمشلر ؛ فقط
آنلرده صواب اولان اجراآت و حرکاتلرینی برابرلینه آلوب
کوتوردکلری حالده خطالرینی برای تعمیر اخلافه دور ایتشلردر که
حیات دولده اصل اولان قاعده بودر . بو ، اولدینی حالده بز
(رشید) پاشا مرحومدن صوکره بر چیوی بیله اوره مادیق . بالعکس
بزه چیوی سورده یلر . بز کندی مؤسسات سیاسیه مزى بالطه لادقجه
آنلرده بزه بالطه آصدیلر . بونلرک سببی ایسه اختصاصه رعایت
ایتمدیکمزددر . آته بینمک باشقه ، سورمک باشقه ، آتی بیلیمک ینه
باشقه . موقعه کلنجیه قادار تجربه کارلق دوری کچمش بولونمالیدر . آتدن
اینوب مرکبه بینمک ، آتی براقوبدها هوادارایمیش کبی دوه صبرنه
آتیمقدن چیقسه چیقسه یورغونلق چیقار . مردسیاسی اودر که طیریسنی
بوزماز . ماهموز ، دکنک ، قامچی ، باغیرمه ، دیزکین صارصمه ، باشه
اورمه بونلرک جمله سی طبیعت مرکوبی بیلیمه مز لکدن کلیر . بونلرله قطع
مراحل قابل اوله بیله جکینی ظن ایدنلرک یاری یولده :

— وای بلم !.. وای قالجهرم ، وای بالدیرم !..

دیه اینوب حتی یوریه مدکلری اکثر کورولمشدر .

برزمانلر سیر ایدرایدک !.. اسکی ولی افندی ، چیرپیچی مسیره لرینه ،
کاغدخانه یه کلیرلردی :

باشده پوسکول فیرفیر دوزر ، فس بوزولمش ، یوز قیپ قیرمزی ،
تر بوروندن طاملار ، پانطالون صیریق ، طون اوزامش ، چوراب
قونجلیزی دوشوک .

بر منظره که انسان باقدقجه هم اوستده کنه ، همده بیدیکی
دکنسکرک هنوز یرلری چیزیک چیزیک طوران آلتده کی صولوغانه
آجیردی !..

خروسجیلری قوغار ، صالی بازارنده ال آرقهده طولاشیر ، اختیار ، طول قادینلری آلتامسونلر دیه نظارت ایدر . فقط هر جمعه ، نمازدن صوکره اوسطوره جی اوسته لرینی ، ایلری کلن قالفه لرینی اطرافنه طویلار ، اصنافک وقوعاتی دیکلردی .

آ کلامادن بنده دیکلردم ؛ بوجعیتده ویریلن قرارلر همان همان شویله ایدی :

— صالح اوسته ! سن علینک کونده لکنی قرق پارا دها آرتیر ! .. او آرتقی کلدی یتیشدی .

— ولی اوسته ! اوسنک چراق حسینک آیاغنه بریمنی آل . کناهدرا !
— مراد قالفه ! .. نیه محمدی اوقاداردو کدک ؟ .. برکونده لکنی ویره جکسک !

— جمال اوسته ! .. اوسنک بویوک طاش کبی برطاش وار ، .. رده طوریسور ، ایسترسهک برکره باق .

— نه تحف شی ! .. اصنافک ایچنه خرسزده کیردی . حریف اوچ اوسطوره ویرمش ، خیر ، ایکی ویردک دیه غوغا ، کورولتی ! .. بوناصل حال ؟ اصناف غیرتی ، ناموسی یوقی ، بویله لرینی قوغک .

— حسن اوسته ، طاشینه جقمش ، یارین چیراقلر کزی یوللاکده یاردیم ایتسونلر ! ..

— خسته مز واری ؟

(وار) دنیله جک اولورسه :

— برآز پارا طوپلایوب کوندرلم ، آک بدن یکریمی غروش !
کله جک هفته ینه دوشونورز !

— قاچنجی قاری بو ؟ طاهر اوسته یکی آلدیغی ده بوشامش !
حریف اوسطوره جی دکل اوتلاقی ! ..

جمعیت ایشان

بو (جمعیت) کله سنک معناسنی تمامی تمامنه بولانه براوو ! .. بن بردرلو ایچندن چیقه میورم . ساده بنی ؟ .. قوجه ایکی فرقه دن (اتحاد و ترقی) ده چیقه مادی . اثلاخیلرده ! .. دیکر لرینک نه حالده قالدقلری ، قاله جقلری اینسه روش حاضر دن آ کلاشیلیور ! .. بو کشمکش تلقی کافی دکل ایمش کبی شیمدی برده (جمعیت اقوام) قوروله جق ! .. آمان الله ! بونک ایچندن ناصل چیقیله جق ؟

دنیاک هر نقطه سی اوزرینه کومه کومه بیغلمش ، اوینار ، یانار ، یاقار بونجه احتراصات ناصل طوره جق ؟

چو جو قاغمده (شهزاده جامی) میداننده اوسطوره جیلر ، آنلرکده آیریجه برقهوه سی وار ایدی . (احمد آغا) نامنده اختیار براوسته بوقهوه ده صباحدن آقشامه قدر اوطورور ، چراقلری ، قالفه لری ایشارلردی . آغانک اومیدانده نفوذی جاری ایدی . هر کسه قاریشیر ، ایدی حتی بزیمینی مینی لره غوغا ایتدیکمزی کوردیمی ، قوندوره لری چکر ، اوزرمزه یورور ، اک اوافاغمزک قولاغنی چکر ، بویوجکمزه ده بر ایکی خفیف توقات ایندیریردی .

بوندن ماعدا ، قوجه سندن آیریلش قادینلره عقل اوکره تیر ، آچیقده قالمش اولانلره ایش بولور ، باشی صیقلمش طانیدقلرینه دال کیسه اقراض ایدر ، جامع قیومنی آزارلار ، سسی پارلاق چیقسون دیبه مؤذنه طاتلی یدیریر ، قوچ دو کوشدیرنلره عظیم مباحثاته کیرر ،

— قهوه جی ! آغلره بر قهوه !

ایشته بوندن صوکره جمعیت ، کله جک جمعه کونی ینه انعقاد
ایتمک اوزره بر ایکیش طاعیلردی .
اوسته لر :

— اللهه ایصارلاق دیرلر ، چکیلرلر ؟

قالفهلر ، ال اوپرلر ؛ کیدرلر صیرا بزه کلیردی .. اویله یا ! میدانک
شنسکی یز . دوکر اما سورده .

— قهوه جی ، چوجوقلرده بر لوقوم !

کوردیکز می جمعیتی ؟ جارت جورت وار اما صوکی طاتلی .. !
باقالم بوجمیت اقوام نه حاله کیره جک ؟ بنجه مادامکه بو حرب عمومی
تاریخده یکی بردور آچه جقدر ، بودوری آچه دن اول جمعیت اقوام
مرخصلرینه (ایفل) قله سنده بردائره مخصوصه تخصیص ایدیله لیدر .
چونکه (بابل) قله سنده کی اجتماعک صوکنده (تیلبل السنه) حاصل
اولمش ایسه ، بوراده ده (تفلفل مقاصد) وجود پذیر اولسونده
پرنسپیلرک طادی چیقسون ! ... و تاریخ بومعظم جمعیت قومه دیسنی
باشقه برلسان ایله یازه بیلسون ! ..

آرسلانک اولوسی بیله تیلکی یی قورقوتور !

هرنه قادار ماصال ایسه ده بز عین حقیقت فرض ایدم :

وقتیله اعدامه محکوم اولانلری آقشامدن آصارلر ایمش .

ینه برکون برینک آصیله جفی شایع اولمش . جوارده کی میخانه ده
قدح طوقوشدیرانلر آره سنده بوبابده بر مباحثه آچیلمش . بری
دیمش که :

— شو حریفی ناصل قورتارسه ق ؟

اوتنه کی آتیلمش !

— بوندن قولای شیمی وار ؟ آصیلیر آصیلماز اینه بر قلیج ..

اولدی بیتدی ..

— یاپه مازسک !

— یاپارم !

— یاپه مازسک !

اوزمانلر بویله (ناموسم حقیچون) ، (مایارول دونور) شکننده

بو یوک یمینلر یوق . سوز ، سوز !

— یاپارم ! فقط کسکین بر قلیج ایستر !

بولورلر ، برایکی دانه دها پارلاتیر .

— بن شیمدی کلورم !

دیر ، چیقار کیدر . آرادن بر چاربک کچر النده یالین قلیج ،

جی بکیزی آتش ، چکه لری برینه اورور برحاله ایجریه کیر .
— آمانک ، اوده کلیور !

نداسیله قلیج برطرفه ، کندی برطرفه ییقیلوب بابایر .
مکر نوبتینک غفلتدن بالاستفاده ایی کسمش . مصلوب ده ایکی
آیاق اوستنه دوشه رک مستخلصنی تعقیبه باشلامش . بو حال ، بتون
میخانه خلغنک ذهنلرینه طوقونور ، چیل یاوروسی کی طاغیلرلر .
بشریت بویله در . ایشنه ، وقتنه ، یچمنه کوره دیردن قورقاز ،
اولو سوزندن اورکر . هر هانکی بروجودک اولدیکنی تماشا ایدرکن
بردن بره کوزلرینی آچه حق اولسه یانندن قاچار .

کیم بیلیر بویله بر قورقویه طوتولش نه قدر افراد واردر ؟..
امام اولوی ییقار ، بکچی ده صو دو کرهش . برایکی مشربه دن
صو کره میتک قارندن بر غورولتی کایر . امام ، در حال ایفی ، صابونی
الندن آتار ، قاچغه باشلار . لاقید بکچی آرقه سندن باغیر یرمش :

— قورقه ، امام افندی ، خوی چیقور !..
فقط هر کس بو پاسبان متین کی اوله بیلیر می ؟.. بویله قانیقسامش
یورکلر زده ده ؟..

برشی ایشیتدم ده شوسطرلری آنک ایچون یازدم . حرب حاضرک
شیارتدینی کومه لردن برینه منسوب بری (حادثات) [۱] ک ایلک
نسخه لرندن برنده (جم) [۲] ک نصل قیه قیه سربخاک فنا اوله رق تصویر
ایتدیکنی حالا آکلایه مادیغ بر تورک تمثالنی کورنجه :
— دیریلیر دییه قورقارم :

[۱] اوزمانده منتشر بر غزته ایدی .

[۲] مشهور قاریقا تور یستمز (جمیل) بک افندی .

دیمش . دیریلیر دکل دیریدر ! نسب تاریخیمی مشکوک اولانلر
بسیله ادعای حیات ایدوب طورورلرکن بزم کی عرقی ، تاریخی
بر موجودیت مؤیده یه مالک اولان بوملت - بوملت که غالبه تبصص
وریا ایله قولتوقده بویومش دکل ، مغلوبه یاردیم ایله سجیه جوانمردانه سنی
تاریخه نقش ایتدیرمشدر - ، نه دن سیلکینوب قالقینمه سون !.. اما
قورقه جقلر بولونورمش . قباح استعاده حیات ایده نده می ، یوقسه
اوتک یورکلیرده می ؟ فلکک :

— او ، اولسون ، بن یاشاییم !
دینلردن پک چوغنی اوندن پک چوق اول دیار عدمه کوندردیکی
مشوردر .

نیم بیاناتم!

بنده بومملکتده سوز، لاف سویله مک حقنی حائز برفردم .
چونکه مملکتک بکا لطف و عنای صوگ نفسمه قادار اوده یه میه جکم
برذمت تحمیل ایتمش ایسه بنده بودرلو عاطفته مقابل نانکورلاک ایتمش
ویا هرهانکی برمنفعت سویله آکا یان باقش آدم دکلدر .

فقط بوغزته جیلر غریب کیمسه لر!.. بیلیم نره دن برآدم کلیر،
درحال قوشارلر، (ملاقات) یاپارلر . بیلیم کیم نه ناظری اولور،
دها برنجی موجبنجه نی آتمه دن اطرافنی صارارلر . بیلیم هانکی آمیرال
ویا جنرال کلش، نه (توقاتلیان) براقیرلر، نه (بهراپالاس)، نه ده
(اونیون فرانسه ز)، اوشرلر!.. آدجک زحیات سیاسیه دن وازچکمش،
باشمی دیکلیه می دیه مثلاً (بندک) ه چکیلمش، کیدوب بولورلر .
قونوش بره قونوش! صور بره صور! سویله بره سویله!.. یاربی!
بونه قادار غیرغیر!..

بکا کلسه کنزه باقیم!.. هیکیزی برحمله ده قوغه می!..
آرتق شونک، بونک لافلرینی دیکله مکدن غنا کلدی . زوز کلرک
سرمایه سی یوق، ویره سی یه مال آلوب صاانان اصناف کی معامله
یاپورلر!..

شیمدیلر مودا اولدینی ایچون سویلیورم :

(نایمس) دیمش که، (نان) غزته سی دیبورکه.. (ژورنال ده ده با) ده
منظور من اولدیغنه کوره .. برمنبع موثوقدن استخبار ایتدیکمه

نظراً... (واشینگتون) دن کلن خبرلرده .. پولیس مدیریتیجه
یاسیلان تحقیقاتده .. داخلیه ناظرینک افاده قطعیه سی بوکه .. (آژانس
رویتر) ک تبلیغنده مندرج ... (وه نیزه لوس) ک استانبوله کله جکمه
دائر!.. حریق زدکانه ارزاق اعطاسی ایچون ... ترفیه مأمورین ...
هدا ولسون اعاشه نظارتی، مدیریتی لغو!.. مالیه نظارتجه یوزاللی
میلیون لیرانک استقراضی .. شهر من الکستریقی قومانیاسنک بوهفته دن
اعتباراً... آناتولی مواردات تجاریه سنک تأمین مقصدیه ... حکومتک
تبلیغ رسمیسیدر .. (چیق صالین) ده مقیم نعلینچی (زکریا) نک
خاهسنه دون آقشام سارق دخول ... موقوفینک یارین، یارین
اولمازسه اوبرکون (بکر آغا) بلوکنه نقلی ...

کبی وامثالی سرنامه لرله خلقی اوایلایورلر . بکا کلسه کنزه!..
هیکزه آیری آیری بررکله سویلیه می . یازک ... صوکره برقهوه خاهده
برلشک . طوپلایک . چیقان جمله نی ۳۶ ایله دیزدیرک . دنیایه ده،
عقبایه ده آلائی چیقسون!..

یازیق سزه غزته جیلر!.. بنی آدام یرینه قویمورسکنز!.. بالله
کوجندم . اوتوز بش سنه در چالا قلم بوقادار هذیان ایتدم!.. توه!
سزه ... دونکی کوه زه لردن نه آلیرسکنز .. نه وارسه بنده، (محمود
صادق) ده وار ...

مع هذا (فیلسوف توفیق) هم ناظر، همده اعیان دن اولدی، آرتق
اوصوصار ... داریمی باشیمزه!..

ینه آ کلاشیله مادی . نهایت قومشورل بیئنده شو طرزده براتفاق حاصل اولدی :

.... نك ياننده كي اوڭ اوغلنك برقوشی وار ایش . کدیلردن بری ناصلسه برنجه آتہرق اولدورمشی ، ویاخود قامشی بوراسی معلوم دکل ، بونی کورنجه انتقام آلمی قورمش . مطبخه اینش ، ساطو-ری آیش ، ات تحتہ سنی اوتدورمکہ باشلامش . طویان ، کندیسنی مطبخه آیش ، اوده (سمور) دیمہ مش ، (پاموق) دیمہ مش یا قہ لادیغنی قولاغندن ، قویروغندن ، بودندن بودایوب صالیورمش .

شیمدی بزم سوراق نقہا غارینزونی کبی ، طویال ، قولاقسز ، قویروقسز ، بلی قیریق کدیلرله طولو!..)

بوققرہ دلاتیلہ خاطرہ بردیکری دہا کلدی . احبادن بری نقل ایدیوردی :

(آقشام اوزری اوہ کلدم کہ بزم آشچینک باشی صاریلی :

— نه اولدک آشچی باشی ؟ ..

کمال انفعال ایله :

— هیچ افندم !

— هیچ اولورمی ؟ .. قان ، فلان دہ وار !..

— آیاغم سورچہ لہدی ، دوشدم !..

— واه ! واه !

یوقاری یہ چیقدم . خانہ دہ کیلر متغیر ...

— نه اولدیکیز ، اوده برقاریش قلیق کوریورم .

والدہ صوڭ درجہ دہ سیکیرلی کورونیوردی . آتیلدی ، دیدی کہ :

کدیلر ، خرسز کدیلر !..

کچن کون (مونولوغ رفیق) بک آ کلا دیوردی : (برصباح قالقدم کہ بزم محله دہ عظیم برانقلاب وار . بیلیرسکیز کہ انقلابلر اکثریتله قالسز اولماز . بوده آنلردن بری ایدی . یالکیز انسانی دکل ، هر وی ایدی . بزم (تکر) دن طوتک دہ قاچ رأس قومشو کدیسنی وار ایسه همان جملہ سی زخم دار اولمش ، کیمنک تک قولاغی ، کیمنک یارم بودی ، کیمنک دہ بورونلہ برابر اوست چکہ سی عادتا اوچش ایدی . صوفہ دن ، طاشلق دن قان ایزلرندن کچیل میوردی . قارشیکی دیوارک اوزرنده دونوب قویروغنه باقہرق میا ولایان می ، سه کہ سه کہ ایکلہ نی ، کوز دونوک قولاغنک قسم مقطوعی برایکنہ آردی رابطہ ایله تپہ سنده صاللانہ صاللانہ قاپو اوکنہ بوزولنی ایسترسکیز ؟ ..

مع هذا دقت ایتدم ، بوالم ناک منظرہ آراسنده ینه احتیاج ، اک باشلی بررول اوینا یوردی : بزدن اوچ او آشاغیدن کلن ات تحتہ سی طاق طاقی جملہ سنی قیمیلدا دیور ، فقط هر نه دن ایسه جلب ایدہ میوردی . وقتیلہ بش اون مجیدیہ یی شاقیر شاقیر اللرنده اوینادان صرافلرک اوکندن بئم دہ اکثریا یارہ یارہ لی کچدیکم خاطرہ کلیوردی .

هر کس صوریور ، فجاعتی آزیحق دہا درینلشمش اولسه معاذہ برقتل عامی آ کدیرہ جق درجہ یی بولمش اولان بو حالک هانکی سبیلہ حادث اولدینی بردورلو کشف ایدیلہ میوردی . آرادن کونلر کچدی ،

— يا بو آشجي ، ياز ؟

— نه اوله جق ؟ محله لي آياغه قالدی . ياريم ساعت اول باقدم که باغچه ده النده ساطور قوشوب طور يور ، اما ناصل تعريف ايدم . کندي آغا جدن آغاچه چارپور . باغيردق ، چاغيردق ، دیکله ين کيم ؟ لحظه ده کوزدن غائب اولدی ، بو دفعه حرمه صالديردي . چولق ، چوجق ، قادين دیکله ميور . يوزي قان ايچنده . حفظنا الله کوزلري دوستش ،

— اولديره جکم !

دييه ساطوري صالايور . باغيران کيم ، بايلان کيم !...

— صوکره ؟

— صوکره سي قومشولر ، قوشوشديلر ... حريفي طور ديرديلر .

— نه ايمش ؟

— نه اوله جق ، خيرسز بر کدی ، بر پارچه ات قامش ...

— باق مناسبتنه !

دييه رک ، بالمجبوريه آشاغيه ايندم . کنديسني چاغيردم . اذن

ويرديکمي سويلدم .

نه دييه جواب ورسه بکنيرسکمز ؟

— ... !

— بن او کدي بي اولدورمه نيجه شورادن شورايه کيتمم ! ...

پاتلامادق نه باشم قالدی ، نه آووجم ، نه ده ديزم ! ... اوچمي آله جقم .

حريف جدا تهديدکار بر طور آلمش سويله نيور ، پشمالی صيقي

صيقي باغلايوردی .

— بک افتدی ...

سوزي آغزنده قالدی . بلنده کي اينجه بيچاغی چکهرک ، باغچه يه طوغرو اويله بر سکيرتدی که بن ده قورقدم . . . مکر ، کدی يته گلش ايمش . . . حيوان جان هوليله آغاچه طيرماندی ، آشجي ده چيتمق ايچون طاوراندی ايسه ده اولو کي يره سريلدی : زواللينک نفسي طوتومش ، تي بکزي قاجش ایدی .

ايرته سي صباح ، بزم اوشاغه :

— آکلاشيلدی ، بو کدی ني اولدوره جک . بن کيده يم !

دييه رک ايرکندن صاووشمش ! . .

— بزم موروق بونادی !
زوجه سی قادینلرله کوریشیر کن :
— نه دیسه م یاپار، صو بیله چکر، چاشیره کیرر ، یمک پیشیرر،
کوزک اوستنده قاشک وار دیمز ،
بالدیزی اوته کنه بریکنه :
— آغزی وار دیلی یوق ، بزمکی اوילה می یا ! سوزی اولدجه
برادری :
— حلم حماری !
همشیره سی :
— او یزید قاری آنی بو حاله کتیردی !
دیمکه آلیشمش .
عائله پرستلکک بو غریب شکلی قومشولرندن برینک نظر دقتی
جلب ایتمش . بر صباح ینه زنبیل بدست احتیاج چارش یه کیدر کن
یاناشمش ، دیمش که :
— برادر ، سنک حالکی پریشان کوریمورم ، کندیکی بر آز
چک چویر !
قطعی بر افاده ایله :
— چویره مم !
— نه دن ؟
— بر دفعه چویردم بو حاله کلدیم ، ایکنجیسندن حق صاقلایه !
بکا کوره بزمده حالمز بویله .

چویره مم !..

آدمجکز - تعبیر جدید اوزره - محیط اعتباریله او یله بر حاله کلش که
بابامی ، قوجه می ، عمو جهمی ، طایمی ، باجناسقی ، موجرمی ،
مستأجرمی ، اوشاقی ، وکیل خرجمی ، یوقسه صیفینتیمی فرقد
دکل . بو مفرط شاشقینلق یوزندن ایکی اولادینک اسمنی اونوتمش
قاریسنی بنسه مه مکه باشلامش ، برادرینک چوجوقلرینی طانیه مازکی
اولمش ، همشیره سنک ، قیزی کورنجه باشکی اورت ! دیمش ، آیلق
آلمغه کلن او صاحبه :
— سن کچن آیده پاره ویرمه دک ، آرتق صالح محکمه سنه
مراجعت ایده جکم !
دیمش ، د بوی :
— بک بابا !
دیه خطاب ایدنجه دیک سسله :
— امر ایدک ، افندم !
مقابله سنه کیریشمش ، صباحلری زنبیل الد بقاله ، قصابه ،
سبزواتجی یه کیده رک عودتنده قاپودن کیرر کیرمز حساب پوصله سنی
اوکنه کلنه کوسترد کدن صوکره آشاغی اوطه ده مهمان اولمغه دادامش .
خانه خلقنجه کمال ملایمتنه عطف اولنان بو حالت روحیه آزوب
کیتدجه اولا تأثری موجب اولمش ایسه ده بالا خره هر تأثر کی اوده
زائل اوله رق مثلاً اوغللری شونکله بونکله مصاحبت ائناسنده :

- خير . ابي دوشونكز !.. دوشونديكزى
— دوشونسك بوله بيليرى يز ؟
— البت !
— اويله ايسه ، جانلىمى ، جانسىزى ؟
— جانلى !
— يئيرى يئيرى ؟
— بر قسمى يئير ، بر قسمى ايجيلير !
— بر قسمى يئيرى ؟ بارى اوني سويلهيك ...
— پولتيقه جى !
— آكلادق ، ميخانه ، بيراخانه پولتيقه جيلرى
— ها شويله !..

زمانه !

- راطب ويابس نهدر او ؟ بيلك !
— كوده زهلاك !
— بيله مديكز !
— تر قوس ، قاضى كوى صو شركتلرى موصلقلى !..
— بيله مديكز ...
— غزتهلر مقالانى !..
— بيله مديكز ...
— وثيقه اتمنكلرى !..
— بيله مديكز ...
— سنك اشكال زمان ؟
— بيله مديكز ...
— رژينك توتونلرى !
— بيله مديكز ...
— صاليانغوز !
— بيله مديكز ...
— شوبش كونلك هوالمى ؟
— خير ..
— سوقاقلرمى ؟

— بو کون ده بر ياتاق چارشافي بوله ميور ...
 — کي مدن شه لنيور ؟
 — آقشام، بزم ... بکک اوغلي گلش ایدی ... بکک معلوم آ.
 خاله سی دوشر ... فقط ظن ایتم اويله بر چوجوق دکدر .

*
 *

ينه بر بيلدک سويله دی :
 — دون (قلامش) ه کيديوردم . بوستانک ايچ طرفده
 کوزمه بياض بياض برشيلر ايليشدی . اوزاندم باقدم . کنج بری .
 جا کتتي ، يلدکني چيقارمش بلنده صاريلي طوران قوجه بر ياتاق چارشافي
 چوزيوردی .. آ کلادم ...

*
 *

اخيراً (باندیرمه) دن گلش اولان بر ذات نقل ايتدی :
 — اوتلده قالمغه مجبور اولدم . صباحلين ايرکن قالدیرمقلغمی
 تنيه ايتدم . ايشم صيقي اولديني ايچون غارصونک مداخله سی اولمه دن
 ياتاقدن فيرلادم . درحال کي ندم . اينمکه باشلادم . آشاعیده قانيه
 اوزرينه اوزانمش اولان خدمتکار ، آياق پاتيرديمدن اوياندى . بردن
 بره اوکمه ديکيلدی . طيبي يکی اولديغ ايچون پاره ايچون بويله ياپيور
 ديدم . کيسه يه داوراندم . مسترهمانه ديدی که :
 — افندی !.. سزه زحمت اما او طه کوزه قادار چيقله .
 — نه اوله جق ؟
 قيوراندی . ديدی که :
 — نه ياپه لم ؟ زمان بويله .. جانمز ياندى .
 — نه وار که ؟ ...

حال حرب !

باشمزه بر (اسپانيول) خسته لنی چيقدی . اطباخامه زن استعجال ،
 تشخيصی ، تداويسی ، طرز توقیسی يازديلر ، چيزديلر . حال بوکه
 آرامزده بوندن دها وخامت انکيز برخسته لق وار . بو مرض ،
 سنه حالیه ظرفده کوندن کونه صالحين بر شکله کيردی .
 کچن کون بيلدکلردن برينه تصادف ايتدم . ديدی :

— نه ياپه جغز ؟

— خير اوله !.

— بزم اودن هر کون بر شی چالينيور . اما نه ؟. نه اولورسه
 اولسون ، شيمدی پاره ايتمين مال وارمی ؟ منديل ، چوراب ،
 طون ، کوملک ، مندر ، باقير ، تخته ، ياغ ، پرنج ، طباق ، صراخی ،
 باردق ، غاز ... الحاصل براوده نه بولونورسه ...

اير کيلدم

عجبا خدمتجي می ؟ ...

— قوغلی ايکی سنه اوليور ... کيم بسله يه جک ؟

— چوجوقلرمی ؟

— نصل اولور ؟ ... یدی ، سکيز ياشلرنده زوالی قادي نجغزک

ايکی کوزی چشمه !..

— نه اولمش ؟

— سزدكل آ... پك چوق مشترى بورادن اوتته برى آشرديلر...
برا كسيك وارمى ديهه باقهلم...

— او حالده چيقمغه حاجت يوق ..

— رجا ايدرم ، افدم ، چيقمهلم .

— ايسته يانكده طور يورم . اوستمى باشمى آرا . . .

— رجا ايدرم افندى ... سز بيلمورسكزده سويليورسكز ..

چيقمهلم . .

چيقدق . غارسون اوطه يي نظر تفتيشدن كچردى . بكا دونوب :

— عفو ايدرسكز افندى !.. سزى يوردم . فقط بيلمزسكز . .

بز شبهه لنديكمز مشتريلك اوزرلرني ده يوقلادق . برشى بوله مادي ،
ليكن ينه چاليندى ..

— ناصل ؟

— صوكره دن آكلادق اما ايش ايشدن كچدى . مكر پاك

ياپوب نچره دن سوقاقده بكه ين آرقداشه آتارمش ! . .

— ؟ . . .

* *

صيرتنده طور به سى ، على السحر يوله دوشمش . باغيره رق :

— اسكيلر آليورم . . . يوك ، پاموق ، باقير آليورم . . .

آچيق سوقاق قابوسندن بر خدمتجي باشى چيقره رق ، روجه

ياواش ياواش :

— اوكله زمانى كل !

بللى اولماق همچون ينه باغيره رق :

— اسكيلر آليورم ... تنكه ، چوال ، چارشاف آليورم ! . .

* *

كارجي دكانك قابوسى او كنده بر آشاغى بر يوقارى كز ينيور كن اطرافنه
باقينه رق كيدن اون ياشلارنده كي فيلدير كوز برايش جينك يانه صوقوله رق ،
آل آرقده ، كويا آكا برشى سويله ميورمش كبي باش يوقارنده ،
كوزلر ايلرى يه متوجه اولديغى حالده :

— بوكون برشى يوقى ؟

كل تلاشله يوريوب كچر كن :

— كيت به !.. موروق آرقده . . .

* *

ايكى كوچوك آرقه داش آراسنده :

— على به !.. بو آقشام سينه مايه كله جكميسك ؟

— پاره م يوق !..

— بابا كدن ايسته !..

— پاره سى يوق !..

— بن دون اوكله يمكندن صوكره بر يوز دره ملك زيتون ياغى

طولدوردم . اوتوز غروشه اوقوتدم . سن ده ياپ ! اوقوت !..

— آتتمك قفاسى قالين ... نه اوقور ، نه اوقوتور !.

* *

ايكى محب سرقه زده آراسنده :

— دنيا ترسنه دوندى !..

— اويله ! اوللري مسافرلکه چيقين ايله کيدر ايدک . شيمدی
مسافرلر چيقين ايله دونيورلر !...

*
*

ايکي دوست بابا آراسنده :

— بزم چوچوق بوسنه سلطانيه قبول ايديلدی ...

— بنمکی حالا محله مکتبته دوام ایدیور ...

— شیمدی محله مکتبلر وارمی یا !...

— واریا . حتی دون (فارغب) چیقمش ایدی !...

پرنسیپ !

غریب بر مشابھت لفظیه ! شیمدی متارکھسی دوری ایچنده
بولوندیغمز حرب حاضر، برصرپلی (پرنسیپ) ايله طوتوشدیریلدی .
آمریقالی پرنسیپلرله باصدیریله جق !

بری جانی، دیگرلری مصلح اولمق اعتباريله بشریتک بوايکی پرنسیپ
دعواسی آراسنده نه قدار قانلر دوکمش اولدیغنی انسان بر دها کوز
اوکنه کتیرنجه کله نك بوروندیکی و بورونمک اوزره بولوندیغنی دورلو
دورلو سکلردن قورقیور .

هله بزده کی پرنسیپلردن فنا حالده ایکره نیور .
(نصرالدین خواجه) اویقوده ایکن حرمی :
— صاغکه دون !

دیمش ، خواجه بردن بره اویانمه سرسملکی ايله :

— بو زفیری قراکلقدده صاغی صولی بن نه بیلهیم !

دیه رك صیرت اوستی یاتمش !.. بزده شیمدی بو ظلمت آباد
سیاستده صاغی صولی فارق اولمادیغمز حالده صیرت اوستی یاتیورز .
کیمی صاغه ، کیمی صوله دییور . غفلت اویقوسی حالا کوز
پیکارلرمزده . تزویرات ، اتهامات ، افشآت و مفتریات ايله
اوغراشورق برایش یایمقدده اولدیغمزه اینانیورز .

رومالی سردارک :

(ویل !... اوقومه که مغلوب اوله !)

قول مشهورینه ماصدق بر کتله حالنده بولونیورزا
کوره میورز که بزى هانکی کوزلر کوزتله مکده، طویه میورز که وطنی
هانکی قولاقلر دیکله مکده، آکلامیورز که بوحالز تورک واسلام
هیئت معظمه سنی انظار اغیاره نه قدار چیرکین، نه قدار آلوده سیئات
کوسترمکده در.

بزده مستقر بر پرنسیپ وارسه اوده بوکی فالقلری تولید ایدن
عامل اخلاقیدر. نرده سک، صریلی پرنسیپ... دیریل... کل
شورقیکی ده بر تک بروونیک ایله قتل ایله، قتل ایله که سنک یوزو کدن
بریحی دفعه جنایتکده دنیا بر برینی بوغازلادیغی حالده دفعه ثانیه ده
بزلر یکدیگر مزک بوغازندن اللرمزی چکدرک براز باشمزی دیکله مکده
موفق اوله لم... نرده سک، چابوق کل! یتیش، اور، اولدور...!

صوك خوارده لغم! ..

—

کیجه لری کچ قالمغه کلیور!.. باخصوص بنم کوزلرم قارا کلقدده
هیچ برشی سچه میور. چامورمی، چوقورمی، بودروم قابوسی آرالنمی،
کورمیوب باصیور، دوشیورم. کچنلرده چوقدن بری کورمدیکم
احبای قدیمه دن بریله لافه طالدم. ساعتده سکزی بولدی.
بنده خانیه کیتک ایچون کسیرمه بر (آینه لی فرون) سوقاغی
وار. بو سوقاق تاریخ معیشتمزده نام ویردی. هر صباح چولوق
چوجوق، قادین، ارکک بوراده اجتماع ایدر، وثیقه آتمکی دیله نیرلر!..
اوزادن صاپدم. براز یورور یورومز، ایکی هیولای مظلمک
بکا طوغری کلکده اولدقلرینی سزینله دم. بالطبع بر وضعیت مدافعه
آلدم. آنلر یاقلاشدی. بن طوردم. بری ایلریله دی. یانا شدی. قوله
کیددی. اوت. انکار ایتیم، قولمی مع الممنونیه ویردم. چونکه قادین!
دقت بیوریلیمورمی؟ یکیدن ایشه باشلایورم. التکرار حسن!
دیدم که:

— نه ایستیورسک قیزم!

معلوم آ، قادینلره همشیره دیمکده بیله احتیاط لازمدر. یاش
مسئله سی!

دیدى که:

— کیده لم.

— نزهیه قیزم!

— بزه !

— فقط بن سنی طانیورم . . .

— بن سنی پک اعلا طانیورم . .

— دیمک که احبابز . . .

— اوپله یا ! . . .

برکت ویرسون، بقالك غازى سوئمه مش . . . دكانك اوكنه كلدك

دقت ایتدم . کنج قادین . کوزلده .

دیدم که :

— بنی بوکیجه معذور کورک .

— اولماز . . .

— سبینی سویلیهیم .

— نه در ؟

— خسته لقلییم .

— قولم کوشه دی . . . اوح ! . . .

— دها دون دوقتور ایکی شیرینغه یاپدی . . .

— قولم دها کوشه دی . بر اوح دها !

— مساعده ایدیورمیسکیز ؟

— بویورک !..

قولم بوتون بوتون آزاده قالدی . بویوک بر اوح دها !

کوردیکزمی ؟ فحش کیجه یاریلری بیله سوقاغه دوکولیور .

بلای معیشت !

بنم کبی کیجه ، کوندوز سوقاقدنه امرار حیات ایتمش اختیار

بر قورد ، شو زمانده کچ قالیهیم دیه استعجال ایدوب طورورکن

اون سکیز ، یکریمی یاشلرنده بر قادین یولی کسیور ! . .

بکیر ، افندیلر ، حتی پاشالرا !.. زمان حقیقه دکیشدی ! . . .

آیری آیری بر تهلکه در. آارنده کی فرق برینک کوپری اورته سنه ،
دیگرینک او اون بش کونی ولی ایده جک اولان دیگر کونلره قدر
امتدادی نسبتنده در .

دور اسبقده کیجه بی بک اوغلنده کچیرمش ، علی الا کثر واقع
اولدینی اوزره متالیکسز قالمش اولان مستجابی زاده مرحوم ،
صباحلین ایرکندن یاقه لری چکر، کوپری بی بلا تأدیه کچمک اوزره
حمله ایدر . فقط پاره ویرمکسزین کچیرتمه مک ایچون عجله سندن
هنوز کتیرتدیکی چانی دیوروب اوطه دن فیرلایان مأمور ایله کوکس
کوکسه کلنجه بردن بره آوازی چیقیدینی قدر باغیره رق :

— جانمی می آله جقسک ، به !

دیه کوزلرینی ده ویروب یوزینه اوپله دیک باقارکه حریف ،
مستجابی زاده بی یلکسنله مش ظن ایده رک :

— کچ افندی کچ ! .. سکا دکل !

دیه رک دوزر .

بوده بر کچیش دکل ؟ ... فقط اک لطیفی (محسن) زوالیسنک
عین حالده کوپروندن مروره تصدی ایده رک بر قاچ آدیم صوکره
یاقه بی اله ویردیکی زمان :

(الماضی لایذکر)

دیه نکته شناسلق ایتمه سیدر . جمیع زمانده تورکجه ده کفریاتدن
باشقه برشی بیلیمین کوپریجی بونی آ کلارمی یا . . . قانجه ایته قاقه
اوطه یه کوتورور ، (مرحوم) حالا :

(الماضی لایذکر)

الماضی لایذکر ! . .

کچنلرده (فاضل احمد) بک ایله قونوشورکن سوز آراسنده
صیره سی کلدی ده دیدی که :

— بزده حفظ ماضی یوقدر ، چابوق اونوتورز .

اوت ، استقبالدن امین اولق ایچون ماضیدن عبرت آمالیدر .
تاریخک اک برنجی مزیتی ده ماضی بی بتون فواخس و فضائانی اندام
جریانیه اراه ایتمکدن عبارتدر . محب عالی قدرم ، بوسوزیله :

— بڑ تاریخ اوقوماز ، بیلمز اولدیغمز ایچون دائما کلوب کچن
وقایعه قارشى لا قید قالیرز ، الویرر که کچسون !

قناعتمده اولدیغمزی بیلدیریوردی . حتی لسانمزه :

(کچمشه ماضی ، یننه قوزی دیرلر) ،

شکلنده بر ضرب مثلزمده واردر . فقط ناصل کچمشه ماضی
دیرلر ، بوراسی مجهول ! .. کوپریجی ال ا کسه ایدوب طوتمش ده کیشه ده کی
مفتش بنده یکرمی پاره اولمادیغنی آ کلایه رق مرجه :

— براق کچسین !

دید کدن صوکره بی تعقیب ایدن ،

— عجا سوزندن جایارده بر داها یاقه لارلمی ! دیه آرده کیزلی
کیزلی باقه باقه سیر سریع ایله می کچسین ؟ .. یوقسه واپوره بیزکن
چارپدیردیغکنز بش اون کونلک ییه جک پاره کنزک غیوبت الیه سنک
جکره کچدیکی کی کچسین ؟ .. چونکه بونلرک هر ایکسی ده

ایله دفع صائله اوغراشیر . . دیرایدی که :

— حال شناس بر آدم اولسه ایدی ، بکا ، اون لیرا ویریدی .
کو پر یحیلر ، اون پاره بیلر اعتبار ایتمه دیلر . انفیة قوطیمی زهن بر اقدم ده
کچدم !

کاشکی هرماضی بویله سهل المزور اولسه ایدی ! . شیمدی قوزی
یرایدک . حال بو که ماضی کچمیور ، آله جنی شکل استقبالی حاضر لاق
ایچون کریله یوب کریله یوب وقت فرصتده اوکه آتیلور . مظلم ،
ایم دوره لر کوستره رک سدره اولیور ، اوت ، او کچمیور . بزکندیمزدن
کچیورز . او قدر بی خبرز .

(از میر) ك ایچنده .!

کهانت شاعرانه اولورده کهانت بسته کارانه اولمازمی ؟ دون
آقشام یکانه طنبوره جیمز (عثمان پهلوان) ك کال سوزش ایله چالوب
سویله دیکی :

« از میرك ایچنده طوپ طولو دیکن »
« کور اولسون دیکنی بورایه دیکن »
« آریلق دکلنی بوینی بوکن »
« آغلارم ، صیزلارم وای بنم بالام »
« وای بنم پاشام وای ! .. »
« سنی ده آلوب کیتمه که اقتدارم وار »
« همده شانم وار »

تور کیسی وقعه غاصبانه طولایسیله انسانه نه قدار حزن ویریور ! ..
کندیمی بیلدم بیلرلی سوه سوه دیکله دیکم بو ساده نغمات او آقشام
دل آزار بر مرثیه پارچه سی کی تاثیر ایتدی ، کویا ترنمدن سازه
انتقال ایدن هر پارچه سی ، بر تورك آغزیله کوکلنک بوجزو وطنه
شدت ارتباطی حکایه ایدی یوردی . معلوم دکلنی ؟ .. تاریخک اقسام
مظلمه سی اکثریتله ترکیلردن ، داستانلردن تنور ایتشدیر .

داماد (فرید) پاشا برنجی قاینه سننک دول مؤتلفه ممثلرینه
ویردیکی نوطه ده قرون اولای قورجلامغه کلز دینلیوردی . بویوک
بر حقیقی میدان قویان بو مطالعه محقه بی قرون وسطی او احرینه

قادر چکوب سور و کله دی . بتون اویدورمه لرك ، خرافه لرك ، خیال لرك بر آرایه اجتماعیه وجوده کلن (یونان قدیم) تاریخه اعتماد ایدن افکار سیاسیة نك نه دن تورکلرك حقوق مغصوبه تاریخیه لرینه رعایت ایتمه دیکنی کندی کندیمه صوردم .

تورکلرك آنا تولید استقرارلری ده قرون اولایه مصادف دکلمی ؟ هم او یله بر تصادف که هنوز نه رومالی لرك ، نه اسکندر کیرک ، نه ده دنیای یالانله تولیدروب ، آلتامق غنعات ملیه سندن اولان یونانی لرك آیاقلری بو قطعه مبارکه کی چکنه مه مشدی . حقائق کلیه یی ظلمات ایچنده آراشیدروب شوکابوکا پیشکش چکمک یکرمنجی عصر میلادینک طرز سیاستی ایسه بز تورکلری بولطفدن محروم ایتمکه نه زمرة ائتلافیه مؤرخینک ، نه ده ملل سائر ارباب بصیرتنک وجدانلری قائل اولور . حق مکتسب اونودیلیمی ؟ غالباً اونودیلش . . . قان ، بشریتک کوزلری بورومش .

(از میر) روم سلجوقیه سی دولت تورکیه سی زماننده دخی بحری براس الحرکه ایدی . بوراده تورک امیرالری (امیرالسواحل) عنوانیه مقیم اولورلردی . (علائیه ده) ، (سینوب) ده ده امیرالسواحللر وار ایدی . (آیدین اوغللری) ده ، یعنی (از میر) مرکز حکومت اولوق اوزره ۶۹۹ ده تأسس ایدن حکومت ده تورک ایدی . بو حکومتک حوزه تصرفده (از میر ، آیائلوغ ، کوزل حصار ، آیدین ، چشمه ، سلطان حصاری ، کستل ، بوزطغان ، یکی شهر ، برکی ، آریا ، صارت ، کوشک ، بایراملی ، قره جه قوبونلو ، اینه کول ، اورتاچی ، بالاط ، نازللی ، قوش آطه سی ، اورله ، کلس ، آچیه شهر ، سفریحصار ، بالیامبولی ، بایندر ، قره برون ، نیف) کی قصبات مجتمع ایدی .

حتی تواریخ قدیمه دن (مسالك الابصار) ده محرر اولدینی اوزره (آیدین) ایلنده آلتش قادر شهر ، اوچ یوزدن متجاوز قلعه ، یزانتلری فرنگلری بو کونکی تعرض کی تعرضلرده خائب و خاسر براقان یتش بیک سواریدن مرکب مدھش براردو ، بوندن ماعدا قوتلی بر دونانما وار ایدی .

زواللی (از میر) ، ۷۴۵ ده (اهل صلیب) دونانماسیله احراق ایدیلدی کی ، آلتش سنه صوکراده (تیمورلنک) ک اردوسیله تخریب ایدیلش و درونی برسلحخانه یه دوندیرلشدی . بودفعه ایسه بواکی خونریزه بدل یونانی لرك اللریله قانه بویاندی .

برحالده که شهدای جدیدی اخطاراً لسان تأثر ، ینه سوکیلی (از میر) ی تصویر ایدن ترکیلردن برینک ناطق اولدینی :

« از میرک ایچنده اوردیلر بنی »

« آل قائلر ایچنده قویدیلر بنی »

« یارمک چوره سنه صاردیلر بنی »

ترکیسنک یالکز شوپارچه سنی بوغوق بوغوق ترنم ایتمکده در .

— پولیس افندی برادر ، اعاشه نظارتی نروده ؟
— اسکی پوسته خانه ده ! . .
— شرف المکان بالمسکین !

* *

— بزم علی افندی ده بوشده ؟
— کیتسون اعاشه یازیلسون !

* *

— بوکون بزده استعفای ویردک !
— دیمک تجارت ایله اشتقا . . ل !
— خیر . . اعاشه کیره جکم !

* *

— آه ! برکره قباغی آتسه ایدم ! . .
— نروده ؟
— اعاشه یه !

* *

— عسکر ایدی ، پولیس یاپدق ، دون کلش ، قوغدم !
— نه ایچون ؟
— بنی اعاشه یازدیر ، دیدی .

* *

— ایواہ نومرونی دوشورمشم !
— نه نومروسی ؟
— اعاشه نک ! .

* *

یکی کونلرک محاوراتی

— نروده سک برادر ؟
— اعاشه ده !

* *

— نرویه کیدیورسک برادر ؟
— اعاشه یه !

* *

— نه یاپه جقسک برادر ؟
— اعاشه یه یازیله جغم ! . .

* *

— بوقادار چولق چوجوق ، حالک نه اوله جق برادر ؟
— اعاشه یه عرض حال ویردم !

* *

— یارین نه یاپه جقسک برادر ؟
— اعاشه یه کیده جکم .

* *

— هر کس اعاشه دوشدی . . .
— اويله يا . . . هم آيلق ، هم ارزاق !

* *

— برکاغد يازدم ، بوکون ويرديره جکم . .
— او قو باقميم .

— ولی نعمتم افندم حضرتلری

— نظارت جليله اعاشه شرف بخش استيهال اولدقلری يوم
فيروزدن بری هر برامل کترانهم معيت سنیه منعمنانه لرنده بولنه رق خدمات
مستقيمانه ابرازيله نواله التفات توجهات اصدقا نوازيلرندن لقمه چين
مباهات اولان وچولق چوجنمک نفقه يوميه سنی بالتأمين . . .

— بواسکی طرزده برادر .

— هيسي بر يوله چيقار !

* *

— بو ياورو کيمک ؟

— اعاشه نك ! (درحال جمع عقل ايده رك) ... يوق ! .. يوق
نم بنم ... آغزم آليشمشده !

* *

.. —

الح .. —

.. —

باييليرم !

رفيقنك مزه طباعنده كي خاشلامه فاصوليه زياده سيله طالديغنى
كورمه سى اوزرينه :

— پيازی ذوقك ميدر ؟

ياد ماضى قيلندن كوزلرينى سوزه رك تبسمله :

— اى سيركه ، بول ياغ ، بول صوغانله ... باييليرم !

— يخنيسى ؟

— آكا رچل ديرلر ، باييليرم .

— ازمه سنه ؟

— صوص ايچم ازيلدى . آكاده باييليرم .

— پلا كيسنه ؟

— هله ليمونده اولورسه پك باييليرم .

بو آره لق دستكاه او كندن غارسون قوشه رق كلير . يانده كي ماصه ده
اوطوروب يارم ساعتدن برى برينى بكلر كى طوران متغير الحال برينك
يوزينه صو سرپر . آدجكسز بردقيقه صو كره آچيلير . كنديسنه كلير
كى اولنجه :

— بنده باييليرم اما ، بويله آچلقدن ؟

اولكيلر باش باشه ويريرلر . باييليرم ديني :

— اى كه ات يكلرندن ، خمير ايشلرندن آچامشز . يوقسه

حريف بردها آچيله مازدى ! . . .

— بو چهارشنبه آقشامی ، استاد مزك (یدی قله) ده قلمه
جوارنده بقال (استاوری) نك حذاسنده (قناریه) بویالی خانه یی
تشریفارینه منتظرز . دیمش . ددهمده ایوالله یی باصمش .

چهارشنبه حلول ایدر . مسافه اوزاق . صباحدن طاورامق ایجاب
ایدیور . استاد ، نی طوربه سنی قولتوغه آلیر . یوله دوشر . کیت
بره کیت ! اون قپانی صیره قهوه لرنده دیکله نیر . (صیره اوطه) لرده
دیواره طیانیر . (یکی قابو) ده چبوغی تازه لر ، (صماتیه) ده بر
سمید آلیر ، الحاصل آقشامه طوغری (یله ی قله) یه واریر .

— بقال استاوری !.. بقال استاوری . بولور . حذانی کوزتله .
قناریه بویالی خانه یی کورور . ذاتاً بکچی ده عصابدست ، قابونی کسمش ،
کیرن ، چیقان ده چوق . طالار کن ماحشره ! کیم کیمه ؟... ناصلسه
دعوته کیدن کورور ، قولتوقلار ، بر گوشه یه صیقمشیدیر .

دو کون اوی بو .. چاقان چاقانه ، اوقویان اوقویانه !.. برایکی دم ،
بکک بری استادی چاقار . یاقلا شیر .

— افندی حضرتلری ، مروت بویورمه جقمیسکز ؟

— ایوالله !

دیر طوربه یی چوزر . کندی کندیسنه بر (فرح فرا) تقسیم
ایدر . ایدر اما دیکله ن کیم ؟.. کسر .

بر آز سوکره بکک بری داها یاناشیر .

— پک چوق رجا ایدرم ... بر تقسیم ده :

— ایوالله .

بر (دلکش خاوران) باشلار .. باشلار اما ینه دیکله ن کیم ؟
اوچنجیمی بکک بری بر طبییدی قارشیسنه دیکلییر .

آه !.. افندم دوکاه ؟

اوغلم (سری) یازی مراقیسی اولمش . بو کونلرده (کیجه لر
حضورنده) دیه بر شیر یازوب بکاهه رآ اوقوتدیر یور . شاعر (کاظم)
پاشا مرحوم کنجلیکنده یازدینی آثار منظومه سنی آیوازه اوقویه
اوقویه بیچاره یی ورم ایتیش ایش . بوده نی چله دن چیقارته جق ، کیم بیلیر
بنده اوتوز درت سنه در قارئین کرامی نه قادار دردناک ایتیشدر !
اوت ، کیجه لر حضورنده ! (سری) صباحله قدر خورول
خورول اویودینی حالده بن آنه مک (جمبه قوقا) دیدیکی کی آیاقدیم .
بو کیجه یی ده ینه او یله کچیردم . دوشونجه لرم آراسنده کندی کندیمه :
— هایدی بز مکیلر اوقونماز ، عجبا بونجه ارباب فضل و عرفان
نه دن یازمیورلر ؟ یوقسه یازدقلری اوقونوب دیکلنمه دیی ؟

بو ملاحظه اوزرینه خاطر مه بر فقره کلدی :

اوائله آدمک بری (یدی قله) سمتنده اوطورورمش . قیزی
اولندیره جکی طومش ، تدارکاته باشلامش . بوایش کوچ آراسنده
احباسنده رجا ایتیش : بر ساز طاقی . پکی ! دیمش لر . او زمان
تراموای ، آراه یوق . ایچلرندن بری دال طبان یوریمش . (خیراتیه)
کو بریسندن بلا اجرت کچمش ، (میت) یوقوشی بودر دیه طیرمانمش ،
(غلطه) مولویخانه سندن کیرمش . نیزن باشی افندی یی بولمش . ال
اومش ، خاطر صورمش . بر قهوه ، بر قهوه دها . عرض ایتیش :

— بکا بر (شنای) حالده صقالکدن اوپیم .

دینجه ددهده شفق آتار .

— بنده یوق !

دیر .

— یوقسه نه کلدک بورایه ؟

جوانی آلیر بالطبع بویلو ناموسلو ذاتلر سریع التأثر در . حریق اوکندن چکرلر اما استاد اودن قاجنی قورار . فقط نرهیه کیتسون ؟ خان یوق ، اوتل یوق ، بیلدک یوق . دوشونور ، طاشینیر .

— هرچه باد آباد !

دیر . طوربه یی ینه قولتوغه آصار . اصولجه اودن چیقار . سوقاق شیمدیکیلر کچی زفیری قارا کلک . کوپکلر عوعودهده ، احتمالکه صالدر لرلرده . متوکلا علی الله یوریوب طورورکن بردکان کینکنک آرالغندن صیران ضیا کوزینه ایلشیر . سزینلر . کورورکه برقولتوق میخانه ! ... تمام ! بوراده کیجه له مک قابل . اورور . قوزی قاپوسی آچیلیر . نیزم اکیلیر . اوکجه دن سکه ، صوکرده دن کندی کیرر ... بر اوح ! چکر . بیکه یه قورولور .

— برشیشه !

دیر کتیر لرلر . برجای امان بولدینی ایچون تأثری زائل اولمغه باشلار . باقار که دکانده کندی کچی بری دها وار ، خاموش و مستغرق !

— اهل دل بر ذات اوله حق ، بللی !

« اهل دل بر برینی بیلمه مک انصافه دکل . »

شوکا ، بر (دوکا) تقسیم ایدیم ، دیر ، ایدر . فی الواقع ختامند . او آدمک آغزندن آهی درت الف مقداری ممدود :

— آه ! ... افندم دوکا !

تلهفی چیقار . دده نشئه له نیر ، ینه کندی کندیسنه :

— بن دیمه دم می ؟ .. اهل دل ... اهل دل .. طور بر دانه ده

پارلاته یم ده برده (صبا) .

(صبا) ده او فلر ، فقط ینه :

— آه ... افندم دوکا .

بر برینی قورور مقاملر اولدینی ایچون ذهول ایتدیکنه حکم ایدر .

پر آرز صوکره بر (حجاز) کزینیر ، ینه :

— آه ... افندم دوکا .

ایچندن :

— ایشته بونده خلط ایتدک .

دیر اما بر کردهده کندیسنه صورمق ایستر . قالقار ، یانه کیدر .

دیر که :

— هو ... سکا بر دوکا تقسیم ایتدم ، آکلادک . هایدی براز

یوکلکی سک ، صبابی بکزتدک ، حجازه نه دیبه جکسک ؟ .

حریف ، باشی قالدیرر ، دده یه بر باقار بر دها باقار . جواباً :

— سن دودوکی چالا طور ... بوراده (دوکا) اسمنده

بر میچو وار ایدی ، کتیدی . بن آکا آه ایدیورم ...

ددهم نای دیزینه اورونجه قیرار . .

اشكال قزىل آغا

ايسته بو تحف . . . دونه قدر دويمادم ، غزته لره ده يازيلش ،
كورمه دم ايدى . اوروپادن حرملىر مفتشى كله جكمش . . . قوناقلرى
كزه جك ، اولرى طارايه جق ، شكار مال ايمشلكي ارمنى قيزلريني
آرايه جق ، بولوب پاطر يقخانه يه ، اويته ويا مؤسسات خيريه دن برينه
ويره جك ايمش . . .

بو مادمازلى ، مادامى هر نه ايسه ، رومانىلى ، بر روايته كوره
(پارس) سالونلى مداومه سى (واره سقو) نامنده بر شاعره يه ارتجالا
كش ، (جمعيت اقوام) ده بوني بر مصراع بر جسته كبي بكنه رك
داخل مستخبات ايله مش . ياشاسون شاعرك . ياشاسون مصونيت
مسا كن . . . ياشاسون اذعان مدنيت ، آنكه برابر عرفان ارمنيت .
(رفيق خالد) بلك ديديكى كبي اول امرده او اسكى حرملىر
نره ده؟ . . او حرملىر چكوب چوره رك ، اداره ايدن قادينلقلر نره ده؟
غالبا دنيا يوزنده سرسرى قالمش ارمنيلردن چات آوروپاده چات
آمر يقاده بولونانلردن بعضيلرى بابالرينك ، آنالرينك لادنجيلىك ،
بوغچه جيلك ، قويو عجيلق ، باصمه جيلق ، يازمه جيلق ، دوز كو نجيلك ،
ترزىلك ، باحصه كيرديكى خانمانى محو ايتدجه آياق چكمه ين صرافلق ،
آيوازلق ، وامثال ايش و خدمتلىر سائقه سيله ، اسكى قوناقلر مزده اركل
ايسه مابين او طه لرينه ، دونه دولاب اوكلرينه ، قادين ايسه باش قالفه ،
كهيا خانم او طه لرينه قبول ايدلدكلريني تخطرله (واره سقو) ني

قىشقىز تمشلىر . اوده نه اولديغنى بيلمه ديكى حالد آوروپا و آمر يقاليلر
نزدنده صوك درجه ده اسرار آلود كورون حرملىر تفتيشنى ايلرى يه
سوره رك آنلرى بلكه بو آنه قادار بزم كيروبده ايچنده نه اولديغنى
بر دورلو آكلا يامادىغمز حرملىر ، بو بهانه ايله كشف اولور ظنيله كولونج
اولديغنى قادار دكر سز ، دكر سزلكى نسبتنده احكام حريته مغاير ،
احكام حريته مغاير اولمغله برابر هر نوع قاچاق قولجلىغنى آكديرر ،
بوني آكديرديغندن زياده طويسه لر ، آكلاسه لر اولر مزده كى پيسى
پيسيلرى ذوق واستهزا ايله ميريل ميريل سويلنديره رك :

— اوزاق اوزاق مسافرلر كله جكنه دلالت ايدن معهود يالانمه لرله
اكلندير ير درجه ده مضحك و غريب اولان بو كار ناهمواره قالمش مش .
هله كله جك آمر يقالى مفتش بر آز معلومات ابتدائيه ايدينه يم ديه رك
فرانسىر ، انكليز آنارندن شرقه دائر بر قاچ شى اوقور ، آنلر ك
ايچنده حرملىر سربست كيروب چيقان (آق آغا) لر ، (سپاهى آغا) لر ،
اولديغنى كورور .

— حاضر ، بزده ده قيزيللر وارا . . . آنلردن ده خادم ياپديره يم ده
كوتوره يم ، رنك محلى يه اويار ، ديه رك بر قاچ دانه (قزىل آغا) ده
كتيره جك اولور سه قومه دى تمامدر ! . . . ايشته اوزمان (جمعيت
اقوام ايشك ايچندن جاس جاوالاق ، قيب قزىل چيقار .

ديكر طرفدن زمانك بونه خفيص بر استهزاسيدر ؟ . . يارنى ! . .
بر ارمنى اشقياسى النده محو اولان قيزلر مزى نره دن ، كي مدن آرايه لم ؟
دربدر بر هيئتك هانكى اوينى ، . . هانكى فردينى آراشديرالم ؟ . .
ديورلردى كه بواشقىا احوال شرقيه ده ميزراقله صاپل قادين كله لرندن
(ارمنسان) يازمشلر ، بزه بو هيئتله كورونمشلر ايمش . اكر ارمنى
مفتريلرينك سوزى طوغرى ايسه آنلر ككنه باقهرق بوسوزده

طوغرىدەر. شو حالده آناسيله، باباسيله برابر افنا ايديلن بوياوروجقلىرى ناصل بولهلم؟ هانكى مقبرلىرى، خندقلىرى، چوقورلىرى آچوب باقمالى؟.. هانكى ايزهلىرى، قولبهلىرى، اختفا كاهلىرى يوقلامالى؟. بو آچىق، بوشلش مزارلى ناصل آرامالى؟

بونلر ايچون تا اوزاقلردن قوقو آلان صيرتلانلر لازمدر، مفتشلىر دكل، اوبله مى؟

تصديق ايديليوركه بز آلوب، صاقلامشز، كيزله مشز.. بابالرينى، آنالرينى نصل شورادن بورادن آلوب آرامزده عصرلرجه او طورتمش ايسهك شيمدى ده قيزلرينى خانكى ايتمشز... آنلر ككىنك نره لرده قوناقلمزك، دائره لرمزك تاجان اولرنده بولندقلرى ممالك مدنیه معلوم اولمش. بزم تاجان اوندن اورولانلرمن مجهول قالمش.. كور ديكزى، نظر حق جويانه ايله تفتيش ايديله جك ماده يي!..

بر كرده بوماده يه ال اورك اى جمعيت اقوام اعضاي محترمه سى.. باقىكز، پيشكاه جيرتكزه چيقه جق اولاي بر ييغين عظام رميمه سزه نه حادثات فجيعة، نه واقعات شنيعة نقل ايديه جكلردر. يوللا ديغكز بوقوناقلر مفتشى كيملك اوينى صوره جق؟.. آنا طولى يي سراپا بر مزارستان عظيمه دونديرن اشقيانك، متعرضينك اينلرى، مغاره لرى، مسكنلرمنى آراشديرلميه جقمى؟.. آراشديريله جقسه مفتشك كله سيله عودتى براوله جقدر. آراشديرلمايه جقسه صوك نفسنه قادار بورالرده در. ذاتا لاينغزلدر، بوسيله لاينفصل ده اولور. (پاي تحت) ده بر منل دهافضه سيله بر باقىشده عرق بشر، بر باقىشده ده كرسى كرسى خطيلر قاراكاهنه دونر... آرتق چال اويناسون اور باطلاسون!..

« عمر مده فلك بر كيجه مهتابكى كوردم »

تخته قورولرينده بر شيلر اولمش!... وقتيله علوم طبيعیه امتحانه كيرمش، حايلاز طلبه دن برينه ممیز:

— حيوانات ليليه يي صاي!

ديمش، اوده بالارتجال:

— تخته ييقي، سيورى سينك...

ديه جواب ويرمش ايمش... حال بوكه شيمديلر تخته قورولرى، سيورى سينكلر هم ليلي، هم نهاري!..

نه اوله جق يا... آنلرده ده نصاب اعاشه اكسيك!... ساده صويه باطليجان، قاباق، قورى فاصوليه، بولغور اتمك ايله (قالورى) مقدارى طولارمى؟..

مع هذا امر تناسل درجه كالمده. هله طويلو ايكنه باشى گي اولان ياورولر اوقادار چوقكه بر كره اوشوشديلر مى چيرچيلاق صيونمقدن باشقه چاره خلاص بولونه ميور.

سيورى سينكلر، تاتار جقلر بونلره نسبتله (طياره) حكمنده قاليورلر. چكن آقشام بونلردن بر فيلونك بالقونك قابوسندن كيردكلرينى كوردم. ذرات قنادلشمش، هجومه قالقيشمشلردى. مهتاب كنديلرينه پروژوكتورلك ايدسيور، بر آنده موتورلر ايشليور، او طه اوغولتيلر ايچنده قاليوردى.

بو اینجه فیلو جییندکه تعرض ایدم جك ایدی . فی الحقیقه برقاج
دقیقه صوکره ایدی که پیشدار قولنك اوجلری باشمك اطرافنده
طولاشمغه باشلادی .

خاطر مه درحال (لافونتن) ك (آرسلان ایله سینك) حكایه سی
كلدی . فیرلادم . لامبیه نی صوفه ده یاقوب براقدم . اسکی بطانیه می
آله رق کندیمی بالقونه یعنی ورودلرینه آتدم . قاپوی قاپادم .
تا ایلر یلردن كوزل بر سس کلیور ، حزن آور بر حجاز پارچه سی :
« عمر مده فلك بر کیجه مهتابکی کوردم »

مصراعنه صاریلش ، سکون اطراف ایچنده طالعه لی طالعه لی عكس
ایدیوردی . نوزمین بر عالم .. كوزلرم قاپونك جامندن یاتاغمه منعطف
اولدجه اویقولرله طولویور ، اللرم سورودن آرته قالمش بر ایکی آواره
ایله اوغراشیور ، قولاقلمده شرقینك قرار نغمه لری چینلایور ،
پارماقلم ایلك آقشامدن اولدوردیکم تحته قوروسی قوقیور ، بینمده
برشیلر اوتوشیور ، آراده صروده باقلم طوتوشیور ، مع هذا نور غونلق
فضله اولدینی ایچون کیتدکجه احساس موجودیت ایدن آیزله ینه وجودم
اویوشیوردی .

اسکمله اوزرنده نه قازار اویونه بیلیر؟ .. بش دقیقه ده بر یا باشمك
بردن بره انخاستندن ، یاخود کووده نك بر عكس العمل اجرا سیله آرقه یه
اورمه سندن متحصل ایر کیتی لرله اویانیوردم .

بر آراق ایجه طالمشم . مدهش برسس ، خوف افکین متوالی
چاتیر دامه لر ، کوکده یریتیجی شعله لر ، اطرافده بوغوق ، بوغوق :
— اوغلان آشاغی کل !! —

— قیز !! قیز !! کوزیک آج !! آ یاییله جیم !! —

— افندی !! هو !! .. پنجره لری قاپاده این !! —

... —

فریادلری بر برینی تعقیب ایدیوردی ...
آکلادم : سیوری سینک لر استحاله ایتش بویوک بویوک آتش
بوجک لری اولمشلر
آشاغیدن یوقاریدن قوجه شهره صالدری یورلردی . بن هم سرسم
هم شاشقین ، حالا :

« عمر مده فلك بر کیجه مهتابکی کوردم »
دیه هوایه باقه باقه سویله نیوردم ...

قوری صیقی :

— خیر ، دوقتورم !

— اولیله ایسه بوایش نه ؟

— نه اولمش که !

— حریفک بورتی آتمشیک !

— ای یا !...

— ناصل ای ؟

— باس بیاغی ای !.. آرتق بردها نزله کورمز .

— نه سویلیورسک ؟

— طوغریسنی سویلیورم . بورون قالدیمی یا !.. بکاده کوکندن

کس ، دیدی ، کسدم ، ایشته !..

توصیه حاجت یوق . بویله کسیرمه علاجلر هر زمان بولونماز .

مع هذا زمان بورون قابارمه سنهده متحمل دکل . نیجه ییللردن بری

قوqlا او یونلرنده کی مسخره لقلر آراسنده ایشیدیلان :

— وای ! بورنم !

دییه فریاد ایدنلری آزمی کوردک ؟..

وای بورنم !..

متوفی دوقتور (قوری صیقی) یی ناصل آرامایهیم ؟.. نزله یه بره بر
گلن برعلاج بولمش ایدی . اورته بوی ، ایری قفاء ، لوقه کوز ، ابلاق
چهره ، قیری آز قومرال ماقال ، بالق اتنده ، آياقلر پوراز قالب ،
بو یونده قیرمزی قوشاقدن قراوات ، برالده قالین میشه بر باستون ،
برالده آلات وادوات و معالجاتی محتوی میشین چانطه ، کویدن کویه
کیزردی !

ینه بویله بردور و تفتیش ائناسنده کویلینک بری عرض حال ایچون
حضورینه چیقار دیر که :

— آمان هکیم افندی ! بن بو نزله دن آرتق بیقدم . بونی
کوکندن کس !

دوقتورک وقار و مهابتی ده وار ایدی . کمال جدیتله باشی صالایه رق :

— طور !.. بر آز صوکره کل !.. سکا ایکی فیتل ویره حکم .

آنلری بورنکه یرلشدیرر ، صوکره بر کبریت چاقارسک . اولور ، بیترا

فی الواقع یارم ساعتدن صوکره کویده بر حادثه فجیعه وقوعی

شیوع بولور . نه ؟.. بیچاره کویلینک بورننک یرنده یلاراسر .

او وقتک ضبطیه نظارتی ، نیم دوقتورک حذاقتندن خبردار اولمادیفی

ایچون حادثه عکس ایدرا تمزدو قنوری طوتارلر . استنطاقه ویریرلر . مستنطق :

— سن دلیمیسک ؟ نه سک ؟

— دها دها اوتہ کی ؟
— زایون !
— عجایب !.. دها دها دها اوتہ کی ؟
— یونان !
— دها دها دها دها اوتہ کی ؟
— آمریقان !
— دها دها دها دها دها اوتہ کی ؟
— اونی طانیہ مادم .
— صاقین شی اولماسون .
— طور باقیم ! طور !... عجبا ، غزتہ جیمی ، زورنا جیمی ،
ژورنال جیمی ، اتحاد جیمی ، ائتلاف جیمی ، پولتیقه جیمی ، اہ جیمی ، کبہ جیمی ؟

استانبول ، قوش باقیشی ..

*
**

— نرہیہ ؟
— اورایہ !
— بو کیم ؟
— او !
— بو رسم کیمک ؟
— اونک !

*
**

— سن نہ طرفہ ؟
— او طرفہ !
— بن نہ طرفہ ؟
— ایسترسہک بو طرفہ !

*
**

— بو سربوشی ہیچ کورمہ مش ایدم .
— فرانسر !
— اوتہ کی ؟
— انکلنز !
— یا ..! دها اوتہ کی ؟
— ایتالیان !

طوز مسئله سی

پاره مسئله سی

طون ، کوملک ، چوراب ، مندیل ، بوتین ، فس ، حتی ایکنه
اپیلک ، دوکمه مسئله سی الخ .

خانه دن چیقدیکنزی سمعنه کوره :

یه جک تدارکی مسئله سی

واپور مسئله سی

تونل ، تراموای مسئله سی

یان کسیجی مسئله سی

دیلنجی مسئله سی

صاتیجی مسئله سی

حمال مسئله سی

پیسلک مسئله سی

قیافت مسئله سی

آرابه ، اوطوموبیل ، قامیون مسئله سی

کوپری مسئله سی

دیکنه جک یر مسئله سی

بربرده اوطوره بیلوبده الکنزه برغزته آلیکنزی :

اعاشه مسئله سی

شهراماتی مسئله سی

قریم مسئله سی

مریج مسئله سی

اوقراینا مسئله سی

الف المسئلة والمسائل

رفیقمه دیدم که :

— وقتيله نه اعلی ایدی ! (شرق مسئله سی) یرنده ساکن اولمقله
برابر یکریمی ، اوتوز سنهده برباشمزه مثلاً : (یمن) مسئله سی ،
(آرناؤدلق) مسئله سی ، (قره طاغ) مسئله سی ، (لبنان) مسئله سی
کبی سیاسی حادثه لر چیقار ، بزى ، رذیل ورسوا ایتدکدن صوکره
ختامه ایرردی . شیمدی بویله می یا ! هرهانکی کله نك قویروغندن
طوتارسه کز طوتکنز ، صوکنده بر (مسئله سی) کوریورسکیز !
اوج اوطه لی برخانیه نظر دفته آلك . باقک دروننده نه مسئله لروار :

اتمک مسئله سی

صو مسئله سی

غاز مسئله سی

اودون مسئله سی

کومور مسئله سی

چاشیر مسئله سی

صابون مسئله سی

یاغ مسئله سی

کیرا مسئله سی

وثیقه مسئله سی

شکر مسئله سی

فلا ندیا مسئلہ سی

آذربائیجان مسئلہ سی

ایران مسئلہ سی

باکو مسئلہ سی

بلجیقا مسئلہ سی

آلٹراس - لورہن مسئلہ سی

بی طرفلر مسئلہ سی

دوبریجہ مسئلہ سی

بولشہویک مسئلہ سی

مینشہویک مسئلہ سی

صلح مسئلہ سی

برآز باشکزی یوقاری قالدیردیکز می :

طیارہ مسئلہ سی

ساحلہ طالعہ صایار کن :

تحت البحر مسئلہ سی

کون طوغوسی استنجہ :

یانغین مسئلہ سی

مسکن مسئلہ سی

نقل خانہ مسئلہ سی

والحاصل بیک بر مسئلہ . باقہ لم بوم مسئلہ لرک ایچندن ناصل چیقہ جغز ؟

— ناصلی ؟ کیدیشہ باقیلیرسہ جاس جاولاس !! —

تفال

سنزہ صیرہ سیلہ اجتماعیاتمزہ ، سیاسیاتمزہ تعلق اولان ایکی شکل دها عرض ایتدم . شیمیدی بر شکل دها عرض ایدیورم که ایکی اولکی شکلک متممیدر . کوزلریکزی قاپایک ، موجود نومرولردن برینی خاطر لایک . نومرونک محتویاتی آرتہ جقمی ، اکسیله جکمی ، قاله جقمی ، یوقسه زائل می اوله جق ؟ لطفاً بکا یازک . بوصورتله مختصر ومفید بر حسب حال ایتش اولورز ..

۱ — امور معارف ،

۲ — کوپریده پاره طوبلامق رذالتلری ، سوکوب صایملر ،

۳ — تراموا بلرده کی ازدحام متعفن .

۴ — علی العموم وسائط نقلیه

۵ — بن

۶ — مفرط غزته لرک احتراصاتی .

۷ — بهاللیق ، اصنافک طمعی .

۸ — کاغد پاره لردن بالخاصه اوقاقلق ، بشلک لر ایله یکر میلکک

پیسلیکی ، مردارلنی .

۹ — (پیاسه) دینیلن ونه اولدینی هنوز معلوم اولمایان دولاب

فیریلداق یری .

۱۰ — یالان ، مضر حوادث نشر ایدنلر .

۱۱ — علیهمزده کی پرویاغاندالر .

- ۱۲ — شهرک تنظیفاتی مسئله سی .
 ۱۳ — اصحاب عقاربك جرارلنى .
 ۱۴ — (ياشك ياننده قوروده يانار) مثل مشهورى .
 ۱۵ — سوقاقلرده توكورمه ، بول وساثره .
 ۱۶ — قوميسيونلر ، انجمنلر تشكىلى مراقى .
 ۱۷ — معاملات قرطاسيه .
 ۱۸ — ترامواى ، اوتوموبيل ، بى سىقلت ، موطوسىقلت ، آرابه ،
 آت ، قاطير ، اشك قضالرى .
 ۱۹ — تدنى اخلاق .
 ۲۰ — يكي تعبيراندن اوله رق « سقوط خيال » ه اوغرايانلر .
 ۲۱ — اغناى اسلام .
 ۲۲ — (اسپه كولاسيون) نامنده كى معاملات ابله فريبانه .
 ۲۳ — سياسى نفوذلر .
 ۲۴ — بالجه هيئات تحقيقيه راپورلرى ماهيات تاثيرى .
 ۲۵ — يانغينلر .
 ۲۶ — امتيازلى شركتلر (!)
 ۲۷ — سياه نچه جمعيتك امثالى .
 ۲۸ — سقالت عوام .
 ۲۹ — سوقاق قهوه خانه ، غازينو پولتيقه جيلرى .
 ۳۰ — احوال پریشانمزه كولنلر .
 ۳۱ — فرقه جيلق ، تفرقه جيلق .
 ۳۲ — عدد اعيان .
 ۳۳ — اسامى جرائد ورسائل .

- ۳۴ — توركلك جريانلرى .
 ۳۵ — بوكيديشله وفيات وتولدات .
 ۳۶ — تزويرات .
 ۳۷ — جنايات ، فجاييع ، شنايع .
 ۳۸ — احوال مضحكه سياسيه .
 ۳۹ — اوكى بابالر ، اوكى آنالر .
 ۴۰ — بزه برماندا تراولورسه صلاح وفلاح بولورز . دين آغيزلر .
 ۴۱ — مهاجرين .
 ۴۲ — آوروپاده .. بزه تقلبات سياسيه .
 ۴۳ — الخ ...

(تقلید زاغ ، کبک خرامانی کولدورور)

* * *
وئیکه اتمکی آلمق ایچون فرون اوکنه طویلانش خلقلک، توزیع
مأمورلرینک چهره عبوسنه باقدقچه نه لرسویله مک ایسته دکلرینی تنظیراً:

(یارب نه در بو کشمکش درد احتیاج)
(انسانک احتیاجی که بر لقمه نانه در)

* * *
دور استبداده نائل اولدقلری الطاف و عنایاتی ، بو کونکی حال
پیشانی بی خطرله دلخون اولمغه آماده بولنان رجال، بندکان، منسوبین
و سائر نک فارسی بیانلری آراسنده :

(زنده است نام فرخ نو شیروان بخیر)
(کرچه بسی گذشت که نو شیروان نماند)

* * *
بحریه ناظر اسبقنک قره د کزه آچیلمه سیله دول مؤتلفه دونا مالرینک
بوغازلره حاکمیتی نقطه نظرندن :
(سوردی یلکن کورک اعدا ، قپودان پاشانی)

* * *
غزته لرده آغزینه کلنی یازمقله مألوف کیمسه لره کویا برونسالق
اولوق قصدیله :

(ای هرزه وکیلی کائناتک)
(حالا هدیانه قائمادکی ؟)

* * *
یزده نه اولدیغنی بیلمه دکلری حالده سوسیالیست فکری طاشیمغه

بو کونلرده ضرب اولنه بیله جک امثال

شیمدیکی قیرپیق بیقلر لهنده :
(سزای تیغ اولور حدین تجاوز ایله یین مولر)
(آنکچون تیغدن آزاده در مژکان و ابرولر)

* * *
بو قیشیده آچیقده قاله جق اولان حریقزکان و بیویکانه مدار
تسلی اولور دییه :
(یاپار غریب قوشک یوواسنی الله !)

* * *
فرار ایدنلرک ترویج مدعاسی ضمننده :
(وطن مألوف اولانلر بی سبب ترک دیار ایتمز)

* * *
بزمکیلرک هر بریله (قیصر) ک شو آنده دوشوندکلرینی تصویر
ایچون :

(باشمده دومنده آتش نثار بر طوقاق)
(بو بویله اولیه جقدی، بو بویله اولیه جق !)

* * *
مستر (ویلسون) ی تقلیداً نظریات جدیده پیشنده شتابان اولان
ارباب هوسی تهزیل مقصدیله :

يېڭى باشلامش نو ظهوران امتك لوحه حالنده يازى اوطه لرينه
تعليق ايدىلك اوزره :

(بنى آدم اعضاسى يكدىكرد)

(كه در آفرينش زيك كوه رندا)

* *

بو موسمده ، بو يوقسوللقدده اسپانيول خسته لغنه طوتيلانلرى
تطبيعاً اطبا طرفندن :

(البته كيدر كلن جهاننه)

* *

آناطوليدن ، آق دكيزدن ذخيره كله جكمش ديه حسب حال ايدنلره
مخصوص اوله رق :

(اميد ايله در جهانده هر حال !)

* *

تونلك ، تراموايك ، ترنك ايشله مديكنه يېڭى آلافرانغه راس سنه
اعتباريله عصرى تاريخ ياپه جقلر مابينده :
(يورويينجه فيلولر جمله سى استوپ ديديلر)

* *

(اتحاد و ترقى) فرقه سنك انحلالى مناسبت حاضره سسيله حادث
اولان احوال عموميه و خصوصيه يي بردها تذكاراً :

(بربرينه كيرديلر دولابلرله آيلر)

(آبلر غالب كلنجه دونديلر دولابلر)

مانتاريزم ! ..

دون ، يك محترم بر ذات ايله ملاقى اولدم . كنديسنه خاص بر
تزاكت ايله كوليوردى . بكا ديدى كه :

— سنى كورددم ينه خاطرلادم ... آنك ايچون كوليورم .

— خير اوله ! ..

— خير اوله جق برشى يوق .. اوفق برنكته !

— نه كې ؟ ..

— كچنده بزم خواجه ايله قونوشيوردي . بالطبع بو كونلرك
مباحثاتى متاركة ، فرقه ، شكل حكومات اوزرينه تعاطى افكاردن
عبارت اوليور ... خواجه ، غزته لك برنده (پارلمانتاريزم) كله سنى
كورمش .. بونه در ؟ ديه صوردي . كافى درجده ايضاحات ويردم .
بزده ده شكل حكومت بويله در ديدم . فقط خواجهم (پارلمانتاريزم)
كله سنى بحق سويليه ميور ، عادتاً كوچلك چكيوردى .. طوردي ،
طوردي ...

— بن بونك هپسنى بردن سويليه ميورم ... ديننجه مقابله :

— (پارل) ي براق ، حذف ايت !

ديدم ... آليشغين اولدينى ايچون دوشونمكه حاجت بيله كورمه دى .
غير اختيارى بر (اوح !) چكدكن صوكره ، كويا انطاق حقه
مظهر اولمشجه سنه درونى برسوينج ايله قواعد تجويده توفيقاً حرفلره
وهجاره قوت ويره رك :

مانتاريزم ...!

ديدى ...

— ها!.. ايسته بزده كى شكلنى شيمدى بولدك!.. آرتق ايضاحات

ايسته مه!

ديدم!.. بونك ايچون كوليوردم!..

حال و موقع

قائن پدر مرحوم كوچك قرداشنى سومز، فقط نه زمان ملاقى
اولسه باقدقچه كوزلرينك ايچندن كولردى .

بركون سببى صوردم ، ديدى كه :

— چوققلغندهك حشرى ايدى . بركون اوتته بري ياپدق ، عايله جه

(چوققور بستان) ه كيتدك . سفره ترتيباتى ايله مشغول اولوركن
قولاغمه :

— آمان!.. آغا بك!..

ديه برسس كلدى . باقيندم ، كوره مدم ... بستانك ايچنه قوشدم ،
آرادم ، طارادم بولامادم . فقط استمداد دوام ايدييوردى . سسس
كاه يوكسه ليور ، كاه بوغوليوردى . نه دن صوكره كوزيمه ، بستان
دولابنك قوغه لرندن برينه صارلمش بروجودايليشدى . مكره ، اوينايه يم
ديه اصلمش ، حيوان ده يوريمكه باشلامش ، دولاب دوندكجه بركره
صويه باتيور ، صيرصيقلام اولدقن صوكره بردها باتمق اوزره چوريلوب
طورييوردى ، ... ايسته بومنظره كوزمك او كنه كليورده او كا بوليورم!.

طوغرييسى بنده كولدم ايدى .

عجبا شيمدى بزم حالمزه كيملر كوليور ؟ . آشكار دكلى كه ، بزده

دولابه كلدك!.. كرچه :

« ناممجل كونلره بركون اولور فللك كولر ، »

اما ... فلکک ده باقیشی یامان! .. امداد بزدن، استمداد اغیاردن
اولمالی ایدی .

بونکه برابر ، ملتک وقع وحیثیتی صاغ اولسون ،
« بوکابوس بلایی دفع ایچون تدبیر وارددر ، وار ! »
چو جقاغمده ، سویلرلردی :

— برکت ویرسون، انسانه مصیبت بربری آردنجه کلیرده توکه نیر!

فرار حقنده

مکر رأی عام اصولی بر مملکت داخلنده تجانس افکاره خدمت
ایدر ایتمش! ... فی الواقع غایبه وصول ایچون هر فرد آیری آیری
بیان فکر ایتک کبی وهله اختلافه بکزر برقراریشیقلاق حادث اولیور
سهده صوکننده جمله سی برلشیور . مثلاً هیمز حق پاشانک فراری
اوزرینه بونک آرقه سی سوکون ایده جکنی ظن ایدیور ایدک . فقط
ناصل ؟ .. ایشته بوراده طور ییوردق . امر واقع قارشیسنده قالنجه
صبرم توکنندی . صورمغه باشلادم .

ایرانی بردوستم دیدی که :

— حریفان بادها خوردند و رفتند

یاننده کی رفیق :

— از باد هوا آمد و برباد هوا رفت

رجالدن برذات :

— وکیلخرج او کدن کیتدی ، صوکره پاشالر ! ...

برعسکر فراریسی :

— یاشاسون فرار ! ..

علی السحر سحلبجی :

— قاینور ! ..

علمادن برذات :

— « فر ، یفر ، فرارا »

« هپسی اوده ساده قرارا »

برپولیس قومیسری :

— یاریم ساعت اول خبرم اولسه ایدی ...!

کامل پاشا مرحومک روح مزاحی :

— رجال غیب !...!

رسال مثل طرفداری بردات :

— بوکیدیشدرکه کیدر داخی کیدر داخی کیدر .

(نیزه ن توفیق) دیورکه :

— کیمسه تعقیب ایده من برقفا ، کوز یارسه قدده

دو کوشه ، غوغایه وار ملتک البت حق

یا ته لی درت سنه در ساده مصر اتمکنه

قالمادی خلغمزک هند خرو سندن فرقی

.... الخ

یاخ - یهس !

یا لکنز کلماتک دکل ، ادواتک بیله بردوری ، بردورانی وار . . .
انسان برآز کندی کندیسنه دوشوندیمی ، برآزده فلسفه دینیلن
خردالیه دن براییکی یودوم آلدیمی ، ناطقه نک وجود و عقلدن مستثنی
روضعیتده قالدیغنه حکم ایدیور ! . . .

برقاچ کون اول مقام تصدیقده ایشیتدیکمز :

— یاخ ! . . .

لر نه اولدی ؟ . . . نه اوله جق ؟ . . . بر باصقی در حال :

— یهس !

لره دوندردی . شیمدی مودا بو :

— یهس ! . . .

فی الواقع (یاخ) ه نسبتله برآز عذوبتی وار .

— یهس ! . . .

بردها :

— یهس ! . . .

اوح ! . . . بردهامی ؟ . . . آلویریر آرتق ! . . .

مکتبده آیاق تعلیملری یاپدینمز ائاده معلمز چولپا حرکاتندن

طولای قیزدینی رفقاند برینه مجازات اولق اوزره :

— یرکده نه وتله ! . . .

دیر، بیچاره ایکی الی یاننده اولدیغی حالده بولوندیغی نقطهده ایلری،
کری کیتمکسزین یورور کبی آیاقلرینی متصل قالدیروب باصار ایدی.
بوکا اوزمانک آکلایشی نتیجهسی اوله رق :
— نه وتله مک .

دینیردی . اوزماندن بوزمانه قادار قرق سنه کچدی . ینه عین
تعلیم ، عین امر !

— یاخ !

— یهس !

ایکیسی ده (نهوت) ! ! ! فقط بری :

— یرکده طورمه ! . ایلرله ! یوری ! ! آتلاء صالدیر ، اول !
دیوردی . ایکنجیسی ایسه :

— طور ! چکیل ! ! ! یوقسه

معناسنی الهام ایتمکده ..

— اوخ ! ! ! یه س ! ! !

یوندن بویله ده :

— یهس ! ! !

حمار مطبوعات ! !

اسبق پولیس مدیری (آگاه) افندی مرحوم سرخوشلغندن
طولای موقوف بولنان رحمتلی (طفلی) یی حضورینه جلب ایدر .
توبیخ مقصدیله دیرکه :

— اوتانمورمیسک ؟ بونه قادار ایچمک ؟

(طفلی) طورور

— نه طورییورسک ؟ سویلسهک آ . . . بوناصل ایچمک ؟ . .

(طفلی) ینه طورور

— سویله ، دیورم !

(طفلی) اطلاق لسان ایتمهک زمانی کلدیکنی اشراب ایدن

بروضعت آلهرق :

— افندی ! ! ! افندی ! ! ! بن صندوق بورنندن طالوبده باب

ضبطیه یه چیقمازسه م اوپله عشرتک الله بلاسنی ویرسین !

زمان بزه بویله برتجربه نك قاچه مال اولدیغی کوستردی . ارباب

قلممزده بواسطه داده (حریت کلام) طالوبده سانسوره چیقماقچه

اوپله یازی یازمه نك الله بلاسنی ویرسین دیدیلر . حال بوکه زمان

ومکان بزم حالا بیلیمه رک حریت کلام دیدیکمز هجویات وتهیجاتک

عاینده اوله جغنی تقدیر ایده یدک . قلمک ، اخلاق عمومیه یی تهذیب

وتهذیب ایدن وسائط مستقله نك برنجیلرندن اولدیغی هنوز ادراک

ایدمیشمز یوزندن ینه بویوک برضربهیه هدف اولدق . المزه اورولان کلچهدن خبردار اولمادیغمز کبی دیلمزدهه اوردیردق . یازیق . بزه! ...
 ناحق دیدکلرمز، حقلی کورونور اولدیله ینه کندی سوءاستعمالتمز،
 سؤتفکراتمز، سوءالجا آتمز ایله ملتی اک بویوک برحق اولان حریت
 کلامیه سندن محروم ایتکه سبب اولدق . اسباب تدافیه مزک اک مهملرندن
 بولونان بویله برقوتی، کندی المزله تسلیم ایله دک . بزظن اییورایدک که
 شدائد لسانیه هر نوع منافعک جبر واستحصانده حائر اقتداردر :
 ییله مدک که ضعف ومسکنته دلیلدر .
 تجاوزاه عن سیئاتکم ! . . .

آیاق مسئلهسی

آلدیغم برورقهده دینیورکه :
 مرزیفونی (نایاب) چلبی نک (اشتراك العیون الى ارجل الشئون)
 نام اثرنده مذکوردرکه :
 (انسان مطلقا ایکی آیاقلیدر . آنک طفل ایکن دورت آیاق
 یوریدیکی واقع ایسهده بو حال نسبت حیوانیه سیدر) . شیمدی بزقاج
 آیاقلی یز ، صورمق ایسته رم .

بن بوکا نصل جواب ویرهیم ؟ علوم طبعیه ، تشریح مدنی
 منسوبینندن دکلم . مع هذا مهم برسؤال ! بو حیثیتله ذهنی طیرمالادی .
 کندیمه باقدم ، ایکی آیاق کوردم اما شبهه ، دائما شبهه در . الله
 یوقلادم ، دیلله صایدم . ینه ایکی ! . . قوللرمله یورومش اولسه
 دورت اوله جق اما تورکجهده آیاق دییه انسان ، آت ، اوکوز ، فیل ،
 طاووق وامثالی وچاربالرک واسطه انتقالیه وارتحالیه سنه دینیر اولدیغنی
 ناصلسه بیله ییلدیکم ایچون بدورلو حسابیه کتیره مدم . یاتارکن صاقل
 یورغان اوستنده می ، آلتنده می قالیر حکایه سی کبی بکاده مراق اولدی .
 تحقیقه ، کوچوکلردن باشلایهیم ، دیدم .

حقیقه می چاغیردم ، دیدم که :

— قیزم ، بن قاج آیاقلی می ؟

شاشیردی .

— آ! . . بويوك باباجم ، بوناصل سوز! . (اليه كوستره رك)
ايشته بر ، ايشته ايكي !

هرنه دنسه بوكونلرده موسوس اولشم .

— چو چوقدر ، ابي صايه مامشدر ، ديدم .
كوچوك اوغلم كلدى . آكا صوردم . جف القلم :
— ايكي !

ديدى . كولوب چيقدى .

ان الله مع الصابرين ! . . قيامتك صوكنه قادار (ديوزهن) ك
خروسنى تخطر ايدجك وياخود (ناياب) جلبى بويله ديورمش ديه
ايكي آياغمزى اوزادوب اوطوره جق دكلز آ . .

جناب حق جمله نككنى باغشلاسون . بنده ده اولاد چوقه .
اورتائج اوغلم كلدى . ديدم كه :

— ابي كه كلدك . بلكه دقت ايتمشسكدر . شيمدى بزقاج
آياقلى يز ؟

بلا تردد جواب ويردى .

— آدامنه كوره ! . .

— نه كجى ؟

— اويله يا . . . قرق آياق بيله وار ! . .

— نه ديورسك ؟ . . .

— ديورم ، كوريورم ! . . .

— ؟

يتميورمش كجى ! . .

قومشونك خروسى ، يار امازاوغلى ، فينوسى ، حيدر پاشا استاسيوننده
صباحلره قادار مانوره ياپان لوقوموتيف ، اوطه قبولرينك ظيريلديسى ،
ياندكى مادامك الى چكيچلى قوجهسى ، جانوار دودوكللى قاضى كوى
واپورى ، شيمديلر اوچنجى تكدن صوكره سوقاقلرده نغمه خوان
تقاخر اولان موسيولر ، كيجه ياريسى پنجره آچوب باغيره باغيره قونوشان
طوطيلر ، آجلقدن كدى قوغلايان فاره لر ، نهوقت ياغسه اوطه نك
جاملرنده ترنپته چالان ياغمور ، نه زمان اسسه اوى زانغير زانغير
تيتره تن روزكار ، آشاغى اوطه ده كي ساعتك چالارى ، بينمده كي بيانجى
سسلىر ، پوليسك بكجي يي آرايان دودوكللى ، اطرافده كي برايكى مركبك
نهيق جكر سوزى ، بويله كيجه لرده مغل آسائش بروقه ظهور ايتديكنه
بناءً على العجائب ايشيديلن بام بوملر ، دان دونلر ، هر نه دن ايسه
خانه سنه نصف الليله طوغرى كلكه باشلاش اولان همسايه مزك قاپو
زيلي ، ساحلدن طوغرى كلن او كسوروكلر ، تا اقصاي خيال اتده
قوپان ولوله لر ،

— واه ، باه ! بنم اون پاره ارتككلم يوقدر ،

ديه سوقاقدن كچنلرك آواز پايى ، بقالك بردن بره يورك هوپلاتان
كچنكى

يتميورمش كجى شيمدى باشمه برده (سحلبجى) چيقدى . . .
كيجه ساعت درت ديديمى ، جياق ، جياق برسس :

— قاینور، سحلب !

— سودلو ! . .

هایدی ، یاناقدن فیلا ! . . . صباحك طقوزینه اوننه قادار
دیگه ! . .

دائماً بردرد سر ، مقدر .

« زده اولسه بردده ، بردنبه لك اكسيك دكل ! »

« دون علی السحر کیندم ؛ (سحلبچی) یی ، سسك کلدیکی
استقامتی تعقیباً یاقه لادم ، دیدم که :

— سن نه انصافسز آدامسك ! . . دها کونش طوغمادی ،
چولوق وار ، چوجق وار . . . خسته وار ، برایکی ساعت اویومش
وار . . . سسك ، دنیایی طوتیور ، هر کسی نه دن راحتسز ایدیورسك ؟
یوزیمه ديك ديك باقدی .

بنده حاضر لاندیم .

— نهیه او یله باقیورسك ؟

وضعیتی بوزمادی ، سرت سرت دیدی که :

— افندی ، افندی ! سنك غزته جیلرك قادارده باغیرمیورم . .

موزعلر ایچونمی ، یوقسه زوبیه محررلر ایچونمی دیدیکی
صورمادم . یالکسز آغزمدن :

— ویر او یله ایسه ، بر سحلب ! .

سوزی چیقدی ! . .

هر دم تازه بر مسئله

کچن کون بر ذات نقل ایدیوردی :

اسکی صدر اعظملمزدن بری :

— (بغداد) ه اون بش کونده پوسته کوتورمکی تعهد ایدن

وارسه مراجعت ایتسون !

دیه دلالر چیقارمش . حریفلر استانبول ، درت گوشه ، بش
اون کون باغیرمشلر ، کیمسه مراجعت ایتمش . اک صوکره آق
صقال بری ظهور ایتمش . وزیر عرض ایتشلر .
— کتیرک !

دیمش . حضورده :

— سمنی کوتوره جکسك ؟

خطابنه مظهر اولنجه اختیار دیمش که :

— خیر افندم . حتی برادرلره صوردم . جواب ردویردیلم . .

— یا کیم کوتوره جك ؟

— اوت افندم . . بنده کنزیده مراق صاردی . آنک ایچون

محله لیدن کوزمه کسیدر دکلمه ده صوردم ، آنلرده بوایشی درعهده
ایده میز ، دیدیلر .

— او حالده ؟

— لطف بیورك پاشا حضرتلری . . . مراقم مشته اولدی . سمی

یوقلادم . بر طرفدن دلالر باغیریر ، بر طرفدن بن قهوه قهوه ،
دکان دکان کنزهرم . . .

— صوکی ؟

— کیمسه درعهده ایتیمور .

— اویله ایسه نهیه کلدک ؟

— بویله برطالاب بولونمادیغنی افندمزه عرض ایچون !..

بن ظن ایدیور ایدم که حکومت ، شهر امانتی دلالة ویرسه
ایدی آیلرجه آصقی ده قاله حق ایدی ! بو منصب معننا طوغریدن
طوغرییه شهرک حیاتیله علاقه دار اولدیغنی ایچون درعهده ایلین
ذاتک برخیلی دوشونمش اولسی ایجاب ایدر . کوریلورکه بتون
مطبوعات والسنة عباد (امانت) سوزینی ایشیدیر ایشیتمنز اطلاق
اختیار ایدیور ، حکومت ده مشکل موقعده قالیور . بن تقدیریه کوره
خلقک ودیعه سی اولان بواشی ینه خلقه اعاده ایتک مناسب اولور .
حتی داخلیه ناظر جدیدمزه بوجهتی تأیید ایلهدی .

بالطبع مراقبه حکومت ، آلتنده یاپیله حق بر انتخاب نتیجه سنده
تشکل ایده جک بلدیله رده فعالیت دهها زیاده کورونور . بوامر مهمده
عجمیلک هرایکی طرفده ده وار اولدیغنی ایچون داخلی سیاستی وقایه
— هیچ اولمازسه — کفتکونک برپارچه سی قالدیرلمش اولور .

مع هذا بونده ده احتیاط ودور اندیشلک ایستر . کچن کون ظیب
چیقیدیلردن برینک ، یکی برفکر ایشل کبی ،

— حکومت ، اعاشه ایشلرینی درعهده ایتمه ملی ایدی . خلقه
براقالی ایدی . دیدیکنی ایشیدن رفیقم :

— آمان ، الله اسیرکده ! براقسه ایدی شمدییه قادر بربرمزی
یر ایدک . جواب ملزمانه سنی ویردی .

عجبا بلدیله ایشلرینی بزه ویرسه بربرمزی غیرتلاقلامی یز ؟

(چیز) ایلله (ویز) !.

دون اسکی دوستلرمدن برذاته ، واپورده تصادف ایتدم . کندیسکی
خوشکو ، لطیفه پرداز اولدیغنی ایچون بنی کورور کورمز :

— وای !. ایکی کوزمک هیچ بری ، سکا نه اولدی ، کورونمورسک ؟

دیدی . بن ده :

— دوقتور اولدیغک حالدده برکره کلوب صاغمی ، اولومی دیه

صورمورسک ؟

مقابله سنده بولوندم . مقام تصدیقهده باشی صالادقدن صوکره
دیدکی که :

— آرتیق بن دوقتورلق ایتیمورم .

— نه دن ؟

— اختیارلق .. برکره قولاغم پک آز طویویور . ایکنجیسی

اوقویه میورم ...

— فقط سن عطالتدن حظ ایتمزسک .

— ینه حظ ایتیم ..

— اویله ایسه نه یاپیورسک ؟

— میوه خشک کومروکنه دوام ایدیورم .

— نره یه ؟

— میوه خشک کومروکنه !..

— نه دیه ؟

— اوده اوطور روبده بزم باجی ایله غوغا ایتیمیم دیه !
 کولدم . عائله پك محترم ، پك ادیب اولدیغی ایچون اوده غوغا ،
 ماوغا اولیه جغنی بیلیرم .
 — نه کولیورسك ؟

— سزده غوغا اولورمی یا ؟

— ناصل اولماز؟ . همده سونطورلوسی... چونکه یاش ایلیله دجه
 وجودك اقسام عدیده سندن چکیلن قوتلر بتون چکده برلشیورلر .
 بیلیمز میسك ؟ انسان اولور كن اك صوکه ینه چکەسی قالیر . حتی چکه
 آتیور ، دیرلر ...

آنك ایچون بزمده چکەم ، کوندن کونه قوتله شیور ..
 — دیمك كه ...

— اوت ! ..

بربرمزه باقوب کولوشدك . بكا دیدی كه :
 — شمدی سن دیمك ایسته جكسك كه ...
 — مثلاً ؟

— سن سویله باقیم ! ..

— بن سویلیه مم ؟ ..

— جیز ؟ دیمك ...

— اوت . جیز ! ..

— او یله ایسه ، اورتهده سویله یاپه جغز ، بویله یاپه جغز دینلرك
 سوزلری ده بكا ویز ! ...

ینه « ککا ، ده یز !

شاعر دیورکه :

« آلیرم قارشیمه اوچ ساقسی قرانفیل دیزه زم
 « عالمك سیر وكلستانی وظیفه مده دكل »

زمان اولیوركه بویت خاطر مه کلدجه آوازم چیقدیغی قدر باغیره رق :
 — ککا ! .. یشا ! ..

دییه جكم کلیور . چونکه اوچ ساقسی قرانفیل ایله عالمك سیر
 وكلستانی هیچه صایمق ، هله زو کوردلك زمانلرنده الله ایدیلیر صفالردن
 دكل ! ..

(محسن) مرحوم ایله کزدیکم کونلرك برنده برلوقانطیه کیرمش ،
 برر چوربا ایصهارلامش ایدك . ایلک قاشینی طالدیروبده آغزینه
 بوشالیر بوشالتمز وجده گلش بر درویش فنا فی اللهك قوتلی باصوسسی ایله :
 — الله ! ...

دییه دکانی کوم کوم اوتدوردی . بنده ، دیکر مشتریله ده ،
 لوقانطیه جیده شاشیروب باقیشدق . صورمه دن جواب ویردی :
 — ناصل شکر ایتیمیم ، اوچ کوندر بوغازمدن لوقه کچمه دی
 ایدی .

بن بیلیرم كه برقاشیق چوربا ایله رفاه حالنه قائل اولان بورند آزاده
 دل ، نه نفیس چوربالر ایچمش ، نه لذیذ طعاملر یه مشدر !

بونوع ذوق قناعت خواصدن عوامه انتقال ، عوامدن خواصه
ترفع ایده ایده قوت آلمش درکه عادتاً معاملات عمومیه مزه حاکم اولمشدر .
یالکیز بلاسی بوکه محارباتمزه ، سیاسیاتمزه ، اجتماعیاتمزه ،
اشکال اداره مزده مؤثردر .

مغلوب اولورز ، فلان یرده قازانیلمش اولان بر بویوک حربک
ویرمش اولدینی نشه ظفری تازه لر، مستریخ اولمغه چالیشیرز . موازنه
سیاسیه من آلت اوست اولور، ترازونک دیلی بزمله اکلنیر کچی طرف
خصمه آلاباندا ایدر ، مثلاً بریکرمی بش درهملکک قونولسنه مانع
اولمقلغمز موفقیتی ایله افتخار ایدر . اخلاقیاتمزی کاملاً بوزمش
بوزمقده دوام ایتش عوامل کثیره دن بزار اولوب طورورکن ینه
مثلاً برتستر مسئله سی چیقاریرز ، آنکله اخلاق عمومیه یی اصلاحه
موفق اولمغه باشلادیغمزه اینانیرز .

حالبوکه ۱۱.

(بر خاطر ده در قالان نهایت)

« الا مان ای نور دیده المان »
« کوزلرک در دیله حالم یک یمان »
(لادری)

بزمکیلره بر حال اولمش ! . غالباً اوکجه یوکسلدکجه کوزلرکده
وضع انعطافی خلل پذیر اولیور . یوله یورودکلری زمان نظرلری
بورون اوزرندن قایوب زمینه دوشیور . باخصوص بول سورمه ایله
کوزلرینک کنارنده قطع ناقصی برر محیط سیاه بولوندی رانلرده عادتاً
سوز کونلکه قادار وارییور . فقط بونوع تووالت تهلهکی : دوز کونک
لزوجتی سورمه نک صلاحتی ایله قاریشیق ترک رطوبته معروض قالوبده
اوسته برده توز بیندیمی قاپاقلر یاپیشیور ، کوز آچق ایچون آلت
چککی حدندن فضله آچهرق یاتاق عضلاتنک یاردیمه احتیاج مس
ایدیورکه بویله بر حرکت یوزده چیرکین بر انقلاب ، قویه جق کچی
شدید کریمه لر پیدا ایدیور . بعضاً چکک ، یاتاق عضلاتدن ماعدا ال
پارماقلرینکده معاونته لزوم کورولیورکه بو حوالده سورمه ، دوز کون
توزدن عبارت اولان معهود خلیطه نک صیویشمه سنی موجب اولیور .
ایشته بو آن مدهشده قادین بتون بتون دیکشیور :

نظر ، بوصیویشمه یی کوره جکم دیه جبالادجه شهلاق ، قاجیقلاق
شاشیق کلپور . مندیله اوجنی دوداقلرده ترطیب ایده رک خفیفجه
سیلمکده قابل دکل . چونکه ده از یاده صیویشه جق ! . مع هذا تعمیر
ایچون کفایت ایده جک اولان آینه ، مالزمه ال چانطه سنده بولونه جق
اولورسه واپور ، شومندوفر موقعلری کچی محللرده ایشجیلک اوله بیلپور ! .

بچن کون بونلردن برینه ... استاسیوننده تصادف ایتدم . بن
بیلیمورم آ ، کولشم !...! وای !...

— سن کندی بوروشوق صورتکه باقده آکا کول !!

— بکنمیورسهك قاریکه یاپدیرمه !...

— ایل عالم مسخره سی قیافتلی ..! ..!

دیبه قالقینیر کن یاننده کی اختیارجه سی اوکنی کسیدی ؛ برالیله
چارشافنك یاقه سی ده دوزه لده رك ، دیگرینی مقام تهدیدده صالایه
صالایه دیدی که :

— او کنجدر ، ایسته دیکنی یاپار ... عیب سکا بکا !!

برکت ویرسین ، قامپانایه ! دان ، دان ابدنجه هجوم ایدن قافله سیاحینه
قاتیشدم ده یاقینی قورتاردم . بن نه بیله ییم ؛ ایکنجی استاسیونده ایندم . ترن
قالقنجه باقینوب طورییوردم . برده باقهیم که واغونك نجره سنده اختیارك
قفاسی اوزانمش ... قوجه بر دیل دوداقلری آراسندن فیرلامش .
— ئوم !! ئوم !!

دیوب طورییور !! ... آمان نه قومیق اولمشیدی ! ... بو دفعه
ماقاره لری صالویردم .. شهادت پارماغمی ده کوسترمه که باشلادم .
دودوك ، تره نك کورولتوسی ، خوموردیسی سویله دکلرینی
ایشیتدیرمیوردی اما خیرلی سوزلر اولمادیغی ده بللی ایدی ..
آزاده برده مناوبه حاصل اولدی . بری چکیلیر چکیلیر دیکری
باشنی چیقارییوردی . نهایت کنجی تعمیرینی ا کال ایتدیکی اوسوز
کون کوزلریله باقارکن ترن قوسه کیردی . آرتق کورونمز اولدیلر .
خیالنه نه دیبه جکسکنز ؟ حالا کورونیور !!

اوافق برمونولوغ

شیمدیکی صحنه حیاته

چاتیق قاش ، آغلامش صورت ، نزله لی بورون ، شیش دوداق :

— افندی ! ..! هو ! ..! بی دیکله !

صومورتقان چهره ، کوزلرینك برینه قان گلش شه لانه گاه ، یکر می
کونلك تراشی بیغنه صارمش ،

— نه قدر قولاغم وارسه سنده ! ..! نه وار ؟

— کومور یوق ..

— براوقه یوللارم ..

— یتمز .

— ایکی اوقه ...

— صویوق ...

— بولورز !

— غاز یوق !

— آلیرز ! ..

— یمك یوق ...

— برشی بوله جغز ! ...

— کوچكك آیاق قایسی یوك ! ..

— اوده اوطورسون !

— چورابی ده یوق ! ..

- بنمکيلردن بردانه سنى كس ، بيچ كيدير ،
 — بنم ده يوق ! . . . يامادم يامادم كيديم .
 — بنم دون چيقارد قلمى آياغكه چك ! .
 — قارشىكي بقال پاره ايستيور . . .
 — جمعه ايرتسىيه ! . . .
 — كچنكى چاشيرجى ده ايستيور !
 — بازار ايرتسىيه ! . . .
 — هانى (نوريه) خاندن ايكي مجيديه آلدق ايدى . . .
 — چهارشنبهيه ! . . .
 — اوصاجنه نه ديه جگيز ؟ هر كون چات قاپو بوراده !
 — بن آنى كوريرم !
 — ترزيده كي مانطومى نه يابه جغز ؟
 — آلتجه ساتنه جغز !
 — آ . . . !
 — يا ! . . . !
 — طوكارم ، آبول ! . . .
 — آجلقدن اوليه جكك نه معلوم ؟ . . .
 — نه قاتى سوزلو اولمشسك ؟
 — سوزك طوغرىسى بو اما سن آكلامادك !
 — حالا سويليور . !
 — سن دمندن برى سويلهدك ، بن سكا قاتى سوزلو اولمشسك
 ديدمى ؟
 — بنم ديدكلم لازم ! .

- بنمكى ده الزم !
 اللر صاحلرده قانپه نك كنارينه قاپانه رق بر آغلامه ، بر صيزلامه ،
 بر هيچ قيرق دن صوكره :
 — سن تولورسك انشالله !
 — بن اولورم انشالله .
 — اوله جكسك ده بو پيچلى نه دن پيدالادك ؟
 — سن ناصل بنم باشمه بلا ايسهك سنك ده باشكده بلا اولسونلر
 ديه ! . . .
 پرده اينر .

بزم اینجه فکرلی غزته لرمزدن بر قسمی ده بومطالعه یه مظاهر
کورینورلر . حتی (ماندا) نك استقلالیزی محافظه ایچون شیمدیلک
برواسطه مؤتمنه اولدیغنی ایلری یه سوریورلر . قادینلر مز :

— الله برینه مصیبت ویره جك ایسه اولا عقلنی آلیرمش .
دیرلر . غالباً بزده عین حاله دوشمك اوزره یز . اوت . بویله .
(استقلال) كء روح ملتدن نبعان ایله مطهر ، اصیل برحس اولدیغنی
بیلیمه ینلر بوفرضیه اتباع ایده بیلیرلر . فقط بو حسك (مانولیا) دن
دها نازك اولدیغنی تقدیر ایدنلر آنك قارکبی بیاض وریقات معطره سنه
بورون ضوقق دکل اوزاقدن قوقلامق بیله جائز اوله میه جغه قاعددرلر .

«ماندا»

ظیب چیقدی یکیلکه کوره اسکی دییه جکمز یاقین زمانلرده ،
انشآت جدیده نك برطرفه نظرلق اوله رق کهنه پاپوچ ، قوندره تکی
آصارلردی . استانبولی ایلك دفعه کز مکه چیقمش اولان آواره برفرنك
بونلردن بردانه سنی کورنجه :

— بونه اولسه کرک ؟

دییه دوشومش ، اك صوکره شو معنایی ویرمش :
— بو آوه مطلقا خیرسز کیرمش اوله جق . طویولنجه قاچغه
باشلامش ، قاچارکن قوندره سنك تکی براقش ! ...
آوروپالیر بزه یوقاریدن ده باقسه لر ترس کوریورلر ، آشاغیدن ده !
غزته لرده او قودیغمه کوره تدقیق هیئتلی ده بویله . بز بیلهرک ،
بیلیمه رک برحربه کیریشدك . مقصد مز نه ایدی ؟

کویاروس چارلنی کبی فرانسه یی بیله یوتمش اولسه طویمق بیلیمه ین
برمتعرضك لندن یاقه مز ی قورتارمق وبوصورتله استقلالیزی محافظه
ایتمك ایدی . ملتلك کافه سنده غایه اتخاذا ایدیلش اولان بومله حرمت
ایتمك مقتضای مدنیت اولدیغنی حالده شیمدی باشمز برماندامسئله سی
چیقاردیلر . هم چیقاردیلر ، هم ده :

— ماندادن قورقمك . مانداتر ایسته نیلدیکی زمان تبدیل اولنور .
بونك استقلاله طوقونور برطرفی یوقدر ، دیورلر .

ویردی . بونی ترجمه و تبیض ایله دیدی . در حال یرمه عودت ایده رک
امریخی ایفا ایله دم . کندیسنه تقدیم ایله دیکم صیره ده بکا :
— چالیش ، سن بیوک آدام اوله جقسک !

دیمه سوئی ؟ فی الواقع او یله برخواجه عالی قدرک بویله برتوجهی
بنی الابد نائل اقبال ایتمه کافی ایسه ده حرص پیری سوزه ایناندر مق
ایسته میور .

شقا دکل ، بر زمان نافعہ نظارتی قوللادم . اسکی ، تجربه دیده
نظاردن بری :

— حقه ده موجب ضرر اولور .

دیدی ، آل چکدم ! سابق (اتحاد و ترقی) فرقه سنه منسوب ایدم .
نه مبعوث یاپدیلر ، نه ده اعیانه قویدیلر . بیلور میسکیز ؟ بوچکیلر
برمنکوبیتدر !

والیلک هیچ سومه دیکم برمأموریت ! اشراف ایله قونوش ،
ژاندارمه قوماندانی ایله کوروش ، دفتر دار ایله سوکوش ، مکتوبچی
ایله باریش !

— طورک باقهلم . بن برشی اوله جنم . لکن (کلیر سه ده دولت
بزہ مع الکراهه کلیر) .

ومن الغرائب !

اوت ، او یله . غریب بر حال . فقط بو کونلرده اوزرمده مصرآ
اجرای حکم ایدن بر حسه باقیله جق اولور سه حسابجه حکومت چکمک
ایچون بکاده صیره کلمکده اولدیغنه حکم ایتک ایجاب ایدیور . چونکه
رفقانک اکثری نوع نوع منصب و کالته شرف بخش استیال اولدیلر .
فقط بن نه ناظری اوله یم ، حیرتده یم .

صدا رت آغیر برشی ، ایسته یم . حربیه ، هیچ آکلامادیم بر صنعت .
بحریه ، کذا . شورای دولت ، قوانین ایله ذاتاً باشم خوش دکل .
اوقاف ، اوتهدن بری علیهنده یم . زراعت ، بر کره باغچه مراقبه دوشدم
ایدی ، صوغان بیله یتیشدیره مدم . تجارت ، بو قدر آجیق کوزلو
وار ایکن بکا دوشرمی ؟ معارف ، اهلنه عائد . اعاشه ، شیمیدی
آقشاملری ده بیه میورم . مشیخت ، شو کونلرده فس بیله باشمه
فضله کلور ، برده صاریق ، قابل دکل . داخلیه ، بوروتی طوتار
دیه قورقارم . خارجیہ ، انکلیر جهم یوق . . . الخ

مع هذا ینه ناظر اولمق ، وکلادن بولمق بکا مقدر اولدیغنه دائر
علامات و اشارات وار . زیرا بوندن اوتوز بش سنه اول پوسته و تلغراف
نظارتی فن قلمنه مأمور اولمش ایدم ده بنی فابریقه کاتبی تعیین ایتملردی .
هرشیده بر منشأ آرانیریا ! . . . بر کون استاد محترم متوفی (امیل لاقووان)
افندی بنی چاغیردی . نظارته خطاباً یازمش اولدینی فرانسزجه بر تقریری

خير ايتمز .

اون ايكي سنه دن برى در نصلسه اوكره نوب تطبيق ايده مديكمز
(اصول مشروطيت) ك پاردونى مقامنده اولان (استعفا) وقعه لرنده
اصل اولان بودر .

تره ياغندن قيل چكر كي براستعفا ايله ايشك ايچندن صير يلق
نه قدر كولنج اوليور . . . باخصوص بزده ، قونديره جي چكيچي كي
آرد آرده ايشيديلن استعفالر ، او قدر ابتداله واردى كه كله همان همان
معناى ابتدائيسى ترك ايده رك چير چيلاق قالدى .

دور استبدادده بونك اوستى اورتولوسنى ادراك ايتديكم ايچون
شيمندى بكا بك غريب كليور . . . اودورده استعفا عادتاً (كفران نعمت)
كي تلقى اولنيوردى . طوغريدن طوغرى يه مملكتك ترقيات فكريه سنه
مانع قوى اولق اوزره احداث ايديش اولان (انجمن تفتيش و معاينه)
اعضالغندن استعفا ايديشم ، بنى آلتى سنه قدر ايشسز كوجسز ،
برپاره سز براقدى ايدى . امثال مياننده اوفاق برهانه ايله نفي ايديلنلر
بيله واردر . حتى مابينه منسوب برى بكا ديشم ايدى كه :

— سن نه يامشسك ؟ . . . چيلدردكى ؟ . . . سن نه سك كه
پادشاهك احسانى اولان برما مورتي آياغكه تپورسك !
شاشالادم ايدى .

فقط اوزمانك مفسرينى ايله بوزمانك مشرحينى آراسنده فرق
عظيم وار اوزمانده استعفا تهلكه لى بروضيت مدلولنده ايكن
بوزمانده تهلكه لى بروضعيتدن اتلامق ويا خود دها قوتلى بروضيته
انتقال ايتك ، شخصنه كوره ، بروضيت سياسيه ايجاديله اطرافنده كيلرى
آوتمق ، اك بعد اوله رقده :

معناى استعفا

انكليز جهده برضرب مثل وار ايش : (عفو ايدرسك ديمك ،
هيچ برسوز سويله مكدن اولادر) . قيريلان بوتى تعمير ايتمكه اكثر يا
تأثير كليسى كورولن بو :
— عفو ايدرسك !

اصولنى كيم چيقارمش ايسه نامه برهيكل ديكي لمه ليدر . چونكه
انسانلرى يكدى كيرينه ايصيند ير مغه آلت اولان تعبير اتدن برى ده بودر .
اويله يا ! . . . دقتسزك ، لاقيدك ايله آياغنه باصديغكز ، يا خود
چارپوپ سنده له مكه مجبور ايتديككز هر كيم ايسه آنك برآنده
اوزركزه چه ويردىكي نظر غضوبانه نه قدر منتقمانه دريا ! . . . شدت
المدن دونوك ويا خود سونوك كوزدن بردن بره فيرلايان بونظرده
هر درلو معنا موجود ايكن سزك متواضعانه برادا ايله ايراد ايتديككز :
— عفو ايدرسكز !

آنى درحال ، اعتداله سوق ايدر . كچه بو كيفيت درجه تربيه يه
تابع ايسه ده ينه آلدير مامقدن افضل كليز .
مع مافيه هر حاده ، بونكه كچيشديله مز . بزبونك آلافرانغه سنى ده
مبدولاً صرف ايتديكمز حالده ينه ياقه مزى قور تارامادق . اويله ايشلر
واردر كه مليون كره :
— پاردون :

— بن بوايشك اري دكلم !

ديوبو جذا ناموسكارانه طاورانمق مألنى تضمين ايدىيور :

يعنى زمانه كوره استعفا شكندن شكه كيرىيور ،

عبرت آلمانيدر كه لغتده :

— عفو ديله مك

ديه مسطور اولان بركله جك صحنه اجتماعيه وسياسيه ده نه قياقتله

بورونىيور ! . . .

ينه قاووق مسئلهسى

هر كسك قيافته ، توالته حسبته لله كهيالق ايدن آدملىر واردرد .

بونلر هيچ بر مناسبتى اولمايان بر زمانده ويا مكانده مثلاً :

— بو ماويلي بويون باغى سوزه ياراشمىيور ! ..

وياخود :

— صاقللى صالحوه جكسكيز ؟

ديه اخطاراتده بولونورلر . حال بوكه كنديسنك پاپاتيه رنكي

قراواتنك دها ناخوش ، بر ايكي طيرناق مقاصى چيرمه سيله آلنه جق

درجه ده عددأ محدود اللحيه بولونمسه سنك دها ائقل اولديغنى فرق ايمز .

ايشته بونلردن برى ، ظرفاي خواجكاندن برينه ياناشير ، ديركه :

— اقندى حضرتلرى ، قاچ كوندر دقت ايدىيورم . قاروغىكزى

صباحلين باصيق ، اوكله ين آز آرقه يه طوغرى كييور ، ايكنديدن

صوكرده صاغه آليورسكيز .. بونده برسبب وارمى ؟

خواجه ، وهلة شاشير :

— نه سبب اوله جق ، افندم ؛ .. اويله .. كليشى كوزل ...

جوابنده بولونور ايسه ده اوته كي سوزنده اصرار ايدرك :

— يوق اما ... بوديديكم كونلرجه دوام ايدىيور ...

دينجه كنديسنى طوبلار ، ديركه :

— صباحلري اويغو سر سملكي ايله عقم طاغنيق بولونور ، طوبلامق

ایچون باصدیریم . بو باصقی اوکله یه طوغری چوق کلمکه باشلار . آلن جهئندن بر آز هوا ویریم ، آندن سوکرده جونیه سنه چیقاریر دنیایی سیر ایتدیریم ! ...

آرتق بژده قاووقلری باصدیر سهق ده شو طاعنیق عقلمزی طوبلایه . بیلسهك ! ... یوقسه حرب عمومینك ویردیکی سر سملکله هر کون انضمام ایدن مؤسف و متوالی احوال ، بو کیدیشه باشده ایجه باصدیر مالی یز که صدمات روزکار آلوب کوتورمه سون . همده آیا غمزی اویله صیقی باصمالی یز که بزی ده برابر سور وکله مسون !

(پارس) صلح قونفرانسنه دعوت ایدیلیمزده کوستریبور که سنه لردنبری کلاه قایمق املیه دول مؤتلقه نژدنده پروپاگاندا یابان دورلو دورلو ارباب احتراض ، شو جان آله حق مسئله ده موفق اوله مامشلر در . آنلر خیر سزجه قاووغمزی آلدیروب بزی جاس جاولاق بر اقدیر مق املیه کیجه بی کوندوزه قاتمشلردی . حکومتک بونده کی موفقیتی طراز ملی یی کوزتدیکندن نشأت ایله مشدر . بز داخل قاووق غاوغاسنی اورت باص ایده جك اولور سهق آنک قوت و موفقیتی ده از یاده آرتار . دستارینك بر طرفی مقاصلا نسه بیله قلاوی کیجه جکمزه سلیهی ویا پاشائی سرپوش ایله ینه صحن عالمده مستقل کزینه بیلیرز .

شو بحرانی زمانده ایچمزدن هیچ بر فردك بر منفعت شخصییه تعقیب ایله مک رذیله سنی ارتکاب ایده بیلیمک دنا ئتنده بولنه جغنی خاطر مه بیله کتیریم . فقط بوکبی مسائل مهمه ده حسیات وطن پرورانه دن زیاده عقول متحده نك حسن صورتله ایشله مسی الزمدر .

ناموسلرینی ، حیات قومیه لرینی ، دین و مذهب لرینی و الحاصل بوکونکی وارقلرینی معنأ و ماده بزه مدیون اولانلری کور میورمی یز؟

علیمزده او قدر متحده نه چالیشیور لر که بو خصوصده ایچلرندن هیچ بر فردی استئنا ایتک ممکن اولامیور . بو حقیقت ، قاووغمزی اوکله آلوب قارشیسنده آغیر ، آغیر دوشوندیره جك ، بر هائله در .

رئیس ، استجواب ایدوب طورورکن مظلونه دیرکه :

— سابقهك وارمی ؟

یلا تردد جواب ویریر :

— یوقدر !

بونك اوزرینه ضبط کاتبنه امر ایدر ، اوده اوقومغه باشلار .
دردنجی ، بشنجی ، آلتنجی ، یدنجی سابقه لردن صوکره رئیس ، کاتبی
طوردیره رق ، ینه مظلونه :

— بونلره نه دییه جکسك ؟

دوشونمز بیله :

— اویله شیلردن بحث ایدیورکه اونوتمشم بیله . بونلردن نه چیقار ؟

رئیس افندی ؟ یئکی ایشه باقلم .

کرك شخص ، كرك هر هانکی بر قوم اولورسه اولسون ، بر هیئت
حا که ویا غالبهك حضورینه دعوت ایدیلدیمی آنك سوابق احوالی
دریش ایتك تنویر وجدانیاته آلت اتخاذ ایلدیکی کوندن بری اصول
محاکمات ، عوارض مختلفهیه معروض قالمشدر . ذیاده هیچ بر شخص ،
هیچ بر قوم یوقدرکه علیه بر « سابقه » اسنادی محال اوله بیلسون !
یا لکزر حا که مسلك متخذی مطلقاً تجریم طرفدارانی ایسه اوزمان
بونى قورجالامغه حاجت بیله قالماز .

عفت و استقامتیله مشهور رجال عدلیه مزدن محکمه جنایت رئیس

اسبقی (واصف) افندی مرحومده :

— مجرم اولمیان بو صندالییه اوطورماز !

دیر ایش . حکام آراسنده :

صوچسز بیله اولسه ویریهك جزا برقات دها اصلاح احوالنه
باردیم ایدهجکی ایچون وجداناً متاذی اولمام ، دینلرده وارمش ! بن
بونظریه لرك نه درجهیه قدر طوغری اوله بیله جکارینی بردرلو آکلایامادم .
باخصوص قبل الحاکمه ، هیئت حا که نك قولاقلری ، قفالری ، انواع
تزویرات ومفتریات ایله طولدیرلمش اولورسه !

مقدرات ملیهك ایپ اوزرنده اوینادینی شو زمانده بزده عین
وضعیت مظلونیتده بولونیورز دیمکدر .

— اورتهده دونن احتراصات ومیلیاتك بالفعل نظامر ایتدیکی

بویله بر دورده بیلمم که (ترك) ینه کندی کندیسنه مال ایتدیکی ؛

— اور عالییه !

می دییهجکدر ؟

بنجه عبائی صیرتندن آتمالی ، وجودینه ال دکیرمه ملیدر ! بز
تورکلر تاریحاً بیوک ، قدیم برنجابت عرقیهیه مالکیتله ممتاز اولدیغمنز
ایچون اوشاق ملتلك دیدی قودیلرینه آلدیرماق ایستیور ایسه کده
بونكده بر درجه سی واردر . مشهوردر :

کباردن برذاتك ، دساس بر اوشاغی وار ایش . اودرجهیه قادر
امنیت واعتمادینی جلب ایتمش که کندیسنی فلس احمره محتاج برحاله کتیردیکی
حالده ینه قوغه ماز ایش . برکون اوشاق ، اولهجکنی حس ایدر ،
افندیسنی جاغیریر ، دیرکه :

— ایشته بن اولیورم . سنه لرجه سزه خدمت ایتدم ، لطف کار ،

مروت پرور اولدیغکیزی بیلمم . آنك ایچون سزدن رجایده رم که

بن وفات ايدر ايتمز ، بونجه برايپ طاقوب جسدی شو اوڤه ايچنده
اوچ دفعه طولاشديرک .

صاف دل افندی ، خدمتکار صادقک وصيتی طوتار . حریف
اولور اولماز ، باغچه دن چاشير ايینی چوزوب بويته طاقار . اوڤه ده
سوروكله مکه باشلار . وقعہ قارشیکی اودن كورولور ، ضابطه يه قوشارلر ،
او باصیلير . پچاره ، جرم مشهود حالنده ياقه لانير . نهایت سيئه رحم
و مروتی اوله رق دار آغاچه چيقار ، متوفانك اسمنی ياد ايتدكدن
صوكره ديركه :

— آفرين سكا ! اولدك كيتدك ، بنی يرلرده سوروندومه دك !
نه وجدان ، نه بشریت ، حتی حیوانیت بيله حكمتك بودرجه سنی
قبول ایده مز ، دكلی ؟ ..

دير ديمز ! ..

افندی ، عقلنه كلنی اوشوغندن صورارمش . ينه بر كون سورمش :

— سنمی قورنازسك ، بنمی ؟

اوشاق ، ال پنجه ديوان ، صيريته رق :

— سز افندم !

— طوغری سويله !

— سز افندم !

— طوغری سويله ديورم !

— والله ، سز افندم !

— يمين ايسته مم !

— اينانمورسكزده ! ..

— اينانيرسه نه اولور ؟ اينانمازسه نه اولور ؟

آرتقى اوشاق طيانه مامش :

— اينانيرسه كز بن ، اينانمازسه كز سز ! ..

بو فقره سهل الحلل بر نتیجه يی حاکی ايسه ده بكا بر آزدوشونديریچی

كلدی ! .. حتی افندی به تقلیداً كندی كنديمه صوردم :

— عجباً اينانسه ده ، اينانماسه ده انسانی عين منزله ده براقان شيلر

وارميدر ؟

ديدم . فقط قارشيمده يمين ایده جك كيمسه بولماديینی ايچون ايشك

ايچندن چيچه مادم .

دون مطبعه ده کی رفقاند رینه بو سوالی ایراد ایتدم . درحال جواب ویردی :

— واردرد . مثلاً : صلح ! ..

— آ کلامادم !

— آ کلاشلمیه جق برشی یوق ! اوله جغه اینانسه مده زو کورددم ، اینانماسه مده ! ...

اوت ، بزم مسلکمز بویه بر اعترافی تأکید ایچون یمینه احتیاج کورمز . طوغری ! .. طوغری اما بنم کبی موسوسلر ایچون بردانه دلیل کافی کلز . مطبعه دن چیقدم . مأموریندن برذاته تصادف ایده ک برآز حسب حال ایتدی کمز ائاده بختی آچدم . دوشوند کدن صوکره دیدی که :

— واردرد . مثلاً : اعاشه ! ..

— نه دیمک ؟ ..

— نه دیمک اولاجق ، الغا ایدیله جکنه اینانسه قده بویز ، اینانماسه قده ! ..

بویه اجتماعی مسئله لرده (بقال) ک رأیی آلینمازسه موافق صدد برآنکته یاپلمش اولماز . صوردم . طاراتور موسمی اولدینی ایچون هوانی ییقایوردی . براقدی . بشتالی دوزلته رک :

— برسنه ایناندم ، اوتکنه بریکنه ویره سی به ویردم . سنه باشی باقدم که بش بیک آرتمش .. اینانمادم ، پیشین معامله یاپدم . سنه باشی ینه باقدم که بش بیک آرتمش .. یالکمز شو فرق وار که اینانديغمه بنده برآز قاریشدم . اینانمادیغمه پارماغمی بیله سورمه دم . . . اقلیتلرک حقوقی کوزهدلک مودا اولدینی شر صیره لرده (بکچی)

اهمال ایدیلیرمی ؟ کچیورمش ، چویردک ، سورنجه صقالتی رصیغادی .
— محله یه کلدیم ، یوز الی او واردی ! بش سنه اول یاریسی یاندى . ایواه ! .. بورادن اولاق ، دیدم . صالویرمدیلر . بکچی قالدق . بیوک یانغینده تکمیلی یاندى ، صاللانیر باجه سی قالمادی . ینه بکچی یم ! .. نرهدن طویمش ، قولاغی کیریشده اوله جق که بن طالغین طالغین کیدرکن سوکیلی بورازانمز اصولجه قولمه کیردی . دیدی که :

— واردریا ! ... بوقدر ایشه کیردم چیقدم . عسکردن یوز باشی لقله تقاعد اولدم . بویاجی ، آیرانجی دکانلری آچدم . مسامره لر ویردم . ینه لقبمله برابر قالدیم . اولنجه یه قدرده بویه : بورازان توفیق آشاغی ، بوریزن توفیق بوقاری ! ...

بز قونوشورکن حد توقیفه اوغرامیان مبعوثلردن بری یانمژه کلدی . (توفیق) مسئله یی ، آکا آچدی . محترم سابق کولومسه دی :
— واردرد : (قانون اساسی) !

دیر دیمز ایکیمزده درحال رد سلام ایدرک خطوات عاجله ایله اوزاقلاشدق ...

بتون مشروطیت او عظیم یوکی ایله اوزریمه ییقیلیور ظن ایتدم . (توفیق) دهده شفق آتمش ایدی ! ..
کوپری یی آتلادق آتلامادق ، دیدی که :

— بوکا بر بوری ایستردی اما . . . یری دکل . . . آله جنی اولسون ! ..

بو ملاحظه ايله دوشوندم ... دوشوندم ... كندى كندى قرار
وېردم : او ، دوتورو ، ديه باشلادىمى بنده باشلايم !. اويله يا ،
هر زمان صوكدن باشلانماز. ابتدا اصلدر . بوندن بويله برابرزددم .
او :

دوتورى ليلا

دېك ايچون غيق ديدىمى ، بنده غيق !... اوت !

دوتورى ليلا

حتى بردها :

دوتورى ليلا

هله اوتسون !.. ينه بردها !.. ينه بردها !

نجه فكري ، حسي ، اجتماعي ، صناعي ، بيلم نه .. نه اولورسه
اولسون وحدت ، بويوك بر سرمايه حظدر والسلام .. وبويله برقوتك
او كنده مقاومت قابل دكلدر ... مع هذا شاين تأسف كورديكم شو كه
شو زمانده ، شو ياشمده كيمرله توحيد حس و خيال ايتمهك مجبور
قالدم !.. آمان ياربي !...

« قامت ياره كيمي دال ديدى كيمي الف »

« هر كسك مقصودى شيمدى بر دكلدر مختلف »

(لنامقه)

بو بيتي اصلنه ارجاع ايتك ايچون فلانجه شاعرك ديواننده شويله
مقيددر ، ايسترسه كزبايزيد كتيخانه سنده كي اصلنه مراجعت ايد بيليرسكن
كي سوزلرك اهميتي اوله ماز . باشقه بر شي ايستور . امكدار ، بر آز
تجربه ديدده يازيجي اولق حيثيقيه ، صرف كندى زعم اولق اوزره
عرض ايد يورم كه (اتحاد قلام) دن ماعداسي مقتدر اوله ماز . بالطبع

دوتورى ليلا

كيجه نك دردندن صوكره قومشومك خروسي اوتمهك باشلادى .
بلكه بش آيدن بري آنك نغمه سحر خيزي ايله اويانيرم . بنى بويله بي وقت
اويانيدديغنه قيزماز دكل ايدم . حتى حدتده بيله باصاردى . فقط بر
لحظه صوكره تعديل مزاج ايدردم . سبي : حيوانجغزك كمال صولات ايله
آتديني نعره طوغريدن طوغرييه

دوتورى ليلا

به بك زياده بكزيوردى . يالكز برحجا كسيك ايدى . صوكده كي
(لا) . او ، باغيروبد (لا) ناقص قالدىمى ، بنده بالمجبوريه (لا) دير
ايدم . شو حالده اكا اشتراك ايتك ايله تسكين حدت ايلوردم . دقت
بيورلسه بونك عادتا ذوق ونشئه به ياقلاشان براحتساس اولديني منقهم
اولور .

زده دون صباح (لا) يي هوه هوسنه چيقارماسونمى ؟ بتون محله يي
مكرر :

دوتورى ليلا

استيلا ايتدى . بن منفرد ، يالكز قالدم . اويله محزون اولدم ، اويله
محزون اولدم كه تعريف ايدم . چونكه على الصباغ بر (لا) بيله ديمكدن
محروم .

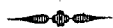
حياتك نه غريب جلوه لري وار !.. بر حيوان بيله انسانك
آغزينه كليد اوريور !!..

بو اتحادی حصوله کتیره جگده (سانسور) دن باشقه بر مخلوق دکلدر . فقط بن دور استبداده یکر می درت ، مشروطیتده اوج اوج بحق سنه سانسوره اوغرا دیغ ایچون بونک چیر کین بر شکله حصوله کتیردیکی اتحادک تماماً موافق حال اوله میه جغه ایمان کامل واردر . مع هذا جانم ینه سانسور ایستیور . سانسور سز یازه میورم . چونکه موضوع بوله میورم . ققام اوله آلیشمش . سانسور اولدی می هر طرفدن بیک موضوع کوزیمه فیر لایور .

بنم بیلدی کم بر فلاکتک اطرافنده بر فکر اولور . بوده ، او فلاکتک تحقیقی استلزام ایدن متین بر کوکل اتحادیدر . بونی بزه عناصر مختلفه نك سنه لر ، بلکه عصر لردن بری هر مسئلهده اظهار ایتدک لری طور و حال يك کوزل اثبات ایتکده در . بوکا بر زمانلر پارولا دیرلردی . ویریلدی می یکپاره لک او آنده کوریلوردی . اختلاف افکار ، فلاکت صا ووشد قدن صو کره یکیسنه اوغرا مامق ایچون عین اتحادک انکشاف اتندن ، تنوعاتندن باشقه برشی اولما مالیدر . اولورسه او فلاکت ینه تازه له نیر .

اساساً بر ملته مسلط اوله جق فلاکت ، هر زمان یومی برصولت حالنده تحلی ایدر . بونی تشدیده ، بونی ادامه یه ، بونی استقباله طوغری تمیدیه آنحق خارجیلر ، دشمنلر ، هر نه صورت ، هر نه منفعت ساقه سیله اولورسه اولسون آریلش اولانلر چالیشه بیلیرلر . ذاتاً (عثمانی محرر لری) دنیلنجه عددی - بوراسنی سز سویله یک .. کچمز . بوفئه قلیله نك مقصد معزز ملی اطرافندن مختلف ، ضد ، معارض استقامت لره طاغیلیمه سنی کورمک همزک آغیزدن سویله دیکی حالده ناصل ایسه فکرده ایجه بسلیه مدیکی حیثیته بیه طوقونور . چونکه

بو دورلو طاغیلیمق ایله چولق چوجق ، حمال ، قوندیره جی ، قوپوق ، سرسری ، اسافل ، اجلافدن یوکسله رک کندی حالنده ، مصلی ، حتی معتکف اولانلری بیه (پولتیقه جی) یاپوب صالیور ییورز . سوزی آیاغه دوشور مکدن ایسه باشده صاقلامق اولادر .

عئل ایدمه مدم، اولمالی ایتمش!

عرض ایتمش ایدم آء هندسه اوقویورم. ماشاءالله، قاضی کونینده کی بنده خانه دن (پاپاسک باغچه سی) دینیلن مسیره یه قادار اولچمکه باشلادم. کرچه طوبوغرافیایی برازدها صوکره کوره جک ایسه مده بن شیمدین نیرنکیلری وضع ایتمکه چالیشیورم. مع مافیه بنکیسی پراتیک. بزم بلدییه مهندس لرینک عملیه مساحه سی طرزنده. علمی دکل. یالکزکاغد اوزرینه یعنی خریطه یه یاقین بر شکله کتیره بیلورم.

دون ینه عملیاته کیدیوردم. بر هفته قدر ایشلییه مش ایدم. المده کی پروژیه یی زمینه تطبیق ایستیوردم. قوربغه لی کوپریسه کنگجه طوردم. بر حائل ظهور ایتدی. دقت ایتدم. قیریق بر قامیون. هوا صوغوق، قاره یل قار استمدادینی بیله کوستریوردی. قامیون تاکوپرینک مدخلنده طور بیوردی. کندی کندییه: عجبا (حق مرور) لک مملکت مزده بر تطبیق قانونیسی اظهار واعلام ایچون (غلطه)، (اون قبانى) کوپریلری کبی بُورایه ده بر قوله یاپیله جق ده شیمدین بر قامیون می قویملر؟

دیدم.

یا ناشدم. کنج بر نفر کبزیور. زواللی قاپو طسزده. اللری هیوخلایوب کویا ایصیتیوردی.

بنمده فنا بر خویم وار: هندسه اصطلاحنجه بویله خارج المرکز شیرلی صورتوب آکلامق مراقی.

دیدم که:

— اوغلم! بوراده نه طور بیورسک؟

آغزی، سوزی دوز کون بر عسکر، دیدی که:

— افندم، اون بش کون اول قیریلدی ایدی ده بوراده قالدق. نه قادار اول؟

— اون بش کون!

— سن اون بش کوندر بوراده میسک؟

— اوت.

— کیجه لری؟

— ینه بوراده!

— بو یاغمورده، بو چامورده؟

— اوت.

— اوشومیور میسک؟

تبسم ایتدی:

— عسکر اوشومز!

— پکی! نه بیورسک؟

— عسکر ییز!..

— سبحان الله! نروده اویویورسک؟

— عسکر اویوماز!

— نه ایچیورسک؟

— عسکر ایچمز!

— بو فصل لاف؟ صوکره خسته اولور، ثولورسک!

— عسکر ثولمز!

نه اعلی! کاشکی بنده عسکر اولایدم! هیچ اولمازسه بو قیشی

صاغ، سالم کچیریردم!

ایشته اصل (قاره قیش) دیه بوقیشه دینیر. وقتیله بویله قیشلرده ده
انجماد ایدنلر بولونوردی. کومورک صیرمه لی چوره یه قوندیغنی
کوچوکلکده ایشیتمش ایدم.

(کومور! کومور! دیه سوبسو کزر آرام)

(بو نار، نازره افزون خانمان اوله لی)

چکن کون بری سویلیوردی:

— بوقیش یورغانلرک بزدن چکه جکی وار!.. یوک یوزی کورمیه جکلر!

استانبول قیافتی اویله دیکشه جک که...

پالطو یوق، کورک یوق.. نه یاپه جغز؟ بالطبع آللرندن سو کدیروب

برر قول یاپدیره جغز، کییوب چیقجه جغز!.. بخارا حاجیلرینک قولسز

اوستلکی!... قار کوزیمه کورونمه سون دیه بررده سیاه کوزلک طاقدقی

قارناوال خلط ایتسون!..

قارناواله می چیقجه جغز

اوللری نه ایدی؟ قیش کلسه ده قارطوپ اویناسه ق دیه هوسله نیردک.
شیمدی قیش کلدی، قار یاغمادی، اما طوپلر حاضر!.. اوینامق دکل
قیمیلد انمق احتمالی بیله یوق!.. اوینانیرلر، او باشقه!

— شاعر نه دیمش، نه دیمش؟

— آتش کناری قیش کوننک لاله زاریدر.

بوقیش لاله بویمزده. لاله زار خراب. آتش کنارده!.. آتش
کناری دکل عجا آتش یوزی کوره جکمی یز؟ بو مدهش بیله عربلرک
تعبیری وجهله (سنة الفحيم) دنیلسه روا. اولکی سنه لرک مصادره،
وضعید، غصب کبی عسکری، بلدی تجاوزاتی کومورجیلری اویله
ییلدیرمش که حریفلر آلدقلری کومورلری اولرنده ویاساثر قاپالی بریرده
ده بو ایدیورلر، دکانلرینه براییکی چوال کتیره رک موستره لق یاپیورلر.
عمرمده قاره بر شیئه ایمرنمه مش ایدم. بو سنه کومور طولو چووال
کوردمی آغزیمک صوبی آقیور. اویله در!، ذاتا کوزلک نسبیدر،
چولده کیلسه شیریندر!

آنالرمز، بابالرمز کراز موسمنده کومورلکلرینی طولدیریرلردی.
بز تام موسمنده آلیورز ویاخود آله جغز، فقط بوله بیلیرسه!.. آنلر
پرنال کومورینی، اون ایکی، میشه یی سکز پاره دن آیلرلردی. بزدها
شیمدی حتی میجیری، طاشی، قومی ده برابر اولدیغنی حالد هرنوعنی
اون بر، اون ایکی غروشدن آلیورز!

چاتدق ، یولی د کیشدیرمه دن باشقه چاره یوق . صاېدم . ایکی دقیقه صوکره دیکر بریوله چیقدم . قادین ایله هاپا هاپ کلیه لم می؟ بر: — ماششالله ! ده ! . . .

باصوب یوریمک ایسته دم . تمام حیزلانا جفم زمان قادین : — بکا باق اوغلم ! . . . اونوته ، آنه که سویله ، اوه کیدر کیتمز سنی توتسوله سین ! . . .

دینجه ، ظاهرآ ، حدتلوب یوزینه دیک دیک باقش اوله جفم که: — یو . . . ق ! . . . اوله خروسلا نه ! . . .

دیه رک اوده قاشلرینی چاندی .

— حسبنالله ! . . . سن بیلیرسک یاربی ! . . . ایله قاریشیق دوندم . قادین یا چاتلاق ، یا خود قولنده صمیمی بر کوه زه . هر نه ایسه طبانلری یاغلادم ، غائب ایتدم .

شیمدی تخطر ایدیورم که بو حال ، بر کونلک قوروم طاسلایشه مقابل زمانک آجی بر استهناسی ایدی .

کچن صباح اودن ایرکن چیقدم . . . بر ایش ضمننده (مودا) یه طوغری کیدیوردم . او قادینه ملاقی اولدیغم سواقدن کچرکن کولمکه باشلادم . آرادن بونجه سنه لر کچدیکی حالده او غرادینم بادره استهنای او نوتماشم که صابار صاپماز فسمی المله یوقلادم . یرنده . قاشلر اوزرینه اینیک دکل . بوتین ده غجیر دامیور . . . اوموزلر اکیلش ، دیزلر کسیک . او کسوروک غنی . . . بیقلر آق ، صاچلر قیرچیل . . . قاشلر دوشوک . . . فقط . . . ایشته بوراسی وار . . . فقط ! . . .

ینه زمانک سیای مستهنایه سی کوزمک اوکنده . او قادین کویا بر حیات ایمش کبی ! . . . کوریورم اوموزلرینه قدر سرپیلش

استهنای زمان

ایجه خاطر لایامیورم ، مکتبده بشنجی صنفده می ، یوقسه آلتنجی ده می ایدم ، یکی روبو ویرمشلردی .

(دارالشفقه) قیافتنی اکمال ایدن طوقه لی قایش ، قوللرده بش آلتی صیره یشیل شرید ، پارلاق دوکه لر ، زخاف قالب فس ، غیجیری نوکه بوتین پک خوشمه کیدردی . یولده ایکیده برده طوقه دوزلدیله جک ، صول قول اوزرنده کی یانپوری اونباشی ، چاوش نشانه آراده صیره ده باقیله جق ، سمتنه کوره فس قاشلر اوستنه یقیله جق ، جارت جورت یورونه جک ! . . . بزجه اوزمانک جاقه سی بویله ایدی ! .

غالبا بر کون پک زیاده کندیمی آلدیرمشم که یولده کیدوب طورورکن خفیف بر الک اکسه مه نوازشکارانه تماسی اوزرینه بردن بره دوندم . اختیار بر قادین متبسمانه سویله نیوردی :

— قورومکی سوسونلر . . . ماشالله ، اولادمه ! . . . آنه که سویله ده یاوروم ، جیلیریکه چورک اوقی قویسون ! . . . اوزمان بویله یرتیق دکل ایدک ، بردن بره بوزولدم ، قیزاردم ، ترله دم .

قادین هم ایلرلیور ، هم دونوب دونوب باقیور ، هم ده میریلدانیوردی :

— ارکک چوجق دکلی ؟ . . . قوروملو اولور . . . هم ده یاقیشدیریور ! . . .

بیاض باش اورتوسی آراسندن بلرن بوروشوق کولریوزی، پارلاق،
جیوه لك کوزی، اینجه، صولوق دوداغی، ویشنه چوروکی یلدرمه سی
آلتندن قیصه اندامی، آز پایتاق یورویشی ایله برظل مجسم کبی دونوب
دونوب باقیور...

بکا:

— هانی اسکی جاقه لر، قوروملر!... بن آنه که سویله،
جیکه چورك اوتی قویسون، اوه کیدر کیتمز توتسوله سون ادمه دم می
ایدی!... ایشته سوز دیکله مینک حالی بویله اولور!... بورنک
ایله دوداغک آراسنده کی قیر قیللر نه در؟... بونلر نره دن چیقدی!...
قیزسه که آ، باقمیم!... دون ده بویکی کوریم!... امان الله!...
دها دونکی چوجوق! (سبحان الله!) قانبوری چیقمش!... اوزمان
نه نه حدتندک؟... اکله نیورمی ظن ایتدک؟ خیر... شیمدی
اکله نیورم!...

دیور کبی کندی. حقیقت اولیه باصدیردی که:

— سن بیلیرسک یاربی!

دیوب ینه دوندم...

بیلیم، کورمه دم

بزم اوده برزماندن بری (جهل) و (عمی) خسته لکی مشند
اولدی. فرض ایدک که یوکک قابوسی غائب اولمش، قوجه قابو!..
— آیول بوقابو نره یه کیتدی؟

آلدیم جواب:

— بیلیم،

— سن؟

— کورمه دم!

آرتق اوراق، تفک غائب لری قیاس ایدک.

مسئله نك پك فجیع برده نتیجه سی وار!...

— آه! هپ بویله اولیور! دییه ایچ چکیش!...

حال بوکه بوکبی ضایعاتدن بنم متأثر، محزون، دلخون اولمقلغم
ایجاب ایدر... خیر... حیرتدن کندی کندیمه آغلامغه وقت
یوق که...

اسکی قباداییلردن طفلبوز پاشا زاده بر (قهرمان) بک وار ایدی.
معلوم آهیچ اولمازسه بونلر آراسنده هفته ده ضرب و جرحه عائد بر
حادثه وقوعه کله جک...

برکیجه میخانه دونوشنده (قهرمان) ی برقاچ کشی صیقیشدیر مشلر،
کوزلجه برطیاق آتمشلر... بالطبع وقعه شایع اولمش... اوده
کلش کیفیتی عرب (عباده) آ کلامغه باشلامش...

(عبده) دېمش که :

— يانکده سلاخک يوقى ايدى ؟

(قهرمان) کال تأسفله باشنى صاللايه صاللايه :

— وار ايدى اما طياق يمه دن چکمه که وقت قالديمى ؟ . . .

جوابى ويرمش .

اوت ، طياق يمه دن وقتمز قالديمى ؟ . . . کرچه بز سلاحي

چکدک اما اکسه مزدن طوقات ا کسيلمه دى . حتى محل مر قومده
بوزه بيله پيشدى .

شيمدى صوريورز :

— فلان شى نه اولدى ؟

جواب آليورز :

— بيلم ! . . .

— کورمه دم

— سن ؟

ايچنى چکدرک :

— آه ! . . .

يکى عشق

بکاده بر حال اولدى : اولجه سومه دیکم شيلرى سومکه باشلادم .
مثلا : حيوان سومک مراقم يوق ايدى ، شيمدى کدى سويورم .
فقط دقت ايتدم که کدى ده بنى سويور ، بنى بکليور ، بنله هم
حال اوليور ، قوينه کيرپور ، بوکومور بجرانى آراسنده بنى ايصيديور .
جاني ياقه جق درجده شاقا ايتسه مده طيرمالاميور . اسمى ده وصف
عمومى يه لايق اوله ميه جق ، يالکـز قهر و تأسفمز ايله آغز مزدن بي
محابا چيقه کلش برشکلده ! . . .

بوکدى ، اومده دکل . بنم يورويشم ايله يارم ساعت اوتده .
اوياندم مى ، اونى کورمک مجبورتى حاصل اوليور . هوا ياغمورلى
ياغمورسز ، آنک ايچون کينسيورم ، آنى کورمک ايچون يوله چيقيورم .
هر حالده بونک برعلاقه دن فرقى يوق .

بلایه باقک . کنج دکلم که بونک ايچون ده بر (کتابه غم) يازهم !
ايشک دها بلاسنه باقک که ؛ کدى ده کدى ! . . . سويورمى يم ؛ سويورم ! . . .

دون صباح ، ایرکن چيقدم . آنک سوديکى « مانجه » دن
برپارچه آلام . کندی کنديمه يارانمق ايتسيوردم . کويک تنها طر فلرنده
ساکنانه يوريوردم ، چامور يورومکه مانع اولدينى ايچون دقت ايتمه که
باشلادم . زمان دقت و احتياطي امر ايله ديکى ايچون بر آزده باقينمق
ايتسيوردم . اوزون بر ديوارى تعقيب ايده رک کيدرکن آرقه مدن

قوشوب بنی صومق ظننده بولنديغ هر هانكي بر شخص شرير يرينه
اوموزمه بری فيرلاماسونمی ؟

آمان الله ! .. قورقديغمه اوغرادم ديه آز قالدی اودم قوپه جق
ایدی ! . او خلیجان و هیجان آره سنده باقدم که بنم سودیکم کدی !
نه دیرسکیز ؟ .. وقتيله او قدر یالواروب یاقاروب بر بوسه سینه نائل
اوله مدیغمز دلبرلردن دها نازک ، دها تلطیفکار .. یوزینی یوزیمه
سوریور . بنم شو موشموله صورتی او پیور . نیجه سینه لردن بری
متحسری بولنديغ بر التفات ! آغلاماقلی اولدم ،
— یارب ! .. اک صوکره بنی حیوانلرهمی محتاج ایتدک ؟ ..

ایکی شخصیت آره سنده علاقه

بنم جاندن سودیکم حرف یاسی مشدد بر (ایو راشد)م، آنک ده
ینه جاندن سودیکی بر (آفاندوس) ی وار ایدی .
بتون (غلطه) ، (بالتی بازاری) ، (بک اوغلی) بو ایکیسنک
خنده زاری ایدی . برابر اولدیلمی هم کولرلرهم . کولدی رلرلردی .
اسملردن آکلاشیلدینی اوزره بری تورک ، دیکری روم اوغلی روم
ایدی . فقط کونک بر ساعتده یکدیگریه معارض ، دشمن ، دیکر
ساعتده محب وفاکار .

او بر ساعتده هر ایکیسی ده کریان ونالان ، دها او بر ساعتده
قول قوله شوراده بوراده پویان ایدیلر . بر حالده که همان هر کون
غروب کندیلرینی برابر کوروردی .

پاره ، پول ، ییه جک ، ایچه جک مطلقا مشترک ایدی .

(ایو راشد) بر کون بکا کلدی ، دیدی که :

— (آفاندوس) خسته .. . دون (بالقلى) خسته خانه سینه
کوتوردک .

— نه سی وار ؟

— قارنم آغریور ، دیوردی .

— قارینده بیک درلو خسته لق اولور .. !

— اوراسنی بک بیله میورم اما کوزلرینی هیچ بکنه مدم .. .

— نه کی ؟

— شیمدی کیده جکم ، آکلار ، کلیر ، سکا سویلرم ... بنی
بوراده بکله !

جیننده ایکی الما ، النده بر پاکت بیسکوئی یوله روان اولدی .
ایکی ساعت صوکره کلدی ، بنی بولدی . کوزلری یاشارمش ، یوزی
سارارمش بر حالده اوکمه دیکلدی .

— نه خبر آلدک ؟

شاشقین شاشقین باقیندی . دیدی که :

— پری طومش ...!

— کیمی ؟

— آفاندوسی !

— کیم سویله دی ؟

— دوقتور !

هانکی دوقتور ؟ ..

— خسته خانه نك دوقتوری ،

طوردم .. دوشوندم .. ایشك ایچندن چیقه مادم .

بر داها صوردم :

— دوقتورمی دیدی ؟ ..

آغلایوردی ..

— پری طومش ...!

— چلدرمش . چارپیلشمی ؟

— یو ... ق ! .. عقلی باشنده ! قارنم دیوب طورییور ..
کوزل کوزلده قونوشیور . کورسهك . حریفه خسته لك نه قادارده

یارامش ! .. او ضعیف ، اوقوری آفاندوس ، شیشمانلامش .. یاناقلر ،
باناقلر طونبون طونبول ...!

بالطبع بو کبی اعراض مرضیه ای علامتدن دکلدر .. دیدم که :

— صاقین عباس ...

— باشنی صالادی ...

— یولجیلغنه ، یولجی ! ..

— یارین ینه کیت ! .. بندنده سلام ...

— کیده جکم ... هم کل دیدی ! ..

ایکی کون صوکره ایدی . (راشد) ی (غلطه) ده مست ویهوش
کوردم . النده ایری بر مندیله چاقوب آغلایوردی .

— (راشد) بو نه حال ؟ ..

قیپ قیزیل کوزلرینی کمال تأثرله بکا چویردی ..

— آفاندوس ، اولمش !

— صحیح می ؟ ..

کومشله بیله ! .. بونجه سنه در آرقه داشیم . بر سوزمی
دیگله مدی ! ..

— نه دیدک ایدی ؟ ...

کوز یاشلرینی سیلهرک :

— اوچ درت آی اولالنه ایکی اوچ بیک لیرا کچدی ... بورجنی

ویردی ... کاشکی کچمیه ایدی ! ..

— نه دن ؟

— سن بیلیمورمیسک ؟ آفاندوس یکرمی ، اوتوز سنه در

صیجاقیمک یمه مشدر .. پاره یی آلیر آلماز لوقظه لره دوشدی . دیدم که :

— آفاندوس، سن بويله يمك يمكى اونوتمشسكدر، صيچاق يمه،
باغير صاقلرك ده لينير .. بردرلو ديكلته مدم . نهايت ده ليندى، كيتدى!
— صاقين ، (پهرى طونيت) اولماسون !
— هاح !.. ايسته .. او ملعون طوتمش !..
بيله ميورم كه ! .. چارپيلديغمزه باقارسه ق بزي پرى طوتمشه ،
قارن آغريلرندن قياس ايدرسهك (پهرى طونيت) اولشه دوندك ..
الله انجامنى خير ايله !

ادارا ، مدارا ، دوبارا

مكتبنده بر مبصر من واردى . بزه هر نصيحت ويردجه شو
كله لرى املای صحیح لری بالتحریرف (ه) لری (الف) . تبديل
ايدرك يوزمزه باغوروب طورور ايدى . حال بوكه بزبو اوچندن ده
بر شى آ كلاماز ايدك . اون ياشنده بر چوجوق (اداره) دن نه
آكلار ، (مدارا) يى نه بيلير ، (دوبارا) يى ناصل ياپار ؟

زواللى مبصر ، سجع مراقليسى اوله جق كه كله لرك صوكلرينى
بويله بر برينه اويدور يوردى . بن بوكاش آلتى سنه صوكره (مباني الانشا)
اوقوركن بر آز عقل ايردير دم .

زمان كچدى . او ، بارق صاحبي اولدم . باشمه بر (اداره)
مسئله سى چيقدى . بره آمان ! .. حس ايدى يور ايدم كه مبصر ك نصيحتى
ايجه ديكله مه مشم . چونكه بر درلو اداره ايدم ميوردم . والد يه قوش ،
قائن پدره ياناش ، كتابچى (آراكل) . طائيش ، مطبعه يه وار . قابل
دكل ... او ك بودجه سى آچيق قاليوردى . فقط آ كلامنه باشلار
كبي اولدم كه طييعت اداره يى اخلاص ايتمكده . كندى شخصيتك ،
يچاره رفيقه مك دخلى بك آز . بز ايكي كشتى اولديغمز حالد او ك
ايچنده ايكي خدمتچى ، براوشاق ، اراده صيرده بكيچى ، امام افندى ،
شو بو ، دديم ، طايه م ، سود نينه م ، اقربادن طول قالمش برقادين ،
آنك قيزى ، قيزينك طورامانى ، بيلدك ، آرده صيرده اودونج

ایستین احبا ، فقرای صابرن ، توتون ، برآز آقشام علمی ، تیآرو ، چالخی ، هیچ بر شی دکل اما کوپری پاره سی ، تراموای ، شمندوفر ، آرابه ، تونل کیراسی ، لوقظه ، لزومی حالنده اوتل بهاسی ، فس قالبی ، بوپین بویاسی ، تراش ، حمام مصارفی ، رمضاندرده افطارلر ، بایرام هدیه لری ، اوافق تفک آواره لک ، پارتیسی ایکی ویا درت پورتقاله طاووله ، بزیك ، ایسقانیل ، هر هانکی بر ولیمه ، ختان ، ولادت تعرفه لری ، کاغذخانه ، قار ، صولر تنزهی ، کتاب ، غزته مراقی ، والحاصل بر طاقم عواوض وحشویات کیسه می بوشالیدیوردی . حال بوکه بن بونلرک هیچ برندن کچه مزدم . بناء علیه بر عکس تاثیر ایله مدارایه مجبور اولیوردم . بر کره بو جهته میل حاصل اولدیمی دوباره کندیلکندن ظهور ایدیوردی : والدهی آجیندبرمق ، قان پدری رفیقه واسطه سیله معاونته اجبار ایتک ، او قودینم کتابلری صاتمق ، فلان طرزده بر کتاب چیقارسق سورهرز دیبه کتابچی بی قاندریمق ، غزته لره شونک بونک خوشنه کیده جک مقاله لر یازمق ، ادبا وعظام محررینه چاتمق ، باب عالی جاده سندن کمال غرور ایله کچمک ، الله ، قولتوقده (ژان ژاق روسو) ، (هوغو) ویا (مونتسکیو) آثارندن برینی اوقومه دن طاشیمق ، بن اسکی بیله اوله مه یغم حالده اسکی دیبه یاد ایدیلن ارباب قلمدن محترم و هر هانکی بر ذاته تعریض ایتک ، آنلرله اثنای مصاحته مدانی ، یکی دینلرله کورشدیکمده مداهن اولمق ، خفیه لرله مجالسه ده پادشاهی مدح ایله وکلایی ذم ایتک ، امین اولدینم آرقه داشلرله مملکتی ، اصول اداره یی تنقید ایله مک ، والحاصل اخلاق فاسده معلومه داخلنده یاشامق ضرورت حکمنی آلیوردی .

بر تبدل ، یالکز بنی دکل بندن ده ا پست طینت اولانلرک جمله سنی

عزمکار ، ناموسکار ، وفاکار ، رهاکار ، حریت پرور ، مشروطیت پرست ، مجاهد ، قانونی ادا ، تعبیر ابتدائیه سیله نکهبان ایتدی . فقط بر ضربه ده [۱] آز قالدی جمله من صاریق ، آبانی صاره جق ایدک ، ایچمزدن اعتکافه کیرنلر بیله بولوندی .

فردک احوال عمومیه سنده بیوک بر رول اوینایان بو اوچ کله ، طولایسیسیله هیئت اجتماعیه نکه ده احوال عمومیه سنده تعلقی حالنده طوغریدن طوغری به حکومت دینیلن شکلک افعال واجرا آتته تاثیر ایدر . آندن صوکره تربیه سیاسیله آله جنی ماهیتی آلیز . دیمک که ملت ، هویت حکومتی ده کیشدیرر . حکومت ، ماهیت ملتی ده کیشدیره من . آنک ایچوندرکه استبداده نسبتله تربیه عاقله مدنیه نکه انسانیت غروپلری اوزرینه حاکم اولمسی اربانجه مقتضی کورینور . فقط بر ملته بویه بر خاصیت شریفه یی ویرمک نه قادار کوچدر . . . یکی طوغان بر چوجق بیله افعال و احکام ابتدائیه سنده طاصی ، زیانکار ، بی عار ومسرف کورونور . بونی آنالر ، بابالر بیلیر . اوده اداره ، مدارا ، دوباره ایستر .

دیمک که مبصرم ، بنم هنوز آ کلامغه باشلار کبی اولدینم حقائقه واقف ایمش . مولا رحمت ایله سون .

یاوه !

(تیمورلنك) ، خواجه مرحوم ایله حمامه کیتمشلر . صویونوب
فوطه لری طاقینمشلر .

(تیمور) دیمش که :

— بکا برها بیچ !

خواجه بو ! .. سوزینی قیصرغانیری ؟ .. دیمش که :

— آلتی یوز !

(تیمور) یان باقشده :

— بو نیم فوطه مک بهایی !

خواجهده دیک باقهرق :

— بنده ذاتاً آکا بها بیچدم ! .. .

دیمش .

شیمدی دلال عصر، بزی مزاده چیقارسه نهویریرلر دیرسکنز؟

هله بوچیلاقلقده !

عجبا بز بو عریانی و پریشانی ایله الی الابد چییلاق (مصطفی) نک

اخلافی اولدیغمیزی می انظار عمومیهده اثبات ایتک ایستیورز ؟

بو یوکلر من سویلرلر ایدی :

— الله برفرده بلا ویره جکمی ، اوکجه دن عقلنی آلیر .

کاشکی جانمزی آلسهیدی ده بوقاره کونلری کورمه یدک !

» باباسی اوغلنه هر دم دیر ایدی یاودی !

» کندیهسی یاوه ایدی اوغلی دخی یاوه له دی .

بروداع

شیمدی کی ترک شاعرلرینک جد اعلاسی اولان (غالب پاشا) مرحوم ،
دیواننده دیر که :

« استاقراطوزه باق هله همت غمیرایی »

« خاپششکی چاوب الله فیجیله قیوبرایی »

زده غالباً استاققوزه دوندک ، اما خاشلامشنه ! نه غمیرایوز، نه ده
قیوبرایوز !

دون یولده کیدرکن پیرتیلری صیرتلرند صله جی ایکی نفرله
کوروشدم . دیدم که :

— کوزکنز آیدین همشهریلر ! .. آرتق کویکنزه واریر ،
سودکارکنزه قاووشورسکنز !

قاره یاغزی یوریمه باقدی . برکوزینک ایچی طمار طمار قیزارمش
ایدی .

طوردم . چونکه طورنده تر که خاص اولان برج دیت کوردم .
— سنک کویک یوقی ؟

— الله بیلور . یرنده اولسه بیله بوکیدیشله اللهی کونده وارده میوز .
قیمشده کلدی چاندی . یوللرده می قالورز . قوردلرهمی اوغرارز ،
بللی دک . .

یاننده کی صاریشنی ده کوزلرینی قیرپهرق دیدی که :

— هم تسليم اولدوق ، هم ياي قالدوق !

شيمدی سز بوايکی ذهنيته بايکيز، هانکيسندن عبرت آيرسکيز؟
بالطبع ايکيسندن ده؟ بز خلقی برشی بيلمز، آکلاماز ظنيله حرکت
ايتدکجه دائما بادردهن بادرده دوشمکدن قورتوله ميز. کچ ، کوچ
آکلايورلر فقط! بزدها اي آکلايورلر دهافضله سي وار. بزدها زياده
بربرلرینه کوزل، طوغری اوله رق آکلايورلر، پک اي بيلمه لي بزکه
بوملتک وبالي کيمسه ده قالماز .

« وحدانيدر اسائت فعلنده آدمک

» دعواچيسي ، شهودی ، قوانيني ، حاکمی

اما مغدور اولانلری نه يابه جغز؟ . . . زوالليره برر سيغاره
ويردم ، اللريني صيقدم. آنلر ايلريله ديلر. بن کنديلريني غائب ايدنجه يه
قادار آرقه لرندن باقدم. يولاک دونه ميچنه کلدکلرنده ايکيسي ده دونديلر.
بروتما ايتديلر ، صابوب کيتديلر. الوداع ايتدک. طويدیغم حزنی اصلا
اونوده ميه جغم .

دنيایه ايکنجی کليش ! ..

قدمای ظرفادن، بزم اسکی قفالی دیدکلر مزدن مبارک برذات وار
ایدی . (مقری کوی) ده اوطوردیغم سنه لرده قومشوم ایدی . همان
هر آقشام ، هر صباح بولوشور ، کوروشور ، سويشیردک . حتی
عائله لر آراسنده عین محبت جاری ایدی . او بنی اولادی ، زوجه سی ده
رفیقه یی قیزی کبی سوردی . برحاله که بزده مکلف بریمک پیشسه
بز آنلره ، آنلرده پیشسه آنلر بزه طانديرماز اولماز ايدک .
اوزون بويلو ، قوريجه ، یتش ، یتش بشلک ، پوص آق بیق ،
اسکی قیافتنده ملبس ، سوزی ، صحبتی خوش ، خيرخواه ، کریم
ایدی .

— معده ياپارمش !

ديه اکثريا (آمه ر) ايجردی برکون غازينوده ينه النده بر (آمه ر)
قدحی آغير آغير يانمه کلدی . آرتق ايجی طيشی طيرطيلانمش کوزلريني
بنمکيلره دیکه رک شيوه مخصوصيله دیدی که :

— او علم ، بودنيا فانی دنيادر ، کيمسه يه قالماز ديرلر آ . . مکر
يالان ايمش !

— نه دن بيلدک ، افندی ! ..

قدحی ياری يه قدر چکدی . يالابوب آغزینی نه زوب ، بوزد کدن
صوکره :

— هانیا بزم آلتزده کی اوده اوطور انلرک برزوپه اوغلانی یوقی؟
فرانسزجه اوقور، سن کله دن او، دیدی .
— نه دیدی؟

قدحی تماملادی، ینه یالاندی، بیقلرینی مندیله سیله رک دانه
دانه :

— دیدی که: برانسان تولد کدن صوکره وجودینک بیلیم نه لری
طوپراغه قاریشیرمش، آندن صوکره بیلدیکمز أنه کومه جی، هندیا،
باللی بابا، دیکن، قالان اولورمش! بونلری بز طوپلار، حیوانلر
یر ایش. دها صوکره انسان، حیوان چیفتلشمز می یا! اوندن اورایه
کچرشمز... (اوطوره رق غازی نوچی به خطاباً) سن بر (آمر) ها
ویر!... (بکا توجهله) ایشته اوغلم. بومعامله دن صوکره ده بزینه
دنیا به کلیرشمز، سن اوقومشسک، نه دیرسک؟

— اولاسن نه دیدک اونی آکلاییم، چونکه بندن کور کولیسک؟
کوزلرینی آچدی. قفاسی مهتز، دوداقلری رعشه دار برحاله:
— دیدم که: سن غالباً ایکنیجی دفعه کلشسک. برنجی اولدیکک
زمان سنی اوتلایان حیوان ایش!...

کوله دن قاتیلدم ایدی. چونکه او یله برطور آلمش ایدی که ثانیه
مقاومت قابل دکل ایدی. آیاغه قالدی، سویله نیوردی:

— بردهامی کلیم!... ناح سکا!... انسان دکل جانوار یوتسه
ینه کلیم! کله یم ده بونک کبی می اولایم!

.....

اشک دعواسی

قرقندن صوکره ساز، اللیسندن صوکره ده ریاضیه!... یا!...
تحصیل ایچون سن اولماز دیرلردی ده اینا نمازدم.
دون خواجهم:

— بوکون درسمز، مثلث قائم الزاویه ده وتر قائمه مربعی ضلعین
قائمین مربعلری مجموعنه مساویدر، بوکا هندسه جه حاشا حضوردن
(اشک دعواسی) اطلاق اولنور، دیمه سونمی؟

شاشدم، قالدیم. بوراده ده می اشک دعواسی وار؟... یاربی!
انسانلرله ارتباطی کوردک و بیلیر ایدک. هله بو حرب ائناسنده بو
حیوانلرک کوردکلری خدمات جمیله یی اونو تمق قابل دکل. فقط
هندسه به نره دن کیرمشلر؟...

بشریت بو! ایسته دیکی زمان حیوانی ده، اشیای ده ایشنه، علمنه،
پک ضعیف اولان عرفانه، حتی عزت نفس و وجدانه صیقیشدیرر!
دیدم که:

— خواجه!.. عجبا بونک سبب تسمیه سی نه در؟
کولدی. جواباً:

— پک چابوق حل ایدیلیر، بر دعوا اولدینی ایچون!...
بردن بره آکلایه مادم ده صوردم:

— نه؟ اشک کیمی؟...

اوده ایر کیلدی ؛ آ کلایه مادی اما بر از صوکره کن دیسنی
طویلادی . کمال جدیتله دیدی که :

— خیر ! بو دعوی هندسی !..

بو جواب اوزرینه کنیش بر نفس آلدیم .

— ویر الکی اوپیم !.. ها شویله !.. او ... ح !... یوقسه

درسی یراقه جق ایدم !

زواللی حیوانحق !.. هر خدمتمزی کورورده ینه حقارتدن

قورتولماز . بزله نه کافر نعمت مخلوقر ! لسانمز بیله تحقیردن اوصافماز .

مثلا دیرز که :

« اشک تکیه یه طاش طاشیمقله درویش اولماز »

ویا خود :

« اشکک دادحقدر هر کسه اولماز نصیب »

حال بوکه ؟ ... !

بر سر گذشت

بنمکی ویا خود سز کی ده داخل اولدینی حالده بو حیات دکل که !
آدیم آتلامهجه اوینار کی بر اسپور !.. اویله یا ! قاچ دور آتلاتدق !..
دور حمیدی یه (اسبق) دیر ایسهک دور عزیزیه نه دییه جکمز ؟. هر نه
حال ایسه ! دور اسبقده بر کون (پندک) طریقله (آطه) یه کچمک ،
اوراده بر قاچ کون قالمق املی پیدا اولدی . واپور ، حیدر یاشا ،
ترن ، (پندک) !.. اوزمانده (پندک) ده بار بونیا کی لذیذ بالقلرله برده
آل شراب وار ایدی . بر قاچ دانه اوندن ، بر قدحده بر یکندن
خلیاسی آغزیمی صولاندیر ییوردی .

یالکمز باشیمیم . آرقه داشم ، فلان یوق . واریر وارماز دکنز
کنارینه کیدن جاده یی طوتدوردم . برنجی غازینودن ایجری کیردم .
اوطوردیم اوطورمادم ، قارشیمه پوص بیق بر حریف دیکلیدی .

— اسمکمز ؟

— راسم !

— نه چیسکمز ؟

— محرز .

— هانکی غزته ده ؟

— (اقدام) ده !

— بوراپه نه اچون کلدیکمز ؟

— آطه يه کيتمک ايچون ..

— آطه ده نه ياه جقسکز ؟

— ايسته اوراسني بيله ميورم ... يالکز شو وارکه بوراده نه

ياه جقسهم اوراده ده اوني ياه جغم ... سز نه يه صوريورسکز ؟

— حريف آفاللادي . بر دقيقه دوشوندکدن صوکره :

— بن بورانک ضابطه مأموري يم ...

— اي يا !.. نه يه صوريورسک ؟

ينه آفاللادي .

— بر جرم مرم واري ؟

— خا ... ير ! . اوله امر آلدق !

— بنم ايچونمي ؟

— خا ... ير !..

— او حالده وظيفه كي تجاوز ايديورسک !

— چاقارميسک ؟

— خا ... ير !

— یرميسک ؟

— شيمدي ييدم !

— اوله ايسه بر قهوه ايچ ؟ اوطور باقميم !

اوزمانک ده طبيعتي مدرک اولديغم ايچون حريفک سپاسندن آقان

حس ممنونتي درحال آکلادم . اونک بنم يانمده اوطورمه سي وظيفه سني

ايفا ايمه سي ديمک ايدي . اوطوردي .

بر سينغاره ...

— غارصون ، کل ، افندي يه بر قهوه !.. شکرليمي ؟

— خا ... ير !.. ساده !

— ساده !.. ييه جک نه وار ؟

— غارسون صايدي . هيسچ بريني جانم ايسته مدي . ديدم که :

— بن بورايه بالق ايچون کلدم .

ضابطه مأموري طاوراندی .

— بن سزه شيمدي تازه باربونيا بولورم .

— تشکر ايدرم .

کيتدي . في الواقع بر روميوس اوغلانک النده درت بش باربونيا

کلدي . ويردم . قزارتديلر . شرابي کتيرديلر . کوچوردم . فقط اوکله

اوستي !.. واپوره اوچ درت ساعت وار ... غازينوده آرام ايله ،

طالغه صايمله بيتمز که !.. کزينه يم ، حاضر گلشکن کوي ده کلامش

اولورم ، ديدم . قالقدم . ضابطه مأموري بر طور استفهام ايله يوزيمه

باقدقن صوکره :

— نه يه بک ؟

بن لاقيد :

— شويله بر کزينه يم . هضم طعام ...

(پندک) ک بورون کبي اولان چيقنديسي کوستره رک :

— فقط او طرفه کيتمه يک !

— نه دن ؟

— داماد محمود پاشا فرار ايتدي ... صوکره سزي !..

نه پاشا مرحومي طانيرم ، نه ده بوراده اوطورديغني بيليرم ..

بر کره (اسماعیل صفا) :

(الهی سن سلامت ویر دونانمای هایونه) دیه غزلی، قصیده می
هر نه ایسه بویه برشی او قومش، کندیسک تخمیسنی علاوه ایتمش
ایدی .

طوردم . زمانک طبیعتی بیلیرم دیدم آ . طوروشم بر خط حرکت
تعینی ایچون ایدی . دیدم که :

— او یله ایسه آطه یه ده کیمیه می !

— کیمه یك . چونکه قارشی قارشی یه !..

— عجبا قاچده ترن وار !..

— ترندن اول قره قوله کلک ده ، افاده کزی آلام !..

— بیورک !..

باشقه نه دیه بیلیردم؟.. کیتدک. اوقاق بر افاده آلدی. امضالادم...
ساعته باقدی. یکر می دقیقه صو کره ترن اولدیغی سویلدی. کوس کوس
دوندم . فقط بنی استاسیونه قدر تشییع ایتدی . بیندم ، عودت
ایتدم . آرادن بر کونمی کجی ، ایکی کونمی ؟.. بنی ضبطیه ناظری
چاغیرتدی . حضورینه چیقدم . ایلک سوزی :

— نه وقتدن بری محمود پاشایی طانیرسکیز ؟

دیدم که :

— محمود پاشا نامنده طانیدیغم کیمسه یوقدر ...

— انکار ایله مه !..

— تحقیق بیوره بیلیرسکیز ...

— او حالده (پندک) ده نه کز بیورسکیز ؟

— خو وارده لق !..

— بز اما سزی سویله تیرز .

— یالان ایستیورسه سکیز سویلیه می !

ناظرده آفاللادی . بونک اوزرینه ماجرای اطرافیه آکلاندم .
دیکله دکن صو کره ماصه سنک کوزینی چکه رک بر کاغد چیقاردی .

— اوقوییکیز !

دیدی . بلکه یتش سکسان سطر وار . امان !.. بن نه لر
یاعشیم !.. کوشکک قاپوسنه کیدوبده چامامش می می !.. ضابطه
مأمورینه - کیره می دیه - رشومی تکلیف ایتمه شیم !.. نهایت بر
یولنی بولوب قاچامش می می ؟

والحاصل کیجه نک ساعت یدیسنه قدر اوغراشه اوغراشه ناظری
الحق اقناع ایتدم .

صوک سوزی بو اولدی ایدی : بن کفیل اولیوردم ده سزی تخلیه
ایدیورم .

یرله تمنای باصدیروب عظیم بر :

— تشکر ایدرم پاشا حضرتلر !

دیدم . کندیمی خارجه اخراج ایتدم .. زمان بو !

دیردیمز ، یانمزده بولنان دیگر بر ذات :

— امان صوص !... بو سوزی باشقه یرده صرف ایتمه !...

— نه اولورکه ؟

— نه می اولور ؟... ایشته اوزمان مسئله غیر تحمل بر حاله کیرر.

مادامکه تاریخده امثالی وار ایتس ، بز نه طورییورز ، دیبه صاچنی کسیرن انواجبی دکاننده صولوغی آلیر .

— یغما واردی : (عیشتاین) ، (تیرینگ) محمود پاشا اصنافی

اسکی حالرده دکلر ... اوللری تیتزمه کردنلک بش یوزه دینیردی .

شیمدی الک کبی قوستوملر اکی بیکه اوچ بیکه !...

— سن ینه صوص !... آرزوی تقلید، پاره پی دد بولور، قاشی ده،

ترزی پی ده !

قادینلق بر شینی امل ایدنمه سون ! غلبه در حال آ کاتوجه ایدر.

ایشک ایچنده کوزللك وارمی، یوقی ؟... بن بیلیم، بر زمان چارشاف،

او قدر باردایدی که یامه لی نخودی فراجه کیرلر، مانغال قباغی خوطوز

قورارلردی . صیفیلرده کی یلدرمه یواش یواش شهره قدر ایندی .

آنکده بیک درلو موداسی چیقدی . الهایت چارشافلر توره دی .

شیمدیکی بیچملر کوریورسک آ . بونلرک جمله سی دامالی طربزون

چارشافنک اشکال تکاملیه سنددر . باق ، باق ! (پارماغیله یکی مودا

بر چارشافلی پی کوستره رک) اوتوز سنه اول قات قات، دوروم دوروم،

صاچاق صاچاق ، چانطه سی کندندن بویله صنویری بیچم خیالکدن

کچرمی ایدی ؟

— !... !

مکر قادین ایملر !..

(بروسه) دن یکی کلش بر رفیقم، دون بکا ملاقی اولور اولماز،

نه دیسه بکنیرسکنز ؟

— واه !.. واه !.. بو کنجلك ، نه دن بویله پس پایه اولمش ؟

شاشیردم ... مع هذا اوتنه دن بری عقدہ اولدینی ایچون اغزمندن :

— چالیشمورلر، مع التأسف حرب یوزندن چالیشمه سنی ده اونو تدیلر ..

جمله متأسفانه سی چیقیو یردی . بوسوز اوزرینه اوده شاشیردی . دیدی که :

— ناصل چالیشمورلر ؟.. اللرنده سوپورکه لر ، صباح ، آقشام

سوقاقلری تمیزلیورلر !..

او قدر کولدم که !...

— اونلر کنج دکل ...

— ناصل دکل !.. کوزلرمله کورددم . هیچ برینک بینی یوق ..

کولمکدن سوز سویلیه میورددم . نهایت دیدم که :

— اونلر ، قادین ! . باش اورتو ایله ، یلدرمه ایله تنظیفات

مأمورلنی ، قادینلنی رنجیده ایدر ...

طوکدی ، قالدی .

— هیچ فرقنه واره مادم ... اما کندی کندیجه : باشلرنده کی اورتولر،

نه اوله جق ؟.. عجباتوزدن محافظه ایچونمی ، دیبورددم . قادین ایملر ها !...

دیدکدن صوکره :

— فرانسز ادبیله لرندن (آلفرد دو موسه) نک محبه سی (ژورژساند)

ده ارکک روباسی کیرمش !...

— اما يادك ها !

— بن برشی يامپيورم. اوده نه چوجقارک ، نه ده بنم چاماشيرمن
قالما دی .

— اورا سی اويله ، بنم ده ايکی قات وار . . .

— جیرتليورمی ؟

آ کلام . کولمکه باشلام .

— کولمه ، ايکنجی يقانیشن صوکره سنککيلردنه بنمکيلرک
حالنه دونه چکدر .

اوطوریرم ، طون جیرتلار ، قالقارم ينه جیرتلار ، قاشینیرم ،
کوملک کيدر ، صويونورم ، فانيله آريلير . هيچ برينه طوقونمه يه
کليور .

— نه اوله جق ؟

ياپه يم ديسيم رجهازپاره سی ! شاشيردم قالدم . اکر بوجيرت باجا غمده کی
بريجک پانطالون ايله صيرتمده کی جا کته سرايت ایده جک اولورسه در حال
تقاعدلکی استعدا ایدوب اوده اوطورمالی . بوسسلر بزی اولرده
کيزليه جک بوصباح ده (ايله بوتينک يانی کوستره رک) شوراسی ييرتلادی ! .
ساتر عيوب ديدکلری ، دها برسنه قدر کيلير برپاردوسوم وارايری .
آنی ده بيوک اوغلان صيرتلادی . . . دقت ايديورميسک ؟ آنرله
برابر سجعه ده دوام ايديور !

— ديمک که شاعر اولما که برپارماق قالمش ! . . .

— اوت . . . اولورسه م مخلصی (عريانی) قويه جنم .

جیرت !

رفيقم ، يوزی انفعالن متولد بر نوع تبسم ايله بوروشمش اولدينی
حاله کلدی ، قارشيمه اوطوردی . ينه قاره برخبر ايشيتمش وياخود
اودن حدتله چيقمش اولديغنه حکم ايتدم . آ کلامق ايجون صوردم :

— نه وار ، نه يوق ؟

مکر اوده بنم سؤالمی بکليورمش . تأسفله :

— دها نه اولسون ؟

بنم ده مراقی موجب اولدی :

— سويله ، باقهيم .

— اولدن جارت جورته اهميت ویرمز ايدک . شيمدی کویا آنک

خفيفی اوله جق ، باشمه بر جیرت چيقدی .

— نه چيقدی ؟

اماله ! منفعلانه ايله :

— جیر . . . ت . . . !

— بوناصل شی ؟

— بيلميورميسک ؟

— بيلمديکم اصواتدن بری . . . !

— صرف کتابلرنده ، لغتلرده اويله اما شيمديلر بنم اوزرمدنه

مودياتدن !

مهم بر مسئله ریاضیه

بو کونلرده پک زیاده جدی ، آغیر دوشونشلی اولدیغ ایچون
عرض ایدیورم :

زمانهده دوران ایدن درلو درلو روایتلر آراسنه صاحبهلرده
قاریشمغه باشلادی . کویا :

بو آیک چارشنبهسی کچن آیک چارشنبهسندن اوچ بوچوق اندازه
اکسیک ایش ؟!.. ده اکله مک ایچون نه قدر قایبسی پستیلی لازم
ایش ! !... مراق ایدن ایده نه .

فی الحقیقه بونک بر مسئله ریاضیه اولدیغنده قطعاً و قاطباً شبهه
ایدیله مز . مادامکه برمساحه شکلی موجوددر . بالریاضی حلی مطلوبدر .
ققط الله معتبر اوله رق بر (غره غووار) ، بر اورتودوقس ، برده
مسلمان تقویمی وار . بوندن ماعدا ذات وزمانده کوزتمک لازم .

اویله یا !.. مثلاً (غره غووار) ایله یاپه جق اولورز : فضله کلیر .
(اورتودوقس) تقویمی ایله ایشه باشلارز ، اوچ درت پارمق قیصه
دوشر ، بزم سنه قرییه اویدورمق ایستهرز ، ساعات ، غروبی اولمق
حسیله اختلاف منظر محقق ...

نه مشکل مسئلهلره معروض قالیوز!... شو اوچ بوچوق اندازهی
حساب ایده میورز .

نهمه ریاضیهیم قوتلیدر اما او قدر کووه نهم . یعنی مسئلهی

کندی کندیله حل ایتدیگمدن امین اوله مام . جبراعلی ، تمای و تفاضلی
کوردیکم حلاله مکتبدن چیقالی ، اوتوز بش سنه اولیور . اوتوز بش
دفعه جمع بیله یاپامشدر .

دوشوندیم . دوشوندیم . نه یاپهیم دیدم ! مشاهیر ریاضیونمز
مراجعت ایتک خاطریمه کلدی . صالح ذکی بکه کیدهیم . ذواللی ذهنأ
راحتسز ... نادر بک ... مقفود ... امین بک ، صرف مادی ...
ایشک ایچنده پستیلی کبی مایخوش بر نسنه وار ...

بیایر میسکیز ؟.. انسانه مراقده کلیور ... هر کون یکریمی درت
ساعت اولسونده بو ایکی چارشنبهک آردسنده اوچ بچق اندازه فرق
بولونسون !.. بو تیمورمش کبی اکله مک ایچون قایبسی پستیلی لازم
کلسون !.. بویله غلا زماننده .. هم باقهلم اوقهسی قاچه ؟

دون ، بالق بازارنده ، بزم (بازار اوله حسن) بکه تصادف
تصادف ایتیمیم می ؟ .. الله یاپه جق !.. درحال یاناشدم . دیدم که :
— حسن بک !.. بو مسئلهی حل ایدجک آنجق سنسک ..
ایچمدن ده دییوردم که :

— حاضر یش اسکلهسی ده یاقین ... کیدر آلیر ، آکلارم ،
تقویمه بر خدمت ایش اولورم ...

— سویله باقایم .. دیدی .
آکلاندم ... بر معتاد باشی صالادی . یوزیمه مستهزیاه باقهرق :
— بو ایش قایبسی پستیلی ایله اولمار ... بوکا بر کوکوم اوزوم
خوشابی ایستر ... چونکه ...

قرداش ! آراهه جیلردن ده راحت یوق که ... بنی بر طرفه ، آنی
بر طرفه آتیدلر ...

آریلداق .

بردها یاناش سور ... ترا کتسزلك اوله جق ..

ایشته انسانلق بویله . یاشادقچه صاحالره تصادف ایتمکدن آزاده
قالما دینی کبی وقتلی وقتسز صاحا شیلرله اوغراشمقدن ده منع نفس
ایده میور . حتی بنم آکلاییشمه کوره بو حال طبع بشرده مکنوز .
فطری ، ولادی فقط آراده صرده متظاهر بر کیفیت روحیه . اوت ...
طبیعت دائماً جدیت ایسته میور . ذاتاً کنیدیسی ده او یله . مارت آینه
باقک ، مشهور اولدینی اوزره دیگر اون بر آیک یابدینی کنیدی حولنده
تماماً یاسیور . والحاصل انسانلغده تلون پک زیاده یاقیشیور .

اوینار اوینار !..

اوطوردیغم یرک قارشیمسندگی بالقجی ، صاتیغنی (قالقان) لردن
برینک اکسبه طرفنه بر ما کنه یامش ، نارومانیادن بورایه قادار
تحت الحفظ کلد کدن صو کره بالقخانه ده ، دکانده کونلرجه دورمش ، کیجه لر
کچیرمش اولان زواللی مرده بی خبری اوینادوب طور سیور . بو
(رقص مرکاسرک) بر طرفدن انظار صافدلانه دیگر اوتوز قرق هم
جنسک تازه لکینی ایما ایتمکله برابر دیگر طرفدن ده پیاسه یی یو کسلیتمکله
خدمت ایدیوردی .

مراق بو یا !.. دکانه قدر کیتدم . بالقجی یه :

— شو بالنی قاچه ویریورسک ؟

دیدم . طانیق اولدیغم ایچون یوزمه کوله رک باقدی . دیدی که :

— امان بک بابا !.. اونی ایسته مه . بوراده کی اوتوز بالنی بن دکل ،

او صاته جقدر .. سکا ایچریدن تازه سنی ویره میم .

— دیمک که بونی اک صوک صاته جقسک ؟

— او آرتق صاتیلماز ...

— کور میور میسک ، یالکز ایکی کوندر بوراده اوینایور !..

تصادف اوله جق یا !. اوانساده طشرلی بر مشتری کلدی . آکلار

کبی گوز کزیدر کدن صو کره اوینار اویناری کوستره رک :

— شو بالنی طارت !..

دیمه سوئمی؟ ... بالقجی دیوب کچمیه لم هم قورناز ، هم حاضر جواب .. دیدی که :

— عفو ایدرسکنز .. اونی شیمدی بك بابایه صاتم !.

آدمجکمز صبره نك اهميته قائل اولانلردن اولمالی که

— اویله ایسه آلت طرفنده کی طارت .

امریخی ویردی . بالقجی درحال بالنی چیویدن ایندیردی . طارتدی .
باغیر جه سنه فرح فرح ایکی بوچوق اوقه دید کدن صوکره دکانک لوش
یرنده بولنان تحته اوزرینه یاتیره رق ساطوری ایشتمکه باشلادی . بر
احترام مخصوص اولمق اوزره صاپه کچیرمیوب کیسه کاغده طیقدی :
ویریرکن :

— جکریخی ده قویدم مزه سی قیاق قاچار !.

دیه رك غایت قیزغین یاغده طاوا ایدلمه سی توصیه ابتد .

طانیدق دیدم آ ... بن یرمه چکیلدم ، دقت ایدیوردم . کیم بالیق
آلمغه کلیر ، اوینار اویناری ایسترسه غازی نو پنجره سی اوکنده اوطوران
خی کوستره رك :

— بك بابایه صاتم !.

دیور ، خی شاهد زور مقامنده کار ونفعنه آلت ایدیوردی .

ایشته انسانلق بویله در !.

خادم منفعت اولاتی بك سور ، آنک دائما یوزینه کولر .

بالقجی ده انسان !. هر طارتیشی متعاقب بکا اماله ننگاه ایدره رك
کولو مسیوردی . بر آراق قالدقم . کیدیوردم . باغیردی .

— بك بابا نزهیه ،

— شویله طولاشه جنم ...

— یاریم ساعت صوکره کل . سکا بر تازه بالق ویرهیم !.

عاقیتله یه !.

کوردیکنزی ؟ .. شاهدلکم یتیمش کی خی آچیقدن پارم ایله
مرتشی ده ابتد . فسبحان اه !. بزده کی بو حرص انتفاع ، نه قادر
بوموشادیجی بر حس !

— یا . . !

— ناصل اولدی؟

— ناصل اوله جق؟ یا قدم: بویاجی، آینه کی! دبیهدیه کزینوردی.

آجیدم . سوء تصادفه باق که آیاغمد بوتین ، قوندرده یوق ! او
آنده خاطر مه کلدی . در حال جیسمدن بر چاریک چیقاردم . آرقه سی
اوستی یاتدم . کل یوزمی بویا دیدم . بویادی .

— بوندن نه چیقار ؟

— هیچ ! . . کائنا نه بر کرده بویله بر هیئت ایله کورینهیم ،
دیدم .

برکت ویرسون ، مانغال اوستنده صیجاق صو وار ایدی .
بر آرده صابون بولاق . اوغدی ، اوغلا دی . ایچه اوغراشدی ،
النهایت اسکی رنگنی بولدی . یانمه کلدیکی زمان دیدی که :

— الله چوق شکر اولسون که بویله بر یوز قاردم اولدی . یا
چیقمازینه بویانه ایدم ! . .

چیتان بر یوز قارده سی

کچن سنه بر کون کویک (پاپاسک باغچه سی) دینلن بیکانه صیفیه سنده
اوطوریوردم . ایجری یه قیویر جق صاچلری شاخه قالمش ، باش
آجیق ، یالین آیق ، پیر پیری قیافت بر زنجی کیردی . یا قلاشدیجه
طایر کی اولدم . برقچ آدیمدها آتجه سباهی وجهی آراسنده پارلایان
ایری کوزلرینک آقندن بالانتقال قولتوق طرفنه باقدم که بر طور به
طور یور ، آرتق کیم بیلمز ؟ نایزن توفیق !

— بونه حال ، یا هو ، ینه می چیلغینلق ؟

بر مدت نظرلری ثابت قالدی . ککمه اولمش کی دوداقلری
تیره دیکی حالد سسی چیقمیوردی .

— یوقسه قوش دیلی تیاروسنده (اوتللو) می اوینادک ؟

ینه او وضعیت جمودانه ایله یانا شدی . تکلیف و تکلفدن ذاتاً
آزاده اولدینی جهته بر اوف چکهرک طوبراقلر اوزرینه اوطوردی .

— نه اولدک توفیق ؟

بودفعه سویله بیلدی . ایله کوکسکه اوره رق :

— ایشته مرحمت ، انسالک یوزی بیعضاً قاره چبقاریر !

— عجایب ! . . کیمه مرحمت ایتدک ؟

— بر بویاجی چوجغنه !

— فقط اوسکا مرحمت ایتمش کی کورینهور . . .

باشیله تصدیق اشارتی ویره رک :

حکمدار ، بو یا ... مراق ایتش .. صورمش :

— بری ناصل ، دیکری ناصل ..!

دلی بو !... سوزینی صاقینیری ؟... جواب ویرمش ...

— بری بنم کبی زنجیری ... دیکری سنک کبی زنجیرسنز !..

زمانی کورمیورمیسکیز ؟... حال بوکه بز دیلزی چیقارمش

دکل ، حتی هر کون اتمکچی کورکی قادار اوزاتمقدیز !..

شیمدی کیم دلی ؟... زمانی ؟... حاشا : شبههسنز که بز !... اولسه یدق

زنجیری قاپان اوستمز کلدی ! فقط آراده صیرهده بر طاقم صفات

و اوصاف مقبوله ایله تجیل ایتدیکمز انسانلغه اصلا یاقشایان نه دورلو

تجیلدرکه :

— دنیاده اک عقللی آدمی کیمدر ؟

دیه سؤال ایدن ذاته مجانیدن برینک :

— قولاعکی بکا ویر !.. کیمسه ایشتمهسون !... برنجیسی بن ،

ایکجنجیسی سن ! دیدیکنه ماصدق اولیورز !

سنز ، شو مدهش ارتجاعه باقک که فاتحک ، سلطان سلیمانک یاپدینی

دارالشفالر دلی تداوی ایدیور ایدی... احوال حاضرهیه باقینجهده ،

فرقه جیلغک ، غزته جیلکک دلی یتیشدیرمکده اولدینی تظاهر ایدیور.

دیرلرکه :

بیلیم نرهده بر تیمارخانه یاپلش ... رسم کشادی کونی معذبلردن

بری دقت ایتش ... مؤسسسهیه حضاره قلاغوزلق ایتک اوزره اوکجهدن

طبییک کیردیکنی کورنجه :

— ایواه !... بوندن صوکره کیرنلره کیم باقهجق !...

دیمش ...

مکر ایلك تیمارخانه جی بز ایتشز !...

اوت. ایلك تیمارخانه جی بز ایتشز ! . بکا اینانمازسه کز کچن کون
انتشار ایدن (طب فاکولته سی) مجموعه سنده (عثمانلی طبابتنه عائد
بر وثیقه تاریخیه) سرنامه لی مقاله نی اوقوییکیز .

بو مقاله یه نظراً آلمان اولماسی لازم کلن امراض عقلیه مشاهیر
متخصصیندن معلم (فراقت بهینغ) ، ایلك تیمارخانه نک تورکلر طرفدن
احداث ایدیلدیکنی و دلیلر حقنده کی اصول تداوینک تورکلردن
آلنوب آوروپایه تعمیم اولندیغنی (۱۸۹۷) ده نشر ایتدیکی (سرریات
عقلیه) اسمنده کی اثرنده یازمش ایتش !

واه !... واه !... تا فاتح زمانندن بری اوروپایه (کلابیلک)
ایدیورمشزده خبرمز یوق !.. کیم بیلیر عصرلردن صوکره بزدن نه
نه کی آثار جنت هویدا اولدی که شیمدی آوروپالیر بزه کلابیلک
ایدیورلر ..

مشهوردر : حکمدارانندن بری تیمارخانه نی زیارت ایتش ... کزوب
طورورکن بر مجنون زنجیربندک قارشیدنه دیکلیمش ، دیلنی چیقارمش
زوالمی دلی ، احوال بی خودیسنده شاشمش ، کولش ... باقش ،
باقشده دیمش که :

— بنم بیلدیکم ، دلی بر درلو اولور ایدی ، مکر ایکی دورلو
ایتش !..

(الطیبیداوی الناس وهو مریض)

ایشته جله مز بو موقعده یز !...

بز کوچک اهن دلی اولمیانیده دلیرتیر ایدک ... حالندن بر آز
شبه لندیگمز هر هانگی بر یولجی یی اورتیه آلیر، ایکی المزی بربرینه
اوره رق :

« دلی ! دلی ! تبه لی »

« قولاقلری کوبه لی »

دیه محله سینورینه قدر تشییع ایدردک. آدبجغز قیزار، صوکره،
قیزار، کری دونوب اوزرمزه هجوم ایدردی، فقط کیم طوتولور ؟..
النهایت اکیلوب طاش آلیر .. آتمغه باشلار ... بو آن جنت بزم
ایچون اک نشاط انکیز بر دم اولور ، دها زیاده یوکسله لیردک ...
حال بوکه او زمان بو قدار شعره واقف دکل ایدک . بزینه کندی
هوامزله ینه آهنک مخصوصمز ایله :

« دلی ! دلی ! تبه لی »

« قولاقلری کوبه لی »

دیه آچیقندن آچیغه باغیردق !...

مکر نه مسعود زمانلر ایمش !.. نه ضابطه وار ، نه سانسور ،
نه پولیس مدیری ، نه دیوان حرب ، .. نه اتحاد جمعیتی ، ائتلاف
قومپوستوسی ، نه سلامت عمومی !.. نه مطبوعات ، .. نه مجلس مبعوثان !..
نه ده اعیان !

قرق بش سنه اول شهزاده باشی اطرافنده اوطوروردق ... بنم
بیلدیکم او زمانلرده جوارده مقیم قودامان پاشالردن بری آرابه سنه
پینوبده قوناغندن چیقیدی ؛ قارشیده کی بورکچی قاپار ، (طاش تکه نلر) ده کی

صولر چکیلیر ، کوچوک قوغاجیلر حمامک کلخنی سوزر .. (وفا)
بوزاجیسنک مایه سی بوزولور ، دیرکلر آره سی پاجیحیلری دمی شاشیریر ،
بایزید مرکبجیلری دوداق قاره سنه اوغرار ، او قچیلر باشی کوشر ،
دیوان یولی طارالیر ، باب عالی قاریشیر . دوزن ینه دوزن اولوردی .
دلی یه صورمشلر :

— کیمدن قورقارسک ؟ ...

— عقلاییدن ! ...

دیمش ...

دلیجه سوز اما یرنده ! ..

برقدح آمر ، قونیاق . . . ایچمک ، غزته او قومق کچن کونه ،
فردایه عاقد دوشونجه لری اجمال ایتک ، او کونکی ایشی تاصارلامق ،
او کونکی ییه جکی ، ایچه جکی تنظیم ایتک ، کیجه لکری چیقارمق ،
ینه باشند چوراب ، بوتین ، بانطالون ، کوملک ، یلک ، جاکت ، ستری ،
بالطو ، فس ، شاپقه کییمک ، جزو دانه ، جیبه ، ساعته باقمق ، او خلقی
تطیب ، تکدیر ، تعزیز ایله مک ، کوله کوله ویاخود حدتله قیودن
چیقمق ، بقاله ، قصابه ، آتمکچی یه ، صوجی یه . . . اوغرامق ، آلمق ،
ویرمک ، ایصارلامق ، یوالامق ، یولده ، واپورده ، تراموا یده
سلاملاشمق ، یینمک ، اینمک ، کورمک ، طویمق ، سویله مک ، ایمرمک ،
ایکرمک ، آجیمق ، کولمک ، سیغاره یاقمق ، یاقق ، تمنا ایتک ، عفو
ایدرسکز دیمک ، کبریت ، قاو ، بنزین چاقق ، قلمه ، دکانه ، دستکاهه ،
الحاصل ایش باشنه کیتمک ، چالیشمق ، ذهن ، فکر ، قفا ، وجود
یورمق ، اوکله یین یلک ییمک ، ال ، آغیز ییقامق ، سیلینمک ، ینه
چالیشمق ، میزه ، مستشاره ، ناظره ، اوستیه ، مدیره ، دکان صاحبنه ،
کلنه کیده نه سوز آ کلاتمق ، شونکله بونکله کوروشمک ، اوطه جی یه ،
چراغه ، قالفه یه ، اورتاغه ، ایش باشی یه ، دلاله ، قومیسونجی یه ،
سیغورطه جی یه ، آلاچقلی یه مرام آ کلاتمق ، بورجلی یه خبر کوندرمک ،
بوصله ، تذکره ، مکتوب ، اوردینو ، پوایچه یازمق ، قالمق
اوطورمق ، اویوقلامق ، شوندن بوندن یالان ، کرچک دیکله مک ،
تکرار اوه طوغرولمق ، چارشو ، بازار کزیمک ، اوتیه بری آلمق ،
طاشیمق ، طاشیتیمق ، شو آراق یان کسیجیلردن صاقینمق ، کندینی
آرابه ، اوطوموبیل ، قامیون ، تراموای ، حمال ، کوفه جی دن ،
طالغین ، صالاق ، خیزی کیدنلردن قورومق ، نمودبالله کوپریدن

برتسلی !

جدیات ، هر زمان روح بشری احاطه ایده میور . آنک ایچوندر که
آراده صیره ده آفاقی صحتلرک ، اکلنجه لرک وپردیکی نشئه لرله کولر ،
اوپنارز .

— او . . . ح ! فلکدن برکون ده چالاق !

دیه اعلان مسرت ایده رز .

هر کون بردورلو یاشامق ، احتیاج دینیلن حس مبرمی تحقیر ایتک
دیمکدر . برکت ویرسون که اعتیاد بزی آوودیور . صباحین او یانیر
اویانماز کندیمزی طوبلایوبده ایرته سی صباحه قادار اجراسیله عادت
مکلف اولدیغمز افعال وحرکاتی دوشونه جک اولورسه ق درحال عظیم
بر یورغونلق طویارز . او یله یا . . . برکره اودن چیقنجه یه قادار
یابدقلمزی کوز اوکنه آله لم :

یاتاقدن قالقیله جق ، ایکی آیاق اوزرینه طورولوب آدیم آتیه جق ،
اسنه مک ، کریمک بز بوفلمک نه قدر متعب اولدیغنی تقدیر ایده میز ،
برکره ده سوسطاً طورانلره صوریکنز ، نه لر چکدکلرینی آ کلا رسکز ! .
او کسورمک ، آقصریمق ، اوغونمق ، کوز اویوشدیرمق دن
صوکره ال ، یوزه آیاق ییقامق ویاخود ایجابنه کوره صو دو کونمک ،
شو حالده صویونمق ، ییقامق ، قورولانمق ، تکرار کینیمک ، کزینمک ،
اوطورمق ، برقهووه ، چای ، چیقولاته ، سود ، سیغاره ، نارکیله ،

كچيله جك ايسه يوز آديم مسافه دن يكر ميلكى حاضر لاق ، ميخانه ،
غازينو ، قولتوق هر نره سي ايسه اوراده برايكي يترسه قفاني طوتجه يه ،
بوده كافي كلزسه اورسه بوجه اولنجيه قادار چاقق ، اوه كلوب صويونمق ،
سوينك ، ميني ميني لري سومك ، ياتمق ، اويومق خلاصه بو افعال
و حركاتك آراسنه صيقيشان ، آلتنده قالان ، اوستنه چيقان ، طوغريلغنه ،
ايكريلكنه كلن ، يانه دوشن ، عكسكه كيدن سائر افعال و حركاتي
اجرا ايتمكه برابر و طائف فيسيولوزيدن چيكنه مك ، كه وه له مك ،
ايصيرمق ، هضم ايله اوغراشمق ، كورمك ، قوقلامق ، طاتمق ،
طوقونمق ، ايشلتمك ، كبي حالات ايله متأثر اولمق ، تيتره مك ،
ترله مك ، اوزولمك ، سوينك ، مشروطيتدن بري مودا اولديني اوزره
وطنى ، ملتى دوشونمك ، مثلا انتخابات جديده يي تعليماتى كورمه دن
بكنمك ، ويا بكنمه مك ، صلح قونفرانسي ، بولشه ويك ، سوساليزم ،
روملق ، ارميلق ، كردلك ، عربلق ، توركلك ، اسلاملق ، خريستيانلق ،
متاركه ، استيلا ، مغلوبيت ، حكومت ، سلطنت ، خلافت مسائل
معضله سيله بين پانلالمق ، الك صوكر ايشك ايچندن چيجه مامق ، شاشيرمق ،
شاشالامق ، قيزمق ، يهوده ادعالرده بولمق ، آدامنه كوره غوغا ،
كورولتى ، خير چيقارمق ، سو كوش ، دو كوش ، ديركن پوليسه
طوتولمق آز شيميدر ؟ بونلري بربري اوستنه قويسه قى بزي يام
ياصصى ايدم جك بر باركران تشكيل ايدر . فسنى ، فاشلرينه قادار
ييقانلرده اللريني باشلرينه كوتورمش يورغونلردندر . فقط نه ياپه بيليرزكه :
(غم وشادى فلك بويله كلير بويله كيدر)

فعللر آراسنده فرق يوق !..

بزم اوده جام قيريلير ، پرده دوشر ، تجربه يومرولور ، قابو
ديوريلير ، اوتنه بري چالينير ، عائله وطنك مينياتوري اولمق حسييله
غوغالر ، دو كوشلر ، سو كوشلر اولور . نه زمان صورسه م ، اولجه
يازديلمق وجهله ، آلديلمق جواب :

— بن بيلمم !

— بن كورمه دم !

دن باشقه برشى دكلدر

بزم اعيان رئيس محترم مزده عين وضعيته قالدى ! . اوح اولسون !.

مثلا : وكلا ديوريلير ، سوال ايتديكمزى ؟ ..

— بكا برشى صورماديلر . يعنى : (بن بيلممك اعيانجه سي .)

بر وقعه مياسيه حقنده مراجعت ايديلديمى :

— خبرم يوق ! يعنى (بن كورمدمك بر آز منطقيسى) !..

بو ايشلري بزم نه زمان بيله جكز ؟ ، نه زمان كوره جكز ؟ ..

بكا اويله كليور كه ولو نزاكه بيلممك مكلسمز ، تجاهلمزه ويريله جك بر
لرومه مستند اولسه بيله اولنده ده ، صو كنده ده بيلديره جكلر ، قفامزه
اورا ، اورا : آج !.. كوزيكى ، كور : ديه جكلردر !

كندا بكا اويله كليور كه بزم بيله مديكمز و كوره مديكمز اولسه
اولسه بوايكى ضربه اوله جقدى ! حال بو كه بزم بونلري ييدك . بردها
ييدك بر دانه سي ده ينه ا كسه مزه اينك اوزره بولونيور !

مشهوردر : قوپ قوری ، صافی سیکیر ، یکی چری آغارندن
بری ، نارکوله سنی قورمش اوطورمش ، تصادفاً اوکنده اکسه سی
تقیه جی قالی کی قاتمر قاتمر بر جیودلک کچمش .. باقش باقش ، اکسه یه
ایرمش .. امر ویرمش :

— چاغیرک .. شو اوغلانی !

چاغیرمشلر ...

صورمش ؛

— بو سنک اکسه کی هانکی بربر یاپیور ؟

جیودلک ، متحیر :

— بربر دکل ، آغا حضرتلری ، اللهدن !

کمال غفله :

— صوص ... !

صوص ... فقط بریکی صوصارمی ؟

— سویله باقهیم ! هانکی بربر ؟

— والله !.. افندم ..

آغا ، یاننده کی فلقه جیه :

— ییقلک ، شونی ، اللهی دکنک اورک ...

جیودلک ایشک وخامتنی آکلا نیجه :

— سویله یهیم ، افندم ، اون قباننده کی دکرمنک یاننده کی بربر !..

دیر ، یاقایی قورتاریر ...

ایرتسی کونی آغا حضرتلری ، بربرک دکاننه طاملار .

— سلام علیکم ،

— وعلیکم السلام ،

— اولان بربر !..

— افندم !..

— بنم اکسه مده ایکی قاتمر یاپه جقسک !

نه ؟ .. زواللی آد مجنز شاشیریر . دیرکه :

— آمان افندم ؟ .. بو ناصل اولور !

— ناصلمی اولور ؟ .. وای ! سن بنم امریمه اطاعت ایتیمورسک ..

ها !.. (قیوی آچوب طیشاری یه سسلنه رک) : فلقه جی کلسون !..

آمان یارنی !.. بر بلاکه ، بربری تیتره تیر ... دیرکه :

— افندم ، باش اوستنه ایکی دکل ، اوچ یاپهیم ... فقط سزجه

پک زحمتلی اولور !

— ناصل اولورسه اولسون !

— اوپله ایسه ، باشکزی اکیک ، اکسه کزی چیقارک ؛

چیقاریر . بربر اسطوره قایشنی ایکی یه یوکر ، برالیله حریفک باشنی اکر .

شیررانق ، شیررانق ، ایندیرمکه باشلار . آغا پشیمان اولور اما ، بر

کره آغزندن بویله برامر چیقمش بولونور . عملیه ، یارم ساعت سورر ،

اکسه ده قابایریمی قابایریر ! آغا بر آراق الی سورر ، باقارکه بوف

بورکی کبی !..

دیرکه :

— آفرین ، بربر باشی ... آرز زمانده بر قاتمر یاپدک .

ان شاء الله باشقه کون کلیرم ، ایکنجیسنی ده یاپدیریم !..

— دائماً ، بیورک آغا حضرتلری !.. امرکزه منتظریم !..

عجبا بزمکیلرده قاچ قاتمر اولدی ؟ .. وقاچ قاتمر اوله جق !..

نعره زمان !

بر :

— هیشت !

در اما یولده کندی حالده ، کندی دوشونجه سیله کیدن اون
اون بش کشتی بی آنی خلع جانلره اوغرا ده رق آرقه یه باقدیرر .
بونی قوتلی بر نعره یه رفع ایده جک اولور سه قنجره لر قفادن ،
دکان اوکلری لب جنبان حیرت نیجه کیسه لردن ، دیوار کنارلری
استعاذه شرت ایدن چولوق ، چوجقلردن ، قادیلردن کوروغزا ولور .
(طفلی) مرحوم ، قاضی کوینده ایچد کدن صوکره (قره جه
احمد) طریقیله اسبق یاور (خلیل) پاشانک سر قبرینه واریر . کور
سسینه بر نعره آتار . اوله جق آ . دوریه قولی یاقینده ایتمش . کلیرلر ،
یاقلارلر . (سلیمیه) قوماندانک قارشینه چیقاریرلر .

قوماندان باقار که صاچ صقال یرنده ، کروفولی ، یاشلیجه بر آدم .

— اوراده نه یاپیوردیکز ؟

(طفلی) بلا تردد :

— فاتحه او قویوردم .

— بو ناصل فاتحه ؟ فاتحه ، نعره میدر ؟

— نه یاپایم ، پاشام ! مرحوم بوندن آکلار . . .

دیر ، یاقایی قورتاریر .

(محسن) مرحوم ده بر کیجه بزه گلشدی . ایچه توتسولی ایدی .

یتمهش اوله جق که راقی ایسته دی . کمال نشئه ایله او طوره رق دیدی که .

— اوچ درت کوندر کیجه لی ، کوندوزلی ایچیورم . حالا

سرخوش اوله مادم . نه پولاد یاپیلی آدم ایتمش . . . حریف او یله می یا . . .

آقشام اوستی (لائغه) یه اینر . ایکی اوقه اتمکنی مندیلنه قویار ،
صوغانی ، صلاطه سنی ده اوته کی اله آلیر . میخانه یه کیرر . آتک بر
بحق شیشه لک غداسی واردر . چاقار . کیدر کن دستکاهدن زورله
بر قدح ایچر . یورور . راقی یولده مایه طوتار . تام محله یه صاباجنی
یرده بر نعره آتار . کوپکیر آیاق اوستنه قالقوب اوولورلر . سرخوش
کلیر دیه قهوه خانه لر طاغیلیر . قاری قوجه نخودلی یخیدن اعتباراً
باشلاقلری غوغایی کسرلر . یاراماز چوجوقلر صوصار اوپورلر . . .
بو نعره دکل یات بوروسی ! . . . برده بکا باق ، چکه لرم آچیلیمور .
بو فرق نه ؟ سویله باقایم ، محرر ! دیدم که :

— فرق غایت ظاهر . . . سن محسن سک ، اوده او ! سن انشای

عشرته باشقه دورلو دوشونورسک ! او باشقه دورلو دوشونور .

رحمتی ، کندیسنه بر آز قولتوق ویردیکم ایچون ، جوابی
بکنمش ایدی .

افراد آراسنده کی فرق تربیتده ده دوشونشک پک زیاده اساسلی
تأثیری واردر .

هله فرقه مسئله لرنده بو فرق کوزه دیله جک اولور سه مملکت دورلو

دورلو نعره لرله چین چین اوتر . فقط قارشیمزه نیجه اجانب دیکیلرک

بدمست و بدخوی اولدیغیمزه قناعتله یوزمزه قارشی باغیریرلر .

صباحک شری ، آقشامک خیرندن یکدر ، دیرلر . نیجه بو مظلم

کیجه لری کمال سکون ایله کچیرمک ، فقط کوز آچیق بر صورتده

دوشونه رک صباح الخیره ایریشمکه غیرت ایتک وظیفه در .

یوقسه زمان بر کره نعره زن مهابت اولور سه جمله من آرامقله

سینه جک یر بولامایز !

بر پریشانلق کلیر که او بالایی طویچی نفرلری، او دنیایی هیچه صایان
آلفتملر نه وار، نه یوق جمله سنی براقیرلر،
— اولیا چیقیور !

دیه طبانه قوت قاچغه باشلارلر .

(مرد غریب) بو آنی (بانیک) دن ، بو هنگامه شوراشوردن
متأثراً دیریلیر . فی الحقیقه چیقار ! بالارتجال مزه سفره سی اتخاذایدلش
اولان طاشك اوستنده دیکیلی موملرک دلاتیله قولان ایدر، باقار که
شیشه شیشه راقیلر ، پاکت پاکت توتونلر ، بر ایکی پا . کیسه سی ،
برقا، مزار طاشك اویوق بریرینه یاسلمش زیتون صلاطه سی، صاری
صامان کاغد ایچنده طولوم بیتیری ، سیغاره لری هنوز توتن اغیزلقلر،
مندیللر ، باش اورتولری ، چاپلاره ، . . . دهانه لر ، نه لر ؟ حتی
سازده یرلی یرنده طورییور !

دوشونور :

بو غنائم شبانه دن ایجه استفاده ایتک ایچون علی العجائب بر آواز
ایله قاچانلری چاغیریر . قوجه قبرستانک سکونی ایچنده پاتلایان بونعره
زهره شکافه جواب ویرن اولماز . بکله ، کیسه لر کلز . نهایت شیشه لر دن
برینه یاناشیر ، اوکا خاتمه ویرنجه ایکنجیسنه ال آمار ، آنی ده اکال
ایدر . مزه لر دن یر ، توتونلر دن ایچر ، پاره کیسه لر نی جینه قویار ،
قنای بلنه طاقار ، سازی ده الهه آلیر ، (حیدرپاشا) چایرینه اینر .
کیجه نك قسم متباقیسنی ده سمای مکوکب آلتنه چکیلوب کچیریر .

جناب حق رزاق عالمدر . کوردیکمزمی ؟

(کون طوغماندن مشیمه شیدن نه لر طوغار)

ایمش ! . . .

مرد غریب

اولدقجه خاطری صاییلیر ارباب عشرتدن ، فقط سویلیر طاقندن
بر (مرد غریب) وار ایدی .

برکون (باغلر باشی) طرفنه چیقار ، چاقار . آقشامه طوغری
برده یوز درهملک آلیر . (قره جه احمد) مزارلنی بومیدر ؟ دییه رک
یورور . مزارلنک ، کندیسنجه مناسب کوردیکی بر محلنده طوره رق
النده کی یوز درهملکی ده ایچر . صیزمق استعدادی رونما اولنجه ذاتاً
اولجه طاسلادیغی بریانی آچیق، اوستی قابالی بر لحدک ایچنه کوچر، یاتاره
دم ، صوینی چکوبده یقظه باشلا یجه قولانغه بر طاقم سسلر کلیر .
کوزلرینی آچار ، باقار ، کو ورکه فوق فراشنده شهر آیین اجرا
ایدیلیور . موملر دیکیلیمش ، مجلس قورولمش ، ایکی تللی بر سازک
هوای مرقصی ایله بر قاق قاری چالقایوب طورییورلر . او . . . ح . . .
نه اعلی ! . . . کاه کوه . . .

فقط سرده ، درد خار وار ! ایر کیلوب قالمق، لحددن چیقماق
قابل دکل ، دیگر طرفدن مجلسه بیکانه طور مقده آداب معاشرتک
قبول ایده میه جکی بر حرکت . . . !
کندی کندیسنه دیرکه :

— مجالم یوق . . . باری المی اوزاده می . البته برقدح ویریرلر . !
اوزاتیر .

آمان افندم ! . . . ال چیقار چیقماز بز مکاهه بر پریشانلق کلیر ،

— قاج ياشکده سک ؟

هکذا عين حرکتله :

— کيم ؟ بن ؟

کيم ؟ . بن ؟ نقراتی ذاتاً حديدالمزاج اولان رئيسک سيکيرينه
طوقونمش ، حدثله ديمش که :

— يوق ، بن ؟

بک ، بو خطاب پرعتاب اوزرينه اصلاً چاليني بوزمايه رقص
درجه صوغوق قانليقله رئيسی شويله برسوزد کدن صوکره :

— قرق بش ، قرق آلتی وارسکيز ! . . .

زمانک محاکماتنده ده بو نوع تغافلله ، تجاهلله معروض قالميورمی بز ؟
نزاکت وتواضع اکثریا بويله نتیجه لر ويرير !

کيم . . . ؟ بن !

(محسن) مرحوم بکده سويله مش ايدي ، فقط اونوتشم . کچن
کون برذات محترم تکرار ايتمش :

نرم يانپوري بکلردن بری بر ياقه يه کيريشمش ، پوليس ا کسه له مش ،
ايچري يه ويرمش . بر قاج کون صوکرده محکمه يه سوق ايديش .
بک بوي ! . . . تواضع کوستره جک . رئيس اوطور دير ديمز
مظنون اسکمله سنه قعده يه وارير کي ديز چوکش . اوراق دعوا
اوقونمش ، صيره استجوابه کلش ، رئيس باشلامش :
— آدک نه ؟

فيرلامش :

— کيم ؟ بن ؟ . . . علی

ضبط کاتبنه :

— ياز ، علی ! . . . بابا کک آدی ؟

عين حرکتله :

— کيم ؟ . . . بن ؟ . . . حسن !

— ياز . . . حسن

— نه چيسک ؟

کذا عين حرکتله :

— کيم ، . . . بن . ما کنه جي !

— ياز . . . ما کنه جي .

— هر كوزلك برقصوری واردر ، دیرلر . بوده قصورلی .

— نه کبی ؟

— قصورده دکل . . نقصان

— نقصانمی !

— اوت . هانیا بز ؟ بزیده قاپاتمالی ایدی .

— طوغری اما ناصل کوستره بیلیردی ؟

— نصل اوله جق ؟ کوله رك . . . بزى او طه نك بر كوشه سنده

— اویوشمش قالمش ؛ تسکینی ده بورنی دوشمش . . . !

— . . . ؟ . . . !

سینیر !

(استقهولم) ده یرمدت اقامتله اخیراً عودت ایتمش اولان محترم
مبعوثلردن بری نقل ایدیوردی :

(آلمان ارکان حربیه رئیس « هینده نبوغ » ك :

— كيمك سینیری قوتلی ایسه محاربیه یی او قازانه جقدر .

مألنده کی قول مشهورنی طویان اسوچلی بر قاریقا تور یست بونی منسوب

اولدینی غزته ده غایتله بیس قوقان بر تسکینی اساس اتخاذا ایده رك اوچ

شکل مزاحی اوزرینه ترسیم ایتمش . شكلك برنجیسی :

بر او طه ایچنده معهود بر تسکله ایله بر فرانسز . بر چاریك صو کره او طه نك

قابوسی آچیلیور . فرانسز ، الی بورننده پوف ! دیه طیشاری په جان
آتیور .

ایکنجیسی :

عینی او طه . فقط فرانسزك یرینه بر انکلیز اقامه ایدیلش . یکر می

دقیقه صو کره قابو ینه آچیلیور ، انکلیز آیین بایغین چیقیور .

اوچنجیسی :

ینه عینی محل . عینی تسکه ، یاننده بر آلمان . آرادن بش اون دقیقه

کچیور . بودفعه قابو آچیلیر آچیلماز تسکه خائب وحاسر فیرلایور .

آ کلاشیلور که رسام ، بوزکله آلمانلرک غالب کله جکمنه اشارت ایدیور .

تصویری ، لطافتی حسیه بنده اوته کنه بریکنه نقل ایتکه باشلادم .

دون ینه برذاته آ کلا دیوردم . یشیر یشیر من دیدی که :

— هی! ...

ایشیدیلدی . فقط آردی کله دی . بوغازنده قالدی . بو تضییق ایله کوزلری ، آقلمی دوکر کی چوقورلرندن فیرلادی . شاه طامارلری هرایکی طرفدن اوقلاوا ، اوقلاوا شیشدی . وضعیت کسب وخامت ایتش ، بوتون باش ، بویه بر تاثیر ایله بوکولش اولان قامتی تعقیباً یره طوغری اوکه قاچارق ایکی الی سرعته ایکی یانه ساللانان دیزلری اوزرنده اولدینی حالد تیریل تیریل تیتره مکده ، بوسدمه دن تاثیراب اولان بوتون نواحی ظهریه ده عین حرکات رقصیه ایله ساللانمده ، بورون دلیکلری حدندن زیاده آچیلش ، اغیزنما کشاده ، مورارمش ، مهتر و مشوش دوداقلری آراسندن لعاب آققده ایدی .

آه! ... بر کره :

— ئوهو! ...

دیه! ... ایواه . دیه میوردی . قوشدم . سیلک ناصلسه طولدیریلوب براقلمش اولان زنجیربند طاسلرندن برینی چکهرک المله یوزینه سرپدم . بکامی بیله دیمه دی ، کیم کیمه ، هر کس افطار سفره سنده . بر طاس دها سرپدم . بر :

— هی!

دها قوباردقدن صوکره بکله دیکم قوجه او کسوروک سوکون ایتدی . او کسور دجه اوکنه ، آردینه پیطیراق کی سیغاره دوشیوردی . او یله یا! کوکس ، هوا آلان کوروک مثالی فوصلا یور ، بوتون بدن جبر نقشعات ایله ظیپ ظیپ ظیلا یوردی . بویه مدهش صارصینتیلره اوچی ذاتاً چوزولش بورکچی صاریفنک تحمیلی می اولور! ... اوچنچی طاس ، بو دخان پرست بی محالی بر آز دها آچدی .

بر (ئوهو!) یه قورتولدی

بیورکدی! ... تیریا کیلده آرادلی . حتی همان یوق کی . یا ، حرب عمومی ، بش سنه در قهوه می ایچیردی ، آقونمی یوتدوردی ، اسرارمی چکدیردی . .. حال بوکه بو صنف ممتاز افرادی ، اون بر ایک بردانه سنک آری آری برر دانه لریدر .

مع هذا توتون تیریا کیلکی موجود (رزی) نک شو مملکتته بر لطفی وارسنده آنحق بوندن عبارت!

توتون تیریا کیلکی دیدم ده اسکی بر وقعه خاطر مه کلدی . افطاره یاقین دیرکلر آراسندن کچیوردم . اوکده بر ساللانغوز پیدا اولدی . دقت ایتدم : یارم ساعت اولندن باشلامش اوله جق که یادیغی سیغاره لری صیره ایله دستارینک آراسنه دیزمش ، ایکی دانه سنی قولاقلرینه بیندیرمش ، اک صوک یادیغی ده اینجه اوافق چبوغنه طاقوب اکسه سنه کچیرمش ، تین تین کیدیوردی .

آرایوبده بولامادیغ بر شکل! آرقه سنه دوشدم . تام (سراجخانه) باشنه کلدی ، طوپ ده آتیلدی . اوده بر آنده طورددی . اطرافه باقیندقدن صوکره سبیل طوغری توجه ایدهرک چبوغی اصولجه اکسه دن آلدی ، کبریتی چاقدی ، یاقدی ، چکدی . ایکنجی نفسده طیقاندی . ناصل طیقانمازیا! ... بورون دلیکلرندن چیقان دومان کوره دیکز ،

صامانلق طوتوشمش ظن ایدر ایدیکز!

او آنده کسکن بر :

کوزلر ، خانه لرینه عودت ایدر کی اولدی . تنفسانه سرعت کلدی .
بل ایله باش ، ایوب واپورلری باجاسی کی آغیر آغیر طوغریلیوردی .
زوالمی کچیدی آتلاشمش ایدی .

المر ، دیزلردن انفکاک ایدنجه ترسنه دوندیکی ایچون اوچنده کی
سیغاره سی دوشمش صاغ آووجی ایچنده صیم صیقی قالمش اولان ایجه
چوبوقده برابر قالقدی .

— کچمش اولسون ، افندم !

هنوز کندیسنه کلیوردی . طویامادی .

— براز صو ویره ییمده یوزکزی ییقاییکیز . آچیلیرسکیز !
بو دفعه ایله :

— ایسته م :

دید کدن صو کره چبوغنی کوستره رک برسیغاره طاققلغمی اشارت
ایتدی . ایواه !..! کیلدم . یرده کیلردن بر ایصلانمامشی بوله رق
طاقق ایسته دم . قابل دکل ، او آغیز بو طولمه سیغاره یی آله مازدی .
بیم سیغاره لره طاوراندیم . توتونی دیکشیدیکی ایچون اوله مازدی !..
ایشته بو ائنده ایدی که هاتنی بر صدا عکس ایتدی :

— سن ناصل انسانسک به !..! بر سیغاره یی چبوغه طاققه سفی
بجره میورسک !

دیمز می ؟..! حقی ده !..! ایشته قابلیتسز لک بعضاً اشیانک بیچمسز لکندن ،
بعضاً وقتک طارلقندن ، بعضاً ده مخاطبک تقدیر آنیسندن نمایان اولورا

ایامده اویمغه کلیور !..!

یالکز ایشیتدم :

— رمضان کلدی ،

دیدیلر . فقط طانیه مادم . زیرا ، نیم بیلدیکم رمضان بویله الی
بوش کلز . اوتهدن بری (برکتلی آی) دیه مشهوردر . هانیا . ؟
شکر جی دکانلرینی چوملککجیلره دوندیرن رچل قاوانوزلری ، آغیزلری
دلبندلی کوپلر ، بقاللرده مورلو ، قرمزلی باغلرله دائره دائره آصیلوب
سالانان کلاجلر ، آناطولینک شهر اعمالاتی اولان پاصدیرمه لر ، اوقانغال
قانغال صوجوقلر هانیا ؟ . افندی خرج آلمش ، حمال اوکده کوفه
خاجیردادیر ، کندیسبی آرقه ده راست کلدیکنه :

— قاره مانلینک آئنده کندن آل !..! هم تمیز ، هم فرقلی جه !
دیه صاغلق ویره ویره یوروییشلر ،

— بوسنده کونلر اوزون . . . نه یاپه جغز ؟
سؤالنه مقابل :

— چوق شکر ، صاغ ، سالم قاووشدق !..! وارسون اوزون
اولسون ، ریم صبرینی ویریر . دییشلر ،
— بزم کچن سنه کی آشجی ینه کلش ، طوتدق .
— قاچه ؟

— یدی یوزه ! بخششی ، ماخششی ، غنهاسی ، منهاسی بیکه !
طرزنده کی حسب حاللر ،

— بزی بر آقشام تلطیف بیوررسکیز

زمینده پیشین افطاره دعوت ایدیشلر . . . هانیا ؟
بونلری و امثالنی دوشونوب طورورکن طالمشم . کندی کنده

باغیردم .

— زده سکیز ای کچن کونلر ؟ . . .

سس یوق .

— سز زده کیده جکسکیز ، ای کله جک کونلر ؟

ینه سس یوق !

دوام ایدیوردم !

— سزه سویلیورم ، ای کچن کونلر ! . . زده سکیز ؟

.

بکا بر آنده اوپله کلدی که افقک بولوطرله اورتو ساحه سندن بلکه
بیکرله آغیز آچوب قاپانیور ، بزم خطابه مه قارشنی زده اولدقلرینی
سویلیورلردی . فقط بزم قولاقنرم پاسلی ، طویه میوردم .

— بازی سزنی ایشیدهیم ، بر آز خیزلی سوبله یک ، ای کله جک
کونلر ، زده کیده جکسکیز . . ؟

آرقه مه باقدم . کوزلریمه برسمت مجهولی ارانه ایدن برطاقم اللرک
هلیوستا اشارتلینی آکدیران بایراقلری ایندیروب قالدیردقلرینی
کورور کبی اولدم .

بکا نه اولیوردی ، بو حاللر رؤیایه ده بکزه میوردی . یاخود بن
صاپیتیوردم . افقه بردها کوز کزدیردم ، بیکلرجه آغیزدن
دیللر فیرلامش ، بنله اکلہ نیورلر ، باشمی چویردم ، او بیکلرجه ال
بنی قارشیلایورلردی !

تمام ! . . . اویدوردق ! کچنلردن استهزا ، . . کله جکلردن کذا ! .
بو خیالات جنون ، بکا اویقوسزلقدن عارض اولمشدی . کوزلرم
قاپانیورده ایچم کج میوردی . آنلرایسه حالا طورلرینی محافظه ایدیورلردی .
دنیا ده اک اویصال مخلوق انساندر . کندی می اونوتدم . ذهنآ ؟

(کر بکا اویمازسه ایام ، اویارم ایامه بن) مصراعنی تکرار
ایدر ایتمز بن ده دیلمی چیقاردم . الله مندیلمی صاللامغه باشلادم .
ایامه ده اویمازسه کلیور .

کیم بیلیر ، نه کولونج وضعیته کیرمشمدر ! . . ایامه اویمقلغک
بعضاً بویله مسخره اولمقلغده نتیجه ویردیکنی عقلمه بیله کتیره میوردم .
دیل اوزامش ، اوینار . الله مندیلمی صاللا بر صاللا !
مشهور مثلدر دلی بال قباغندن اولماز آ .

چیق طیشاری !..

بری خواجه مرحومه کلیر ، دیرکه :

— باشیمی اوقورمیسک ؟

— اوقورم !.. آج باشکی !

حریف آچار ، خواجه باقارکه دریجه یارالی .

آبول . . . بوکا نفس کار ایتمر . . . علاج ایستر !..

— انی یا !.. علاج سور !..

— بن علاج بیلیم !

— بیلیمزسکده نیه علاج سور ، دیرسک .

— ، غالبا باشکی یارانلده غوغایه بویله باشلامشسک ؟

— بالعکس . آغزیمی بیله آچادم !.. اوسویله دی . بن صوصدم ،

بن صوصدم ، او ، قیزدی . النده کی چوماغی قالدیره رق :

— شیمیدی ده بن صوصه جنم . سن سویله جکسک ، سن

سویله جکسک بن قیزه جنم ، بریاره دها آچیله جق !..

بر تضاد غریب موا . . . وعده عدالتده بولنلره قارشى

سکوت ایتدکمی :

— هرکس آغزینی آچدی ، حتی ایکی ایلله بوری یابوب حقمن ،

حقمن ! دیه بانغیر بانغیر دیلر . سزایسه اینم وایکم طوریورسکیز !..

دیورلر . تام ، سویله مکه باشلادقی :

— آرتق صوصه جقمیسکیز ؟ . . . یوقسه . . . تهدیدیه آنلرده

عتاب و سرزنشه باشلایورلر .

طبقی ، صاللا دیرم ، صاللامه ، صاللامه دیرم ، صاللا !..

بوتشوش معنا یتیشمیورمش کبی صالنجاعه بینر بینمزده :

— صاللا ، صاللامه !

مع هذا سویله مک اک ، بویوک معرفتدر . بشریت ، اک بویوک

انقلابات وجدانیه واجتماعیه یی خاصه ممتازسی اولان «نطق» ایله اداره

ایده کلشدر . طاتلی دبل ییلانی دلیکدن چیقاریر دیرلر . مشهور

دکیل می درکه اک بویوک سلاح ، لساندر .

غریبدرکه (پولتیقه) کله سی . لسانمزده تبصص ، ریا معناسنه

قوللانلشدر . پولتیقه ایدیور ، پولتیقه جی بر حریف ، دیر ، طوریرز ،

فقط سیاستک نه دیمک اولدیغنی بر آز آ کلار کبی اولدیغمز زماندن

بری کله ، بو معنادن تجرد ایتمکه باشلامشدر . باخصوص زمانده

دهشتلی بر مؤادی خطابه نامزد کورینیور . خصمای سابقه منزله

کندی منافعمز داخلنده اوزلاشقم بوکون اک برنجی پولتیقه در .

بونک ایچوند ده بزی احقاق ، بتون حقائق انطاق ایلیه جک طرز

بیانک اک مؤجر و بلیغنی انتخاب ایتمه سنی بیلن ایستر .

چتره فیل بر آدمک بر طرفدن ایله قلبنی کوستروب دیکر طرفدن ده

دیلنی چیقاره رق :

— بوراده وار ، بوراده یوق !

دیمه سندن ، مخاطبک باخصوص سراپاقولاق کسیلوب سنی دیکله مک

نیتمده بولونمیانک علاقه دار اوله جنی جهت تحسس پک زیاده طاردر .

دیلکدن آ کلامیانه ده مرام آ کلاتمق ایجه کوچدر . یالوارمق ایچون
حضورینه سوکوم بوکوم کیره ن برزو الینک :
— قوزوم ، افندم !

دیمه سی اوزرینه فوق العاده حدتله نرک :

— بن حیوان دکلم ! چیق دیشاری به ! . . . دیبه صوک درجه
حدتله ن کیمسه لرده واردر . آنک ایچوندرکه ملت ایشلرنده معرفت
لسانیه ، عزت نفس ملاحظاتی باشده بولنمقده در .

دیجیک ایله قفا

خاطرمدہ قالدیغنه کوره ۹۳ محاربه سنده (شیعہ) هجوملری
انساننده بزم محمد جکلردن بری ، روس افرادندن برینک قفاسنه بر
دیجیک ایندیرر . بوتماس مدھش نتیجہ سنده هم دیجیک پارچه لانیر ،
همده قفا !

هر ناصلسه بو حادته شونک بونک نظر دقتنی جلب ایدر . نقل
وحکایه ایدیله ایدیله « عجبا هانکیسی دها صاغلام ایدی ؟ »
شکلنده بر مسئله اولور . . .

اوله یا ! . . . هانکیسی ؟ . . . اصلاً قفا کمیکی ده مقاوم ، تحتہ
دیجیک ده ! .. فضله اوله رق ایکن چیسنده ال قوتی ده وار !
هرشیشک شیوعی ، وقوعندن فنادر ، دیرلر . مسئله آوروپانک
(آنتروپولوژی) علماسنه قدر عکس ایدر . . . تحقیق ، تدقیق ،
مذاکره ، مناقشه . . . نهایت قفانک چوروک ، دیجیک صاغلام اولدیغنه
حکم ایدرلر .

بو ملت لک تاریخلرنده عمومیتله کورولمش برحالت دائمه در . ایشته
بو حالتدرکه علی العموم محاربانک صوکنده سلاحک صاغلام ، قفانک
چوروک اولدیغنه دائر طرفین آراسنده تظاهر ایدن درجات تفوقه
اشارت ایلر .

درده باقک که سلاحی صاغلام قیلان ینه قفادر .

هرب حاضرده ده (چناق قلعه) مظفریتنده ، (کوة العماره)

موفقیتند ، (غزه) محارباتی بدایتند بزم آرامزده بر رمز افتخار
تبارز ایتس ایدی . اوزمانلر بویوک بر اکثریت دیجیکمزك صاغلانلغه
ماشاء دیش ایدی ...!

شیمدی ایسه هان هیمز قفامزك چوروکلکته حکم ایتکده
اتفاق ایله مک اوزره بولونیورز .!

شو حالد یکی بر (آنتره پولوژیست) ایستر . حتی یاننده برده
طیب مداوی . او یله که حکم ویریر ویرمز تداوی باشلاسون . فقط
بونلردن اول زمانک توصیه ایتدیکی بر شی وار ایسه اوده :
سکون وقفایه عائد اولمق حسیله سکونک ضدینی توصیه ایدن
فکرلردن اجتناب .

رجیم !

بز بر شی اولدق اما نه اولدق بر دورلو آکلایه میورم . وقتیله
مکتبسزلکدن سوقاقلره صیغه میان چوجوقلر طوپ ، پیشدی ، گوشه
قایماجه ، اسیر آماججه ، بردر بر ، اوزون اشک ، قایدیراق ، کور
ابه ، چاتال ماتال ، .. کبی اویونلر اوینازلر ایدی . شیمدی دورت
یاشنده کیلر بیله ترانه پرداز اولیورلر . فقط بزلردن پک زیاده متحد
بولونیورلر . جمله سی ده عینی نغمه ؛ عین ادا ایله :

رجیم ، رجیم
صاری لیرا ویره جکم

دییوب سوقاقلری چین چین اوتدیریورلر .
بونک شرقی اولدیغنی بیلدیکم حالد بنده قاچ کوندر کندی
کندیمه صوریورم :

— شرقینک قائله سی کیم ایسه عجبا دیدیکی اولنجه (رجب) ه ،
صاری لیرالری ویرمشمیدر ؟

هیچ اوزریمه الزم اولمادیغنی حالد رفقادن برینه بو یولده بر
حسبحال آچدم . دیدم که :

— بنم بیلدیکم تورکی اولسون ، شرقی اولسون بونلر عمومیتله
عشق و محبت ، حسب حاله بعضاً حکمیاته بیله عائد اولور . بو ایسه
پارملی ... هیچ ایشتمدم ایدی . زواللی رجی آلتون ویره جکم
ویا ویردم دیه بو قدر دیله دوشورمک روامی ایدی ؟

رفیقم قهقهه ایله کولدی . جواباً :

— اما صاف اولمشسك ها!.. سن اصل بوندن صوكره سنی
دیکله ... هم پاره لی ، هم اسمی اسمنه ، جسمی جسمنه حتی یرلی
یرینه او یله شرقیلر چیقاجق که !

— !!.. ؟

پر مسئله اجتماعیه

شفقله اودن فیلامش . صیرتنده لیمه لیمه برانتاری . اوجلرینی
بلنه صوقش . سوقاق تنها یعنی اویروب چویره جك کیمسه یوق .
فرصت بوفرصندر دیمش ، پر نشئه پر صفا ... کوزلجه سسیله ،

« انتاریسی آله بکزئیور ، »

« شفتالیسی باله بکزئیور ، »

شرقیسنی اوقویوب قیویریوردی .

ساعته باقدم . بتس !!.. کندی کندیمه :

— عجبا چیلدیرمش می ؟ .. بوقیافت . بو حال ، بو شاقلابانلق ،
بوادا !!.. باشقه دورلو ناصل اولور .. ؟

دیدم . کوزلرینه باقدم که ، کولیور .. بن صوقولدقچه او ، آرتیردی .
قیوریرکن چالقامغه باشلادی :

انتاریسی آله بکزئیور .

.....

— خیر اوله !!.. صباح ، صباح !!..

— انتاریسی آله بکزئیور ،

— آکلادق !....

— آکلا ، آکلامه ! انتاریسی آله بکزئیور !!..

— صوکی ؟

— صوکی بو !... ایکیمزکده صوک چیقیشی !

— کیمک ؟

— بئله انتارینک !

— زه دن ؟

— اودن !

— نه اولدی .. که !..

— نه اوله جق ؟... اوچ کوندر پنجره ده ایدم !..

— خسته می ایدک ؟..

— کور میورمیسک ؛ طورپ کبییم !.. خدمتچی یی قوغمش

ایدم پالطالونی آلمش کیتمش ... دون والدینی یوللادم ، اسکی بر

بانطالون بولمش ، اما کوچوک کلدی . بوکون ینه کیده جک !...

فقط اوطوره اوطوره ده ایچمه صیقیندی کلدی . دون ، بر آراق

غزته اوقویهیم دیدم .. دیمز اوله ایدم !..

— سبی ؟

— سبی !. انتاری ایله سوقاغه چیقماق یاساق اولمش !.. بنده ده

هپسی هپسی اون بردانه !.. دیدم که : هم بن هوا ، آلیرم ، همده

انتاری ... شویله ، بر قولان ایدیم !

تکرار تغنی به باشلایه رق :

« انتاویسی آله بکزییور ! »

الار کلپچه ده !..

یالکزتاریخ دکل ، دنیاده هرشی بر تکرردن عبارتدر ، ماصالرده

بیله بو خاصیت واردر :

آرسلانک بری گزینوب طورورکن بر کدی به راست کلیر . باقار ،

باقارده دیر که :

— سن بنسک اما نه دن بوقدر کوچولوشسک ؟

کدی ، بر آه جانکاه چکر .

— آه ایتمه ! سویله !.. سویله !..

— نه سویلیهیم ، سلطانم ، آدام الندییم !

— آدام النده می ؟.. وای بونلر ، بوقادار جفا کار میدرلر ؟

— اویله درلر !

غضوبانه :

— بنم عرقه مسلط اولانلره بنده مسلط اولورم !

دیر ، اورمانه صاپار . براز صوکره اوموزنده بالطه می بر

اودونجی به تصادف ایدر .

— طور !.. سن نه سک ؟

— آدم ؟ شاهم !

— آدم می ؟ اویله ایسه بنده کوچولت !..

— نه حدمه !

— کوچولت دییورم !

اودونجی شاشیر ، نه یابه جغنی بیلیمز . اک صوکره عقلنی باشنه
آلیر ، دیرکه :

— بنم شوراده بر بوداغم وار ، کل افندم ، بکا شونی آیر !
کیدرلر ، یاریم یاریلش ، اورته سینه بر قاما صوقولش ایری بر
کوتوکلک یانه واریرلر .

— بیوریکیز !

آرسلان ، پنجه لرنی یاریغه صوقار ، آیرمق ایچون زورلامغه
باشلار . بوئانده اودونجی قامایه بر بالطه ایندیر . قاما فیرلاینجه حیوانک
پنجه لری یاریغک آراسنده صیقیشیر قالیر . چکوب قورتارمق ایستر
ایسهده موفق اوله ماز . حریف کوله رک یاشیر :

— بو قویروق سکا چوقدر ،

دیر ، اورته سندن بر بالطه ایله کسر ،

— بو آیاقلر ، خیلی یوکسک !

دیر ، بر بالطهده آنلره صاووریر . والحاصل نه قولاق براقیر ،
نه قویروق ؟ کوچولتدکجه کوچولتور .

شیمدی بزم اللرمزده یاریقهده . خطاب دوران بالطه الده ، باش
اوجمزه دیکیلی طورییور . معرفت ، قولاق ، قویروق کیتسهده
پنجه لری وبالنتیجه نفسی قورتارمقدر !

بز شوکا ، بوکا آجیه جغمزه اول امرده کندی کندیمزه آجیالی یز .
مطاع ایکن مطیع اولمق شهامت عرقیه مزک شانندن دکدر . آرسلان
دمیر قفسده یاقیشیر ایسهده مرد بر ملت هیچ بر زمان دمیر جنبه لایق اولاماز .
اوت . پنجه مزی ، قانديغمز حيله و خدعه ایله ، یاریغه ایندیره جکیز .
فقط بالطه اینه دن اول بر قاماده بز تدارک ایتله یز !

اعاشه : اویوز چکی حکایه سی

بوجرب ، بزه نه لر او کرتمه دی ! . . . نه لر یاپدیرمادی ! . . .
بن بیله اولدکجه ته یلله مه دن طوتک ده اویولغامه ، ایکنه آردی طرزنده
دیکیش دیکمه سنی ، ایلک آچه سنی ، یامه اورمه سنی ، بانطالونده ،
جا کتده یانیق ، پیرتیقیر اورمه سنی ، ییک پیشیرمه سنی ، بولاشیق
بیقامه سنی ، چیتیلهمه ، بوغادا اصولنی ، ترشی قورمه سنی ، یاتاق یاپوب
قالدیرمه سنی ، چاشیر دیوشیرمه سنی . . . دهانه ایسترسکیز . . .
او کرندم . عادتانا وقادینی اولدم . فقط برشی وارکه اونی حالا اوکره نه مدم :
اداره ! . . .

مثلا برقهوه پیشیرمک نصیب اولسه اوقه سنی اون سکزه آلدیغمز
زمانلرده نه قدار قهوه قویور ایسه ینه اوقدر قویورم ، شکری ده
ولو اوقه سی اوچ یوز اولسون ، بومنوال اوزره علاوه ایدیورم .
کرچه قهوه ، قهوه اولیور ، کوپوکی ، کشافی ، طادی قوامنی بولیور
اما ایکی کون صوکره قوطی طام طاقیر قالیور . جزویه ایکی بوچوق
قاشیق قویه جغمه ، بر بچق قویسه م ، بوکا برقاره شکری اورته سندن
قیروب یاریسنی قاقسه مده آجی طاتلی ایچسه م اولمازمی ؟ . . . اولمازا . . .
الا که بال کبی اوله جق ! . . .

وقتیله نه آداملر کلوب کچمشلر که صانکه ییدم ، ترانه سیله خیرات
ومبراته پاره یتیشدیرمشلر ، ایمرمه نی اونوتمشلر ! . . بز اویله می زیبا . .
بر کره ایمرندکی کیسه پی ، وزنه پی ، خزینه پی ، حتی خیرات ومبراتی

بوشال دوب ییورز ! . موستره سی میدانه : باشمزه بر اعاشه هیئی
چیقاردق . یه مدیکمز خلط قالمادق دن ماعدا لغو ایدنجه یه قدر دباشمزه
حال کلدی . اوچ یوز غرام بوزوق آتمک ایچون خلطی فرونلر اوکنده
دیلنجیلکه آلیشدیردق . آمان یاربی ! . نه منظره لر ایدی . آغلایان ،
صیزلایان ، باغیران ، سوکوب صایان ، ایتوب قاقان ، یومروق یاریشنه
چیقان ، قفا ، کوز یاران می ایسترسکمز ، طاش آتان ، چیمدیک
اوران ، حکومت ، مأمورلره لعنت ایدنمی ؟ . . .

حریف ، اوینه ات آلیرده اداره بی صاقلامق ظن ایتدیک ایچون
قوقوتور . ایشته ، بوجال ، آلدینی آتی بر او طوروشده بین آج
کوزلینک حالندن بتردر .

کونک برنده رسماً اعلان ایدیلیردی که بیلیم نه قدار بیک قیه
چوروک فاصولیه ، پاتاس ، زیتون مزایده چیقاریلمش ! . . بودورلو
سؤ استعمال ایله طوق اولک آج کدینسه دوندک !

هله اصنافک انصافسزلتی ، مال ویرنلرک غدر وخیاتی دنیا لری
صارصدی . قرق بیک سنه لک چشکانه پالامودینک دانه سی قوقارقوقار
اللی غروشه ساتیلدی ، بیلیم طانیر میسکمز ؟ (ایکده) دیرلر ،
نه ینیر ، نه ایچیلیر ، نه قوقلانیر بر قوری یمش واردر . آنک بیله اوقه سی
اوتوز بشه چیقدی ایدی ، بلکه ده حالا اوتوز بشدر .

آدجغکمزک برینک کیسی اویوز اولمش ، بری دیمش که :

— قطران سور !

سورمش . کچمه مش . دیکری کورمش ، اوده صاغلاق ویرمش :

— کولک کنارینه کوتور ، اوراده کی چاموره باتیر !

باتیرمش ، ینه کچمه مش ، اوتنه کی یاناشمش ،

— تزکله توتسو ویر !

ویرمش ، بوده خیر ایتمه مش ، بریکی گلش :

— ینیر صوی بره بردر ، دیمش

دوگمش ، دهه زیاده آزمش . . نهایت بیقمش ، باشندن دفع
ایتمکی قورمش ، کونک برنده حیوانک طاسمه سی چیقارمش ، قولاغنه :
— حاجی بابا ، سن باشکک چاره سنه باق ، بنده چکدیکم زحمتلره
یانهیم ! . . .

دیمش ، طاغه صالیویرمش ! . .

بوسوزی زواللیلرک براز دها او یانیق اولانی طویار، یالوارده یالوارده
دیرکه :

— کل ، ایتمه آغا ! . . . بز فیثاتمزی بولدق . ویری ویر ! . . .
روش احواله کوره بزده فیثاتمزی بولمق اوزره بز . زیرا منادی
زمان ، آغای دورانه یاناشمق اوزره . زیرا نه مطبوعاتمزه مستقبلی
درپیش ایله حقائق تاریخیه مزه موافق مقاصد ملیه بی مدافعه ده اتفاق
کورولیور، نه ده اغلب احتمالاته کوره بزم او مقاصد ملیه دن خبرمزوار!
نه اولدق ، نه اولیورز ، بللی دکل ! . . . قوجه (پارس) شمالدن ،
جنوبدن ، شرقدن ، غربدن دامن درمیان اولمش هیئات مبعوثه ایله
خنجا خنج ، بش آشانی ، بش یوقاری مدعیات ولوله لرله عکس
انداز . . . بز حالا غمخورناز ! . . .

— حربک موجب اولدینی یورغونلق بلزی بوکدی بوکلی سسمزه
عارض اولان قیصیق، لسانمزه تهاجم ایدن رکاکت بزی برصبوراندیشه-
ما که دوندیردی . ملت لک حیاته ایسه سکوت و سکون یاقیشماز . سینه مزده
عصر لرحه بسله دیکمز اسکی آغیز لک بزی اولو اورته خیر پالایه خیر پالایه
یاغیروب چاغیریشد قلربی طویویورز .
نه اولور ؟ بر نعرده بز آتسه قده آفیونی پاتلا تسه ق ! . . .

بر نعرده بز آتسه ق . . . می ؟

سرورمی آشامان جهان (بکری مصطفی) بر کون تریاکی چارشوسندن
کچرکن خاموشاندن بری طالعه ایله کولرمی ، یوقسه سب و شتمی
آکدیرر صورتده بی خبرانه سوکرمی ، هر نه ایسه ، عز بزم قیزارز .
بر نعره زهره شکاف آتهرق جمله سنی صیچر اتوب او کنه قاتار . طوغریجه
اسیر بازارینه کوتورور . دلاله ویریر .

— خراج ! . . . خراج ! . . .

— اوتوز آخه ! . . .

— اوتوز بر !

— اوتوز بش

— قرق ! . . .

— قرق بر ! . . .

— مزاد طورور . آرئیران اولماز .

— دلال یناشیر :

— آغا قرق برده دالیه ! . . .

— نه ؟ . . .

— قرق برده دالیه ! . . .

— بویله شیمی اولور ؟ جمله سنی کوتورور . سرای بورنندن

— آتازم ، ینه بوفیاته ویرم ! . . .

اولان بر جمله تفاخر بولونه جق دگلی یا ! . . (ژول روش) ، بوئی
اونو تمه مش . دیور که :

(مملکتک متوالیا و وطن پرورانه اختیار ایتدیکی فداکارلقلرله
حاضر لائمش اولدینی بر محاربه دن فرانسه ده کیمسه قورقاز)

بوراسنی کچدم . . ۱۸۷۱ محاربه سی مقایساتی ده شویله او قودم . .
اقتصادیاته تعلق ایدن اقسامی ده بزم اعاشه جیلره بیر اقدم . فقط بر صحنه
حربده مقتول دوشمش کیمسه لرله اطرافنی آلان بر قاچ کشینک منظره
مخیله سنی مصور بر رسمک اوکنده طوردم . بورسمک معناسی آلتنده
یازیلی . محرر ، بونکله دیمک ایستیور که :

(بویله بر حرب وقوعنده آندن نه ملنلر ، نه دولنلر مستفید
اوله میه جقلردر . آنجق میدان حربده مقتول دوشمنلری صویه جق
اولان ادانی استفاده ایده جکدر .)

کتابی المدن بیر اقدم . محزون محزون اسکمله مه چکیلدم ، او طوردم .
کندی کندیمه :

— زوالی (ژول روش) بو جهتی ایجه کشف ایدمه مش .
جناب حق نباش اوله رحمت ایتسون . دشمنک زده کورمک املنده
بولوندینی فناقلرک جمله سنی باشمزه جمع ایتکه چالیشمقده اولان
ملاعنه احتسار مقتوللری صویغه تنزل ایتمه دیلر . کندیلرندن ماعدا
نه قادار دیریلر واریسه جمله سنی صویدیلر . قانمادیلر ، حالا صویورلر ،
قائمیه جقلر ، ده صویه جقلر .

دیدم .

بیلم ، سز نه دیورسکنز ؟

نباش اوله رحمت ! . .

قبل الحرب یازیلش آناری او قومق ، شیمدی بنده غربب یو کسونمه لر
حاصل ایدیور . بشریتک تهور ، غضب ، طمع ، قتل کی احتراصات
عنفه دن آزاده قالدینی زمانلر ده کی لطافت و ملایمتی بوتون کوزللاکریله
روحه تماس ایتدکه بونوعک جنک حاضرده کوستردیکی شدت و همیمیه
عادتا اینامق کوجه شیور . فقط نه یاپالم که حقیقت ، هر طرفی قار ایله
ملمع اولدینی حالده النده بالاسی ، او موزنده تفنکی ، اوکنده طوی ،
بی پروا کزینیور . . .

باخصوص غزنه ، رسائل موقوته قولکسیونلرینه کوز کوز دیریلر سه
بو بو کسونمه قات قات آرئیور .

مطبعه ده یکی بر کتبخانه تأسیسیله اوغراشیلدینی ایچون کتابلردن
بعضیلری ماصه اوزرنده بولویوردی . برینی چکدم آلام . مشهور
Je sais tous فرانسز مجموعه موقوته سنک ایکنجی سنه سی قولکسیون
ایمش . برنجی نومر وی ۱۹۰۵ شباط ۱۵ تاریخلی . برنجی مقاله سی ده
فرانسه اقتصاد یونندن (ژول روش) ک (بر حرب مستقبلک نتایج
اقتصادیه سی) عنوانلی بر اثری .

بردن بره نظر دقیمی جلب ایتدی . کندی کندیمه :

— باقالم ، (ژول روش) بو حربی ناصل تخمین ایتمش ؟

دییه رک او قومغه باشلادم . بالطبع باشده فرانسز لره مخصوص

برخی وسائط عقلیه ، منطقیه ، تاریخیه ، اهلیت ، لیاقت ، ناموس ، یکی یکی ورد زبان ایدیندیکمز (لکه سز بر ماضی) لازمدر .

بوکا قارشى :

— خیر ، بونلرکده هیچ بری لازم دکلدرد ، دینلیدی بنه (کیرک افندیك قولنه ، چکک یولارینی طوپ طاشنه) !

شخصینک تبدیلیله ذهنیتک امکان حصول آرایجی بر فعالیت کیردیکی زمانلرده در که سیاسی ویا اجتماعی تکامللر باشلار . یوقسه ذهنیت ساکن ، شخصیت متحرک اولورسه آراده محذوف اولان اولانه در . اوت . تکامللرده قاعده اعلال جاریدر . فقط :

(قاضی کوی اصلنده) (قات قات کوی) ایدی . قیز قوله سی ساکن ، (آخور قابو) متحرک آطه لری حذف ایتدک ، قاضی کوی اولدی) تکرله سی عیارنده دکل . بنم آکلادیغ سیاسی ، اجتماعی اعلالاتده حذفی جائز اولان هر نوع احتراصاتدر . مغلوبی قبول تکلیفات اجبار ایدن ، (قوت) دن زیاده اعتدالدر . یوقسه : (اوزرینه وارمه آرسلان ایدرسک) مثلی ظاهر اولور . غالبه سوزا کلا تمقده ده مؤثر اولانینه اعتدالدر . حال حاضرده نه لر کور میورز ؟ دهانه لر کوره جکز ؟ شونک بونک یوردامیله قولتوغه کیرمه ، وقتیله محذوف الاسامی قومیتلرک شیمیدیکی وضعیتلرنده کی استخفاف امکان عبرتلی نه قدرچیک ، نه قدر خام ! . . . بزم الک بیوک قباحتمز دده لر مزی دیکله مدیکمزدرد . بوسوزلر بیکلر جه سنه لک تجاربک محصولی اولدینی حالده بزم بر قولاغمزدن کیروب دیکرندن چیقمشدر :

« قولاغچکک برینی آرقیه ویر ! »

بر مثل

والده مرحومه نك ، نره دن ایشیتمش ایسه ایشتمش ویا خود بالتجره صدقنه اینامش برسوزی وار ایدی .

— ممکن اولانی یاپ ! . . .

خیر ! . . . اولورمی یا ! . . . صوکره کیمک یوزینه :

— احمق !

دیه جکک ؟ . . . علی اکثر دوشونه میورز که انسانک اعظمی فقایلی ده امکان داخلنده بارینه بیلیمکدر .

— بن مناره یه ترسندن چیقجه جغم !

— چیقجه مازسک !

— چیقجه جغم !

— چیقارسک اما ایپ ، مردیون ، قانجه ، یاردجی ، کوز

قارار مامق ، باش دونمه مک ، ایپک قومیه جغنی ، قانجه مک قیرلییه جغنی حساب ایپک ، چو قجه جرأت لازمدر !

آرتق بوکا قارشى :

— خیر ، بونلرکده هیچ بری لازم دکلدرد ، دینلیدی ، (کیرک

افندیك قولنه ، چکک یولارینی طوپ طاشنه) دن ماعدا تعمیر بولونه ماز .

— بن زمانی دیکله م !

— ای یا ! . . . امکان وارسه سن زمانه دیککت ! فقط بوکاده

کبی باش یوقاری ، کوزلر ایلری جیمناستیق آدیم یورینلر، بویون صاغدن کری صالاق صالاق سوقاق اورتەسندە وولطه اورانلر ، آناسی ، بویوک قیزی، طورومانی الاله ویرمش کومه لر، دکان لوحه لرینی اوقویه جنم دیه اللر آرقه ده آلیق آلیق طالانلر ، اوروجلو اولدیغنی ظن ایتدیرمک وسیله سیله آراده کوز یوموب وهله ایرکیله رک کلن کچنی طوردیرانلر ، آشچی باشی وامثالک اللر بانطالون جیپلرنده ، قارن ایلری ، کوستک متحرک ، یارنلک ایده ایده شوکا، بوکاجاتانلر، واردا ، دیردیمز کوفه نک فیلزلرینی پالطویه ، پاردە سویه ، چا کته ایلشدرنلر ،

تاوازاقدە کی اوتوموبیلک جارت جورتنی ایشیدیر ایشیتمز :

— آمان چیکنز !

دیبه قالدیریم سه کنلر ،

— قاجه ؟

سؤالنی متعاقب طادینه باقق هوسیه کوفیه ابکیلیرکن باستوتنی خارج قسمت چیقاریر کبی تا کریلره قدر اوزاتانلر، آناوغل ایتشه، چکیشه ، باغیره ، چاغیره شونی بونی یولدن ایدنلر ، النده کی سنقی چویره چویره (رجیم)ی اوقویانلر ، یاچچه یاچچه یوریه رک پوستالریله آیاغه باصانلر، خروس کبی باشنی دیکه رک قویو ماوی قوجه مندیلنی فرش ایده جک وضعیتده، عظیم کورولتی ، سیلکیندی ایله سومورنلر، اثر نزاکت اولدیغنه معتقد بولوندینی ایچون ییلاقوای طولاشمه لرله مهارت کوسترنلر ، کوپریده حالا یا یا طرفندن کیدن حاملر ، فیچی یووارلایانلر ، اوموزه آلدینی صیریقارله ایکی اوچ متره لک یر کسنلر، شهر اورتەسندە ، غلبه لکده آت اوینادانلر ،... الخ؛ موجود اولدقچه

یول کسنلر ! ..

کنج صنعتکارلر مزدن (محسن) بکک کچنلرده بر قاریقا تورینی کوردیم . زوج کینمش ، قوشانمش ، یاتاق اوطه سنده زوجە سنک قاریوله سی آرقه دیرلرنده ادمان یاقمقله مشغول . قادین دیرغاچیردی لرینی طویمش . اوطه یه کیرنجه بر حدت .:

— بک نه یاییورسک ؟ قاریوله می قیره جقسک !.

بریکی بی فتور .. هم ایشنده دوام ایدیور . همده دیور که :

— تراموایلرینه اسکی حاله کلیورده آلیشه می دیه پرووایپیورم !.

بونکته بی احوال عمومیه مز، تطبیق ایده جک اولورسه ق، احتمالکه،

ضرر کورمه یز. زمان کوستریور که بزهنوزنه تراموایه بینوب اینمه سنی، نه ده واپورلره کیروب چیقمه سنی اوکره نه مه مشز ! .. بو عجمیلک طوغریدن طوغری به (سوقاق) دینیلن معرفت مشی و حرکت صحنه سنده هنوز (قومپارس) حالندن چیقوب آقنورلکه یو کسه له مدیکمزدن ایلری به کلکده در . دقت ایدیله جک اولورسه یولده ، اوواده کیدر کبی یورودیکمز کورولور .

فی الواقع یورومکده بر معرفتدر . باخصوص شهر مزده... حریف یتش یاشنه گلشدر ، حالاشمسیه سنی قولتوغنده افقی طوتار . بردن بره طور دیمی ویا خود کريله دیمی اوجنک آرقه سنده کنک کوزینه ، کوکس نه کله جکفی ادراک ایده مز . بوی اولچه جک ایش کبی اوموزا وره اوره کیدنلر ، قاپیشاجق ایش کبی کوکس اورانلر ، کله کوتوریورمش

قیامته قادارده او کره نه میز!.. بر زمانلر قول ساللا یشلری واردی .
هر نه قادار بو حرکت قادینلره انتقال ایتدیکندن بری هضمی قولای
ضربه لر حکمنه کیرمش ایسه ده ینه بروسيله توقف اولمقدن خالی دکادر .
یاسوقاغی محل مکمله تلقی ایدنلره نه دییه جکز ؟

— وای افندم !

ایله ا کیلوب طوغریلان ایکی شخصک اشغال ایتدکاری محل
آز یرمیدر ؟

دیلنجی صارقیندیلمی ، کوفه جی اوغلانلر صارقه لری ، یایمه جی
دو کونیتلری ، مزاد ماللری ایشپورطه لری ، صوبالی قندجی سپه لری ،
سمیت قورابه ، چوره کسپتلی ، حاجی یاتمازتارالاری ، اتمک طوربه لری
شارب ! دیه دکان قپوسی او کندن بردن بره نبعان ایدن تراش ،
بولاشیق صولری ، هارت ؟ دیه ایشیدیلن توکروک سرپندیلمی ، یاقه دن
طوتوب چکه جک ایمش کبی آواز بلند ایله طاورانان مانیفوطره جی ،
کبابجی چبیرتقنلری... الخوارایکن منتظم یوریش ناصل قابل اولور ؟
باخصوص بی سیقلت ، موطوسیقلت ، اوطومویل ، قامیون ، آرابه ،
چک چک ، تراموای ، صریق حامللی ، آنک قالب جدیده افراغیله
وجوده کلش اولان دمیر تکرلکلیر ، سیار دکانلر بزم بو طاراجق
جاده لر مزه صیفه ماز .

همان ربم ، جله یی بو کورونن قضالردن محفوظ ایلسون ! ...

« شاعر اودر که سمعنه سسلر کلیر مدام »

اللی بوقادار سنه در ، ننی دن طوتک ده اکشدتلی یایغاره لره وارنجه
هپسنی متصل دیکلیه دیکلیه یورولش اولان بچاره قفامی دیکلندیرمک
املیلله کویک نسبه هجری دینله جک بر باغچه سنه چکیلدم .
لطیف چاملر ، سرویلر ، میشه لر ، قوقولی رنکا رنک کللر ،
یوکسک چنارلر ، کافوری رایحه لر نشر ایدن دفته لر ، صالقیملر ،
ایلان دوسلر ، چیملر ، چنلر ، حوضلره حقیقی برانزو اکاء حالنه
کیرمش اولان بویری بکابرا قیرلری یا ؟ .. کلدیکم کیجه بلبلر باشلادی .
اویانندیغم صباح قره طاووقلر ، اسپنوزلر ، فلوریه لراهنک طوتیورلردی .
تپه لرده جیاق جیاق چایلاقلر طولاشیور ، قارغه کومه لری :

— غاق .. غاق !..

ندالریله بررسواد طائر کبی اوچوشیورلردی . بر زمان ترن
ایشله مدیکی ایچون جاقه یاممقدن محروم قالمش اولان شمندوفر
ما کنیستلری شیمدی آلابیلدکلرینه اوتدیریورلر . قاضی کوی
واپورلرینک جانوار دینیلن اومنحوس دودوکلری مخوف وموحش
سسلریله بورایه قادار کلیور . عسکری قامیونلر خوموردانه خوموردانه
کچور ، موطوسیقلتلرک چارت چارتلری ، بی سیقلتلرک ظییرت ظییرتلی ،
یوک کیرا آرابه لرینک خشین تکرلک صدالری ، طیاره ظییرلیدیلمی ،
کیشنه مه لر ، آکیرمه لر ، بو کورمه لر ، مه له مه لر ، کیجه یاریلری ،
کوندوزلری نعره لر ، شرقیلر ، لاترنا فالصولری ، کن ، کانچه ، عود ،

کیتاره ، ماندولین ایکیلیدیلری ، انواع عوعوه ، میاولامه ، بوستان دولابی غاجیردیلمی ، تعلقه ؛ یوغورتجیلرک سستمه کورمه مش هونکورتیلری ، طوپ کورله مه لری ، آراده صیره ده روولور ، طبانجه پاتلایشلری ، (اونیون قلوب)ك(غول) باغیردیلمی ، ئوئوروئولر ، غید غیداقلر ، مختلف استقامتدن کلن چکیچ پاتیردیلمی ، — تنهادر !

دیه ناز و نیاز وادیلمنده کز تلرک سربست سربست مشافهه لری ، وقوقه لری ، هکبه سی اوموزنده وار قوتيله قیا باشی اوقویه رق کچن بی چاره آناطولی یاورولرینک عکوس حزینی ، چاکلر ، چینغراقلر ، طاووللر ، بورولر اوزاقدن اوزاغه کلن پیانولر ، آری ویزیلدیلمی ، قوشوشمه لر کولوشمه لر ، فینکپرتی ، قاطر ظیرلامه لری ، نعل شاقیردیلمی هپسی باشمده . نه نیم نه ده قولاغم دیکلندیکی یوق ... مع هذا هیئت عمومیه سیله سویملی بر (راب صودی) . طیبی ، فقط اصولسز بر (کارناطق) . دون صباح : بوسسلر تصادفا بر آنده ظهور ایده جک اولسه کیم بیلیر نه غلغله اوپانیر . نه قیافت قوپار ؟ دییه دوشونوب طورورکن برده دهشتلی برولوله ظهور ایتسومنی ؟ بلکه اوتوز ، قرق بارکیر ، قاطر هر برینک بویننده ایکیشر بویوک ، کوچوک چاک ، چالقایوب طورییورلر . سنه لردن بری کورمدیکمز بر کاربان هنگامه قدیمیه کچیوردی . بیلسه کز او آنده بو عظیم کورولتی ایچنده کچمش زمانلری نه قدر آرادم ! ... سز ایسته دیککیز قادار دکلدیر ، دیک ، بن بوکا شعر دیدم ، وماضی بی تخطرله آغلادم .

